

FORUM

UNIVERZITA KARLOVA
V PRAZE

19

Časopis Univerzity Karlovy v Praze

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR
UNIVERZITY KARLOVY 2011–2015

VYBRANÉ PUBLIKACE NAKLADATELSTVÍ KAROLINUM

Ouředníček, Martin – Temelová, Jana – Pospíšilová, Lucie (eds.): Atlas sociálně prostorové diferenciacie České republiky / Atlas of Socio-spatial Differentiation of the Czech Republic

Praha, Karolinum 2011, brož., 140 str., 1. vydání, cena 1200 Kč

Cílem atlasu je podchytit procesy, které se nejvýznamnějším způsobem podílejí na nové sociálně prostorové diferenciaci a ovlivňují kvalitu života obyvatelstva ve městech a obcích České republiky. Atlas je koncipován jako soubor 13 vzájemně provázaných kapitol, které společně mapují proměny sociálně prostorové struktury v transformačním období. Každá kapitola je vnitřně členěna do několika mapových listů s krátkým analytickým textem podávajícím základní informace o sledovaném jevu a mapami, většinou v měřítku 1:1 milionu. Atlas je zpracován v českém a anglickém jazyce.

Šiktanc, Karel: Nesmír Praha, Karolinum 2010, brož., 72 str., 1. vydání, cena 230 Kč

Nejnovější sbírka Karla Šiktance přináší básnické texty z let 2007–2010. Kniha je ilustrována originální počítačovou grafikou Jana Koblasy.

Můj nesmír ještě neví, co je to / být starý // Ale dozví se. // Klejou. / Někdo vypráví obsah filmu... // ke mně dnes v šeru cesta stříbrná / jako plesnivý chleba. // Naparuje se dým. / A měsíc kane z rour jako vařící cukr. // A každý tvůrčí smích, odkudkoli, je / prvorozený.

Eichler, Jan: Terorismus a války v době globalizace Praha, Karolinum 2010, brož., 398 str., 2. vydání, cena 340 Kč

První vydání knihy, která poprvé vyšla na konci roku 2007, bylo za necelé dva roky vyprodáno, a tak se řešila otázka, zda čtenářům nabídnout obvyčejný dotisk bez jakýchkoliv úprav, nebo zda monografii doplnit o nové události a jejich hodnocení. Po určité době zvažování se nakonec prosadilo druhé řešení. Toto vydání je rozšířeno o hodnocení nových válek, které proběhly v letech 2008 a 2009; válku mezi Gruzii a Ruskou federací, k níž došlo v létě 2008, a tzv. třítydenní válku, kterou spustil Izrael proti Palestincům na území Gazy na přelomu let 2008 a 2009. Dále je vydání obohaceno o hodnocení dalšího vývoje válek v Africe, v Kolumbii či na Srí Lance. Postihuje změny, jež se odehrávají ve dvou významných islámských zemích, které se staly místem vojenské intervence a posléze i několikaleté okupace uskutečněné vojsky USA a jejich nejbližších spojenců. V případě Afghánistánu přibýlo zejména hodnocení mise ISAF, v případě Iráku pak jde o změny přístupu USA. Poslední výraznější změnou ve srovnání s prvním vydáním je závěrečné několikastránkové zamýšlení nad otázkou, zda je na počátku 21. století možné vyhnout se válce jako nejvážnější hrozbě v životě každého státu, společnosti i jednotlivce, nebo zda válka i nadále zůstává nástrojem k dosahování politických cílů.

Royt, Jan: Obraz a kult v Čechách 17. a 18. století Praha, Karolinum 2010, brož., 480 str., 2. vydání

Téma vztahu obrazu a kultu v barokních Čechách pojednává Jan Royt – významný medievalista pro dějiny umění českých zemí a znalec křesťanské ikonografie – v časovém vymezení, které vychází z postupného obnovení středověkého kultu milostných obrazů a soch. K němu v zemích Koruny české došlo na přelomu 16. a 17. století a trvalo do 90. let 18. století. Hlavní pozornost autor věnuje genezi, typologii a ikonografii zázračných (milostných) obrazů a soch, způsobům jejich migrace, také však bedlivě sleduje projevy úcty k „zázračným“ vyobrazením v poutních místech, zejména kostelech, podrobně líčí slavnosti spojené s devočními sochami a obrazy – jejich korunování či přenášení na jiné místo anebo i jejich objevení. Do spektra jeho zájmu patří i schvalovací „administrativa“ milostného obrazu. Při zkoumání kultu mariánských obrazů překračuje hranice barokních Čech a zabývá se jejich uctíváním i ve střední Evropě. Do závěrečných kapitol, zaměřených na způsoby šíření devočních zobrazení, jsou začleněny státní zásahy za vlády Josefa II., jež měly úctu k milostným (zázračným) obrazům potlačit. Druhé, graficky i obsahově upravené vydání doplňuje kapitola o devoci ve středověku, soupis vyobrazení a ediční poznámka; byly v něm aktualizovány jak texty státí, tak literatura a rejstříky, významně se také rozšířila obrazová příloha.

Nešlehová, Mahulena: Jan Koblasa. Grafika – hubotisky / Jan Koblasa. Intaglio – Prints Praha, Karolinum 2011, brož., 264 str., 1. vydání, cena 700 Kč

Svým založením a povahou své tvorby patří Jan Koblasa k typům umělců renesančního rozletu a barokní náatury. Ač sám sebe pokládá především za sochaře, je schopen vyjádřit svá sdělení stejně dobře malbou, kresbou, grafikou, literárně i scénograficky. Vede ho bohatá invence a vrozená výtvarná inteligence. Jeho dílo je mnohotvárné a mnohoznačné, od počátku zaměřené na základní téma: člověk a svět. Pojímá je jako velké theatrum mundi, jednou pod zorným úhlem romantika, jindy s existenciálním a mytickým zaměřením, jindy s ironickou nadsázkou a živelnou smyslovostí, jindy naopak s meditativní hloubavostí a věčností. Nikdy však prvoplánově nebo jen z estetického hlediska. Vůdčí silou jeho umění je maximální soustředění a hluboký myšlenkový ponor. Kniha předkládá jen určitou část umělcovy grafiky. Je zaměřena na tisky z hloubky, na grafické listy provedené technikou suché jehly, leptem a leptem s akvatintou a stává se tak prvním krokem ke zpracování jeho obsáhlé grafické tvorby.

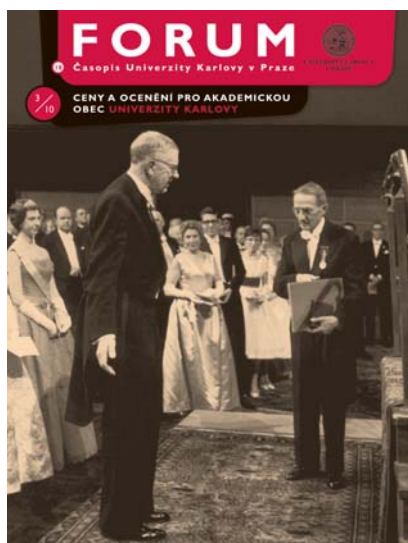
Kuklík, Jan – Němeček, Jan: Osvobozené Československo očima britského diplomata Praha, Karolinum 2011, brož., 552 str., 1. vydání, cena 450 Kč

Analytická monografie rozebírá zprávy britských diplomatů z Prahy roku 1945, které vynikají obdivuhodnou schopností postihnout podstatu československých poválečných problémů. Zprávy si nejvíce všimaly československého státoprávního uspořádání a politického systému, vztahu Československa k SSSR, USA, Velké Británii a dalším státům, postavení německé menšiny, vojenských záležitostí, poválečné rekonstrukce či složitého propletení vzájemných ekonomických, finančních a obchodních vztahů mezi Velkou Británií a ČSR. Stranou nezůstával ani život a problémy běžného občana, což představuje dosud nevyužitý pramen k poznání každodennosti v bezprostředně poválečném období. Publikace vyvrací, na základě dlouholetého detailního výzkumu autorů ve fondech The National Archives v Kew v Londýně, přetrvávající názor, že Velká Británie se o středoevropské dění příliš nezajímala či že mu nerozuměla. Britská diplomacie si byla dobře vědoma reality poválečné situace ve střední Evropě a svého postavení v rámci protihitlerovské koalice a rozhodně nelze říci, že by Československo jako sovětský satelit předem odepala.

Pelánová, Anita: Výtvarné avantgardy 20. století. Praha, Karolinum 2010, brož., 146 str., 1. vydání, cena 170 Kč

Publikace se věnuje výbojům a reflexi uměleckých směrů 20. století. Oproti kunsthistorickým pojednáním přichází s novým pohledem na tematiku. Místo, aby se zabývala detailní analýzou jednotlivých uměleckých směrů, dívá se na dobu a její specifika pohledem malířů této epochy. Postihuje změny malířské optiky s ohledem na objevy a rozvoj přírodních věd, psychologie a noetiky. Odkazuje při tom na konkrétní vědecké objevy a jejich důsledky pro zdánlivě vzdálené problémy umění a výtvarného vidění světa. Termín avantgarda autorka nepojímá v obvyklém smyslu levicové revolty v uměleckém prostředí, ale jako to, co se v daném okamžiku na umělecké scéně jeví jako pokrokové a aktuální. Popisy jednotlivých uměleckých směrů jsou prokládány vybranými citáty z textů významných autorů a rozborů typických výtvarných děl s odkazy na internetové fotografie.

Tématem minulého čísla FORA byly
Ceny a ocenění pro akademickou obec
Univerzity Karlovy

Elektronickou podobu čísla ve formátu PDF
můžete najít na adrese
<http://forum.cuni.cz>

FORUM 1/2011, sešit 19,
Časopis Univerzity Karlovy v Praze

Vydává: UK
Redakce: Ovocný trh 3, 116 36 Praha 1,
Odbor vnějších vztahů

Redakci řídí:
doc. M. Šobr, prorektor pro vnější vztahy

Odpovědní redaktori:
V. Hájek, K. Hamanová, I. Dostál, K. Kadlecová,
Jan Švelch, Jaroslav Švelch, V. Veselá

Telefon: 224 491 248, fax: 224 491 309,
e-mail: forum@cuni.cz

Grafická úprava:
L. Doležel

Nevyžádané rukopisy se nevracejí.
Redakce si vyhrazuje právo na úpravu
autorských příspěvků a jejich krácení.
Forum UK je rozšiřováno zdarma
na akademické půdě. Vychází čtvrtletně.

Za obsah článku plně zodpovídá jeho autor.
Stanoviska obsažená v textu
nemusejí vyjadřovat názor redakce.

Vaše ohlasy, připomínky a tipy na další náměty
pro Forum uvítáme na adrese
redakce.forum@cuni.cz.

Toto číslo vyšlo v dubnu 2011.
Registrace MK ČR 72 79.
Tisková verze: ISSN 1211-1724.

Vážené kolegyně, vážení kolegové a vy všichni, kteří máte zájem o dění na Univerzitě Karlově,

je dnes už dlouholetou tradicí tohoto univerzitního časopisu zaměřit se v každém čísle většinou – byť z různých úhlů pohledu (a za pomoci různých žánrů) – na jedno hlavní téma. V nedávné minulosti jsme se tak věnovali nejen hlavním skupinám oborů, které se na univerzitě pěstují, ale třeba i praktickým aspektům nejrůznějších ocenění či dvacetileté (znovu)svobodné univerzity.

Číslo, které držíte v rukou (popř. čtete v elektronické verzi), je a není výjimkou z tohoto nepsaného pravidla. Výjimkou je ve smyslu rozmanitosti příspěvků. Ta je v tomto čísle menší, než jste zvyklí. To proto, že hlavním tématem – ba co víc, v tomto případě dokonce přímo obsahem – tohoto čísla je zásadní strategický dokument, který Univerzita Karlova v uplynulém roce připravila a posléze přijala, totiž její nový dlouhodobý záměr pro období 2011–2015.

Na jiném místě tohoto čísla FORA nabízím několik informací a myšlenek jako jakýsi úvod k možná trochu náročné četbě *Dlouhodobého záměru UK*. Proto zde jen stručně zdůrazním, že zatímco důležitým, ne-li klíčovým tématem rozvoje UK v předchozím období byl „návrat“ vědy na univerzitu (poté, co ji komunistický režim víceméně úspěšně vyhnal) a její propojení s pokročilou výukou, zastřešujícím tématem tohoto dlouhodobého záměru je rozvoj UK jako výzkumné univerzity ve smyslu intelektuální univerzitní a vědecké elity této planety.

To bude vyžadovat nejen, abychom intenzivně pokračovali v tom, co se dělalo dosud, ale abychom se i cílevědomě zaměřili na důraznou podporu prokazatelné excelence v přísně mezinárodním smyslu. Bude třeba zvykat si na ještě více mezinárodní charakter našich pracovišť. A také ve větší míře na to, že obrovskou „konkurenční výhodou“ a „přidanou hodnotou“ univerzity je synergie starších a zkušenějších s mladými (kteří

mají hlavu plnou neuronů a jejich spojů, a tedy také nových a potenciálně nových nápadů).

Dlouhodobý záměr UK byl samozřejmě hned po jeho schválení Akademickým senátem UK zveřejněn na webových stránkách univerzity. Vzhledem k jeho ústřední roli pro rozvoj UK v nadcházejících letech bude ale určitě praktické a užitečné mít k dispozici i „starou dobrou“ tištěnou podobu, ve které se dá listovat a – budu-li chvíli mírně sarkastickým optimistou – třeba si i pro zamýšlení trochu číst před spaním. Přeji vám, aby to bylo čtení (nebo alespoň listování) inspirativní, stimulující a – to bych si přál obzvláště – čtení vyvolávající entuziasmus pro vlastní kreativní nasazení, dobrý pocit z možností soustředěného úsilí a optimistický výhled do budoucnosti.

prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.
rektor Univerzity Karlovy v Praze

TITULNÍ STRANA

Foto: Archiv UK

EDITORIAL

1

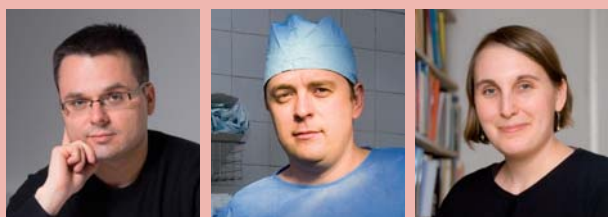
STALO SE

Děni na Univerzitě Karlově

3

VĚDA PRO PRAXI

Mladí akademici na UK

10

ROZHOVOR

O budoucnosti terciárního vzdělávání
s premiérem Nečasem

12

TÉMA

Václav Hampl:
Kam směřujeme?
Úvodní slovo rektora
k Dlouhodobému
záměru UK

14

Dlouhodobý záměr Univerzity Karlovy v Praze
2011–2015

16

KVÍZ

32

STUDENTI NA CESTÁCH

Renata Veselá: Erasmus se třemi korunkami

34

Kamila Mádrová: Mezinárodní Vídeň

37

Dominika Závěská: Na dalekém severu

40

SU UK

Sandra Faltysová: Studentský Majáles se blíží

43

SAP UK

Ivan Wilhelm: Spolek absolventů a přátel Univerzity Karlovy
v Praze – Carolinum

44

AS UK

Daniel Feranc: Zasedání akademického senátu

45

● 24. února 2011

Univerzita Karlova ocenila své studenty prestižní Bolzanovou cenou

Univerzita Karlova již posedmnácté předala vybraným studentům prestižní Bolzanovu cenu za vysoce objemné práce s vynikajícím tvůrčím obsahem a zpravidla s interdisciplinárním tematickým přesahem.

Ve třech kategoriích letos cenu získalo pět studentů. V kategorii společenskovední cenu obdržel PhDr. Vojtěch Belling, Ph.D., za práci s názvem *Problémy legitimacy státního a nadnárodního politického systému v teorii a praxi* a Mgr. David Svoboda, Ph.D., za práci *Metafyzické myšlení Tomáše Akvinského – Od pojmu jsoucna a jednoty k pojmu celku a části*. V kategorii přírodovědné byla oceněna Mgr. Lucie Ducháčková za práci *Vlastnosti bipyridin-N,N'-dioxidů v plynné fázi* a Mgr. Petr Vítek, Ph.D., za *Identification of Microbial Pigments in Evaporites Using Raman Spectroscopy: Implications for Astrobiology*. V lékařské kategorii získala Bolzanovu cenu Mgr. Lenka Krčmová, Ph.D., s prací *Vývoj a validace nových HPLC metod pro stanovení biologicky aktivních látek v klinické praxi*. Bolzanova cena podporuje vědeckou výchovu a odbornou přípravu studentů Univerzity Karlovy již 17 let. Soutěžní práce, které přihlašují sami studenti, posuzuje rektorem jmenovaná komise. Do letošního ročníku bylo přihlášeno celkem 39 prací, z toho 22 v kategorii společenskovední včetně teologických oborů, 14 v kategorii přírodovědné a tři v kategorii lékařské. Za dosavadních sedmnáct ročníků soutěže bylo uděleno 186 cen. Držitel ceny získá diplom a finanční odměnu.

Zleva: Mgr. Lenka Krčmová, Ph.D., Mgr. David Svoboda, Ph.D., Mgr. Lucie Ducháčková

● 6. října 2010

Cyklus Jarníkovských přednášek

Prof. RNDr. Ivan Netuka, DrSc., vystoupil na MFF UK v rámci cyklu Jarníkovských přednášek. Mezinárodně uznávaný odborník v matematické analýze a přední představitel pražské školy teorie

potenciálu pronesl přednášku *Konvexní množiny a teorie potenciálu* o vztahu teorie potenciálu k dalším matematickým disciplínám, zejména k integrální reprezentaci konvexních množin.

● 13. října 2010

Doktorské studijní programy v biomedicině

Slavnostní zahájení školního roku doktorských studijních programů v biomedicině proběhlo v Modré posluchárně v budově Karolina. Zasedání se zúčastnili představitelé institucí, které se smluvně zavázaly poskytovat školení – rektor prof. Václav Hampl a předseda Akademie věd ČR prof. Ing. Jiří Drahoš.

● 14. října 2010

Dvoudenní teologická konference

Mezinárodní konferenci *Církev československá husitská a otázka nacionalismu v evropském ekumenickém kontextu* slavnostně zahájil děkan HTF UK prof. ThDr. Jan Lášek. Šlo o poslední zasedání výzkumného záměru *Církev v českých zemích a otázka nacionalismu – historické problémy, jejich překonávání a výhled směrem k mnohonárodnostní a multikulturní evropské společnosti*. V rámci řešení tohoto výzkumného záměru byla založena samostatná

knihni edice *Deus et gentes (Bůh a národy)*. V edici prozatím vyšlo 17 svazků z plánovaných 30 – především původní práce řešitelů, monografie, dokumentární svazky a historické archiválie.

● 15. října 2010

Prohlášení českých filozofických fakult

Děkani filozofických fakult České republiky vyjádřili nesouhlas s připravovanými rozpočtovými redukcemi v oblasti vysokého školství. Ve svém prohlášení dali na vědomí, že jim nejde pouze o samotné škrty, ale také o nejistotu v možnostech čerpání dalších zdrojů – konkrétně o komplikace s využitím evropských prostředků z programů administrovaných MŠMT. Dále upozornili na neutěšený stav kritérií podpory vědy a výzkumu v České republice, kde jsou humanitní obory průběžně odsouvány na vedlejší kolej. Zpochybnili rovněž aktuálně dokončovaný materiál ministerstva *Cestovní mapa ČR velkých infrastruktur pro VaVaI*; dokument podle děkanů vykazuje znaky nekvalitně, nekonzistentně a účelově připraveného materiálu, který by přitom měl představovat zásadní koncepci vývoje české vědy.

Husitská teologická fakulta slaví 60 let

FOTO NA TĚTO STRANĚ: ARCHIV UK

Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy oslavila 60 let od svého založení. Slavnostní akademické shromáždění k připomenutí, oslavě a zhodnocení působení fakulty se uskutečnilo ve Velké aule Karolina.

● 19.–20. října 2010

Konference Středoevropská šlechta v konfrontaci s totalitními režimy 20. století

Filozofická fakulta UK, Ústav pro studium totalitních režimů a Národní muzeum uspořádaly pod záštitou místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga mezinárodní vědeckou konferenci pod názvem *Středoevropská šlechta v konfrontaci s totalitními režimy 20. století*. Na konferenci vystoupili přední historici, odborníci v oboru sociálních a politických dějin z České republiky, Lichtenštejnska, Německa, Polska, Rakouska, Rumunska a Slovenska.

● 20. října 2010

Rekonstrukce budovy I. LF v Kateřinské ulici dokončena

Slavnostního otevření zrekonstruované budovy I. LF UK v Kateřinské ul. se zúčastnili: děkan fakulty prof. Tomáš Zima, rektor prof. Václav Hampl a ředitelka VFN v Praze Mgr. Dana Jurásková, Ph.D., MBA. Oprava objektu v Kateřinské ulici probíhala ve třech etapách a stála přibližně 550 milionů korun. Fakulta se na celkové částce podílela 25 miliony a významným způsobem přispěla na vybavení zdravotnické části stomatologické kliniky VFN v Praze.

Slavnostní prodloužení hostující profesury germanistiky

Ujednání o prodloužení stálé hostující profesury germanistiky na Filozofické fakultě UK o další tři roky podepsal rektor prof. Václav Hampl společně s rektorem partnerské Univerzity Kostnice prof. Dr. Ulrichem Rüdigerem. Jedná se již o šesté období hostující profesury germanistiky na Ústavu germánských studií FF UK.

● 22. října 2010

Patejdlova bouda slaví 300 let

Jeden z nejstarších objektů Univerzity Karlovy, Patejdlova bouda, oslavil letos 300 let nepřetržitého provozu. Bývalou dřevorubeckou boudu získala univerzita v roce 1961 od ministerstva školství a národní osvěty. Od té doby univerzita boudu využívá pro celoroční výcvikové kurzy studentů všech fakult.

● 26. října 2010

Prof. Karel Malý oslavil 80. narozeniny

Prof. Karel Malý je pevně spjat s prvními porevolučními lety Univerzity Karlovy – jako prorektor, rektor UK a zakladatel Rady vysokých škol se v 90. letech významně podílel na procesu přeměny českého vysokého školství. Je spoluautorem dvou vysokoškolských zákonů, které pevně zakotvily postavení a autonomii českých vysokých škol a jejich samosprávu v české legislativě.

FF UK ocenila své absolventy – vojáky z let 1939–1945

Při příležitosti 65. výročí ukončení druhé světové války a znovuoctvení českých vysokých škol udělil děkan Filozofické fakulty Univerzity Karlovy fakultní ocenění třinácti absolventům FF UK, kteří v letech 1939–1945 bojovali v řadách československé zahraniční armády proti nacismu.

● 27. října 2010

Matematika na UK mezi nejlepšími v Evropě

Univerzita Karlova dosáhla dalšího úspěchu – jako jediná univerzita v České republice se umístila v novém prestižním hodnocení evropských vysokých škol CHE ExcellenceRanking 2010 a byla zařazena do skupiny Excellence v oboru matematika. K tomuto výbornému hodnocení zřejmě přispěl i *Starting Independent Research Grant* udělený Evropskou výzkumnou radou doc. Danielu Královi z Matematicko-fyzikální fakulty UK.

Fakulta sociálních věd slavila 20. narozeniny

Během dopoledního programu se studenti setkali se současným i bývalým vedením fakulty a připomněli si dobu, kdy se jednotlivé instituty teprve ustavovaly. Odpoledne se oslavy přenesly do Vlasteneckého sálu Karolina. Na závěr setkání bylo uděleno 23 medailí osobnostem, jež svůj život spojily s FSV UK.

● 28. října 2010

Prezident udělil státní vyznamenání dvěma vědcům z UK

Prezident Václav Klaus ocenil celkem 22 významných českých osobností. Medaili za zásluhy získali i prof. RNDr. Jaroslav Nešetřil, DrSc., z Matematicko-fyzikální fakulty UK (na fotografii vpravo) a kardiolog prof. MUDr. Milan Šamánek, DrSc., který působí při 2. lékařské fakultě UK.

● 1. listopadu 2010

Grant pro Mgr. Janu Roithovou, Ph.D.

Mgr. Jana Roithová, Ph.D., z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze získala prestižní juniorský grant Evropské

výzkumné rady – *Starting Grant ERC ISORI (Ion Spectroscopy of Reaction Intermediates, Iontová spektroskopie reakčních intermediátů)* ve výši 1 294 800 eur na dobu 60 měsíců trvání projektu. Projekt *ISORI* se zaměřuje na vývoj inovativní metody, která odhaluje, jak vypadají částice v roztoku, jež vedou reakci požadovaným směrem, nebo naopak částice, jež snižují výtěžek reakce. Výsledkem projektu by měla být metoda umožňující racionální design reakcí a chemických procesů.

Ministr školství Josef Dobeš na Univerzitě Karlově

Ministr školství Josef Dobeš přijal pozvání rektora UK prof. Václava Hampla a v jeho doprovodu navštívil některá pracoviště přírodovědecké a filozofické fakulty. Prohlédl si historické prostory Karolina a diskutoval o aktuálních problémech vysokého školství.

● 2. listopadu 2010

Cena Randovy nadace

Randova nadace vyhlásila na slavnostním zasedání v prostorách Velké auly Karolina výsledky soutěže o nejlepší diplomovou práci. Cenu letos získali Mgr. Ivan Cisár, Mgr. Slavomír Halla a Mgr. Zdeněk Kučera.

● 2.–5. listopadu 2010

Veletrh Gaudeamus v Brně

V Brně proběhl 17. ročník veletrhu vzdělávání Gaudeamus. Konal se pod záštitou MŠMT a zúčastnily se ho téměř dvě stovky českých i zahraničních univerzit, vysokých, vyšších odborných a jazykových škol a agentur zajišťujících vzdělávání. Ze 17 fakult UK se na veletrhu prezentovaly I. lékařská fakulta, farmaceutická fakulta, přírodovědecká fakulta, matematicko-fyzikální fakulta a fakulta sociálních věd.

● 3.–5. listopadu 2010

Centrum pro teoretická studia slaví 20 let

Centrum pro teoretická studia, společné pracoviště Univerzity Karlovy v Praze a Akademie věd ČR, oslavilo dvacetileté výročí své existence.

● 5. listopadu 2010

100. výročí narození prof. ThDr. Miloše Biče

Symposium k 100. výročí narození prof. ThDr. Miloše Biče slavnostně zahájil prorektor pro studijní záležitosti doc. Martin Prudký. Ve své přednášce se bývalý děkan Evangelické teologické fakulty UK věnoval životu a dílu prof. Biče. Symposium

spolupřádaly Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze, Českobratrská církev evangelická a Česká biblická společnost.

Na podporu talentů v doktorském studiu na PŘF UK

Děkan Přírodovědecké fakulty UK prof. RNDr. Bohuslav Gaš, CSc., představil na vědecké konferenci na pražském Albertově novou iniciativu na podporu mladých doktorandů. Díky ní mohou talentovaní studenti získat ke svému stipendiu navíc dalších 12 000 Kč.

Filozofická fakulta UK a Národní muzeum rozšiřují spolupráci

Děkan Filozofické fakulty UK Michal Stehlík a generální ředitel Národního muzea Michal Lukeš podepsali na půdě Univerzity Karlovy smlouvu o spolupráci obou institucí. Přípravují intenzivní program kooperace v rámci doktorského studia.

● 8. listopadu 2010

Lékařská fakulta v Hradci Králové oslavila 65 let

FOTONA TETO DVOUSTRANĚ: ARCHIV UK

Lékařská fakulta v Hradci Králové si na slavnostním zasedání připomněla 65 let od svého založení prezidentem Československé republiky dr. Edvardem Benešem. Na slavnostním shromáždění ve Velké posluchárně v budově teoretických ústavů pronesl děkan prof. Miroslav Červenka projev věnovaný historii fakulty a předal pamětní listy významným osobnostem fakulturního života.

● 16. listopadu 2010

Mezinárodní cena Fernanda Gila za filozofii a vědu

Cena Fernanda Gila spojená s velkorysou odměnou bývá označována jako Nobelova cena za filozofii. Za knihu *Patterns of Change: Linguistic Innovations in the Development of Classical Mathematics*, pohybující se na rozhraní matematiky a filozofie, ji obdržel prof. RNDr. Ladislav Kvasz, Dr., který působí od roku 2007 na katedře matematiky a didaktiky matematiky PedF UK.

Ocenění Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových

V předvečer studentského svátku 17. listopadu převzali přední akademičtí pracovníci a mladí vědci ocenění Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových. Na návrh rektora Univerzity Karlovy v Praze získali Medaili Josefa Hlávky prof. Jiří Kraus (FSV) a prof. Josef Petrů (Archiv Univerzity Karlovy). Cenu Josefa

Hlávky obdrželi studenti Mgr. Jana Šustrová (PF), MUDr. Jana Skalická (1. LF), MUDr. Ester Mejstříková (2. LF), MUDr. Jiří Švec (3. LF), Jan Brůha (LF Plzeň), MUDr. Vladimíra Halečková (LF Hradec Králové), Mgr. Lenka Krčmová (FaF), Mgr. Vlastimil Vysokčil, Ph.D. (PřF), Mgr. Martin Tancer (MFF) a Mgr. Mikuláš Pštross (FHS).

● 17. listopadu 2010

Oslavy 17. listopadu na UK

Univerzita Karlova v Praze si připomněla Mezinárodní den studentstva a Den boje za svobodu a demokracii slavnostním koncertem pořádaným ve Velké aule Karolina. Desítky studentů se zúčastnily průvodu od Hlávkovy koleje k pamětní desce Jana Opletala a Václava Sedláčka v Žitné ulici, kde se konalo slavnostní shromáždění organizované Studentskou komorou Rady vysokých škol.

● 18.–20. listopadu 2010

7. ročník mezinárodní konference postgraduálních studentů medicíny

Již posedmé pořádala Lékařská fakulta v Hradci Králové (ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Hradec Králové) mezinárodní konferenci studentů doktorských programů lékařských fakult. Celkem se do Hradce Králové sjelo 42 účastníků z 13 evropských zemí.

● 20. listopadu 2010

Informační den UK

V pražském areálu Albertov proběhl osmý ročník Informačního dne Univerzity Karlovy, na němž se představilo všech 17 fakult. Zájemci se zde dozvěděli nejen o studiu a přijímacím řízení na UK, ale například i o možnostech ubytování či nabídce volnočasových aktivit.

Akci navštívilo téměř 3 000 středoškoláků a uchazečů o studium. Již tradičně studenty nejvíce zajímaly informace týkající se studia v zahraničí a možnosti přijetí bez přijímacího řízení. Novinkou byly otázky na bonifikaci za státní maturity a profily absolventů a jejich pozice na trhu práce.

● 23. listopadu 2010

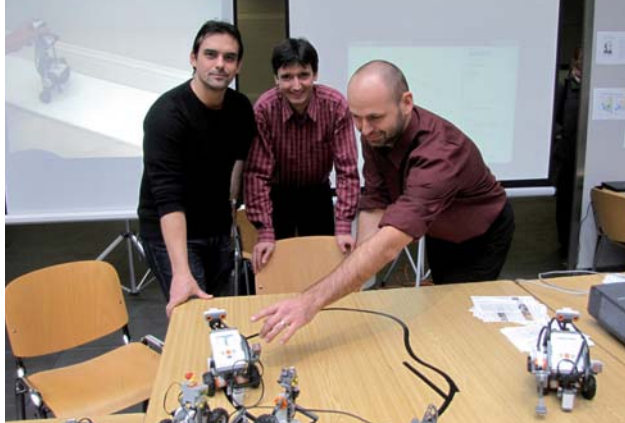
Ceny ministra školství

Slavnostní předání Cen ministra školství, mládeže a tělovýchovy za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací za rok 2010 a Zvláštního uznání ministra proběhlo ve Velkém zrcadlovém sále v pražské Karmelitské ulici. Cenu ministra školství získal prof. MUDr. Karel Smetana, DrSc., z 1. lékařské fakulty, zvláštní uznání ministra obdržel autorský kolektiv monografie *Nové jevy v právu na začátku 21. století* a prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc., za publikaci *Královské dílo za Jiřího z Poděbrad a dynastie Jagellonců*.

● 24. listopadu 2010

Den vědy na pražských vysokých školách

Čtvrtý ročník Dne vědy na pražských vysokých školách představili na tiskové konferenci rektori pěti zúčastněných institucí (České

zemědělské univerzity v Praze, Českého vysokého učení technického, Univerzity Karlovy, Vysoké školy ekonomické v Praze a Vysoké školy chemicko-technologické v Praze). Letošní ročník Scientia Pragensis seznámil návštěvníky v prostorách VŠE s nejnovejšími poznatky z oblasti vědy a výzkumu předních pražských vědeckých center.

● 25. listopadu 2010

Nejlepší absolventi UK převzali ocenění

Ceny rektora Univerzity Karlovy v Praze pro nejlepší absolventy za rok 2010 převzali na zasedání Vědecké rady UK bývalí studenti lékařských, společenských, přírodovědných, teologických a učitelských oborů. Mimořádnou cenou za rok 2010 ocenil rektor prof. Václav Hampl sportovní výsledky mistryně světa ve sportovní disciplíně Dívčí rokenrollová formace.

● 30. listopadu 2010

Univerzita Karlova získala dvě z pěti cen ministra školství

Dvě z pěti Cen ministra školství, mládeže a tělovýchovy pro vynikající studenty v roce 2010 získali zástupci Univerzity Karlovy. Náměstkyně ministra školství Eva Bartoňová předala ocenění MUDr. Ondřejovi Gojišovi a Mgr. Petru Košovanovi, Ph.D. MUDr. Ondřej Gojiš byl na návrh rektora Univerzity Karlovy oceněn za mimořádné výsledky ve studiu a tvůrčí činnosti v oblasti onkologie a Mgr. Peter Košovan, Ph.D., za mimořádné výsledky ve studiu a tvůrčí činnosti v oboru makromolekulární chemie.

Symposium Role teologických fakult v univerzitě

Ve Vlasteneckém sále Karolina se konalo symposium pořádané u příležitosti 20. výročí (re)inkorporace teologických fakult do Univerzity Karlovy v Praze. Začlenění tří teologických fakult jako plnoprávných součástí do Univerzity Karlovy bylo

v roce 1990 jednou ze symbolických součástí proměn, jimiž Univerzita Karlova a celá naše společnost procházely. V případě katolické teologické fakulty, která historicky patří k původní sestavě univerzity z roku 1348 a byla z pražské univerzity vyloučena komunistickým režimem v roce 1950, se tehdy jednalo o znovuzáclnění (reinkorporaci). Dějinně novým krokem bylo připojení dalších dvou teologických fakult: evangelické a husitské, jež byly zřízeny v průběhu 20. století jako samostatné vysoké školy.

● 1. prosince 2010

220. výročí založení Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

Slavnostní setkání u příležitosti 220. výročí založení Všeobecné fakultní nemocnice v Praze se uskutečnilo ve Velké aule Karolina. Oslav se zúčastnili ministr zdravotnictví doc. MUDr. Leoš Heger, CSc., ředitelka VFN Mgr. Dana Jurásková, Ph.D., rektor Univerzity Karlovy prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc., děkan I. lékařské fakulty UK prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA, zástupci I. lékařské fakulty a další významní hosté.

Účastníme se projektu Asistence

Studenti a studentky oboru speciální pedagogika PedF UK se letos opět zúčastnili projektu občanského sdružení Asistence. Na svou obvyklou trasu městskou hromadnou dopravou po Praze se vydali na vozíku a za doprovodu asistenta. Do pražských ulic jako asistentka vozíčkáře vyrazila i děkanka PedF UK doc. PaedDr. Radka Wildová, CSc.

● 8. prosince 2010

Prezident republiky jmenoval nové profesory

Na návrh vědeckých a uměleckých rad vysokých škol jmenoval prezident Václav Klaus nové profesory. Jmenovací dekrety převzalo v pražském Karolinu i deset docentů Univerzity Karlovy. Slavnostnímu aktu předcházelo setkání rektora UK Václava Hampla s budoucími profesory v reprezentačních prostorách Karolina.

Nový dětský koutek na Filozofické fakultě UK

V hlavní budově Filozofické fakulty UK byl zahájen provoz dětského koutku. Koutek je součástí širší koncepce zaměřené na zlepšení podmínek pro rodiče – studenty i zaměstnance – v jejímž rámci byl například vybudován nový bezbariérový přístup do hlavní budovy nebo zřízení kojící a přebalovací koutek v tzv. Šporkově paláci.

13. prosince 2010

Ceny ministra zdravotnictví pro týmy Univerzity Karlovy

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ: ARCHIV UK

Celkem pět vědeckých zdravotnických týmů z Univerzity Karlovy převzalo v Martinickém paláci z rukou ministra zdravotnictví Leoše Hegera ocenění za mimořádné výsledky ve výzkumu a vývoji. Zároveň zde byla vyhlášena Cena veřejnosti; určena je řešitelskému týmu, který získá nejvíce hlasů v anketě na internetových stránkách ministerstva zdravotnictví. Medicínští vědci jsou tradičně oceňováni při příležitosti výročí narození českého lékaře a vědce Jana Evangelisty Purkyně.

19. ledna 2011

Uctění památky Jana Palacha

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy uctila památku svého studenta Jana Palacha prostým obřadem – položením věnců a květin, zapálením svíček, minutou ticha a recitací básně *Odvolej od sebe oheň*, kterou napsal Vladimír Merta na přelomu let 1969 a 1970. Součástí komorních oslav byla i mše v kostele Sv. Tomáše na Malé Straně – v prostorách, kde se před 42 lety krátce po Palachově smrti konalo requiem za Jana Palacha.

21. ledna 2011

Zasedání Akademického senátu

Akademický senát UK se sešel ve Velké aule Karolina, aby si připomněl přijetí klíčového dokumentu (Statutu UK), jímž Univerzita Karlova řídí svou činnost, a ocenil ty, kteří se na jeho přípravě a dalším vedení univerzity intenzivně podíleli.

26. ledna 2011

Zemřel emeritní prorektor, profesor Mojmir Horyna

Ve věku nedožitých 66 let náhle po krátké nemoci zemřel Mojmir Horyna. Profesor dějin umění a emeritní prorektor Univerzity Karlovy měl vřelý vztah ke Žďáru nad Sázavou a zasloužil se o to, že areál Poutního kostela Sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře byl zapsán do seznamu památek UNESCO. Mojmir Horyna patřil k největším znalcům barokního umění.

28. ledna 2011

Centrum vizuální historie Malach oslavilo první rok fungování

Centrum Malach a další projekty věnující se tématu holocaustu se představily na výroční konferenci, která proběhla v refektáři MFF UK na Malostranském náměstí. Součástí setkání byla i ukázka z dětské opery *Brundibár*, jež se hrála v roce 1944 v terezínském ghettu.

2. února 2011

Meziuniverzitní dohoda s Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitře

V historických prostorách Karolina byla slavnostně podepsána meziuniverzitní dohoda o spolupráci Univerzity Karlovy s Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitře. Prodloužení dohody, jejíž platnost koncem roku 2010 vypršela, písemně stvrdili rektor UK prof. Václav Hampl a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitře prof. RNDr. Libor Vozár, CSc.

3. února 2011

Jeden den s fyzikou

Matematicko-fyzikální fakulta UK již tradičně na první únorový čtvrtek připravila Jeden den s fyzikou; akce pro středoškolské studenty se uskutečnila už pošestnácté. Den plný přednášek, exkurzí a experimentů má za cíl přiblížit fyziku jako zajímavou a zábavnou vědní disciplínu.

3. LF UK otevřela integrovanou učebnu biofyziky a ošetrovatelství

Nová integrovaná učebna biofyziky a ošetrovatelství za dva miliony korun je výsledkem roční práce Ústavu lékařské biofyziky a lékařské informatiky 3. LF UK a Ústavu pro ošetrovatelství 3. LF UK. Učebna, v níž se studenti ošetrovatelství učí, jak pečovat o pacienta, plně simuluje pokoj intenzivní péče.

Studenti hledali urbanistickou vizi Univerzity Karlovy

Konference *Urbanistická vize UK 2030*, která se konala v Modré posluchárně UK, dala příležitost studentům architektury z ateliérů špičkových českých vysokých škol prezentovat své vlastní nápady, jak by měla univerzita vypadat za dvacet let. „Prioritou univerzity je neopouštět historické lokality, nestavět megakampusy na zelené louce, ale orientovat se na rekonstrukce a dostavby stávajících areálů a výstavbu tzv. minikampusů. Ty mohou navázat na již existující univerzitní zařízení v lokalitách, kde lze využít provozní propojení se stávajícími budovami,“ řekl rektor Univerzity Karlovy Václav Hampl.

7.–11. února 2011

Virtuální Informační týden UK

Nejaktuálnější informace o studijní nabídce a podmínkách přijímacího řízení na UK pro akademický rok 2011/2012 získali zájemci o studium na Univerzitě Karlově na speciální webové stránce Informačního týdne. V týdnu od 7. do 11. února 2011 nabídlo Informačně-poradenské centrum UK uchazečům poradenství při rozhodování, kam směřovat svou profesní budoucnost.

9. února 2011

Ceny Nadačního fondu Bernarda Bolzana

Na zasedání Vědecké rady MFF UK získal Cenu Bernarda Bolzana v oboru fyzika RNDr. Jiří Svoboda, Ph.D., z Astronomického ústavu UK a Astronomického ústavu AV ČR za soubor prací *Radiation of accretion discs around compact objects*, v oboru informatika RNDr. David Hoksza, Ph.D., z katedry softwarového inženýrství MFF UK za práci *Density-based classification of protein structures using iterative TM-score* a v oboru matematika RNDr. Martin Branda, Ph.D., z katedry pravděpodobnosti a matematické statistiky MFF UK za soubor prací *Dva přístupy k optimálnímu rozhodování ve financích za pomoci stochastického programování*.

10. února 2011

Tisková konference UK k aktuálním tématům a záměrům

Rektor prof. Václav Hampl na tiskové konferenci označil priority výstavby UK: jsou to pražské minikampusy, projekty financované

z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl) v Plzni a Hradci Králové a projekt BIOCEV (Biotechnologické a biomedicínské centrum připravuje univerzita ve spolupráci s Akademií věd ČR ve Vestci). Za tři pražské priority univerzity rektor označil koncentraci stávajících kapacit, vyřešení velmi složité prostorové situace zejména humanitních fakult a modernizaci vědeckého vybavení. Vzhledem k možnostem čerpání OP VaVpl pouze pro mimopražské subjekty univerzita vítá pomoc MŠMT.

Na tiskové konferenci zazněly i informace ke studiu, přijímacímu řízení a k úspěchům Univerzity Karlovy na poli vědy a výzkumu, novinářům byl představen i Dlouhodobý záměr UK 2011–2015, kterému je věnováno monotéma časopisu Forum.

16. února 2011

Univerzita vyslala do zahraničí 10 000. studenta

Programu Erasmus využije ročně k vycestování za zkušenostmi do zahraničí několik tisíc studentů z českých vysokých škol. Univerzita Karlova má však jedno prvenství – v letošním akademickém roce vyslala do zahraničí studentku s pořadovým číslem 10 000. Tato studentka Právnické fakulty UK je v současné době na ročním studijním pobytu ve Francii.

Do programu Erasmus je UK zapojena od počátku jeho existence v ČR, tedy od akademického roku 1998/1999. Na akademický rok 2010/2011 bylo podepsáno 1 393 bilaterálních dohod s partnerskými vzdělávacími institucemi, navíc každý třetí student, který přijede z EU do ČR, zamíří na Univerzitu Karlovu. Podle dlouhodobého průměru tvoří podíl studentů UK vyslaných do zahraničí díky programu Erasmus 22% všech studentů českých VŠ; UK pak přijme dokonce 30,5% z celkového počtu zahraničních studentů, kteří prostřednictvím Erasmu přijedou do ČR.

16. ročník Iberoamerické ceny

Ve Vlasteneckém sále Karolina se uskutečnilo slavnostní předání cen 16. ročníku Iberoamerické ceny. Soutěže se účastnilo 23 studentů českých vysokých škol. Záštitu nad Iberoamerickou cenou převzali první dáma České republiky Livia Klausová a rektor Univerzity Karlovy Václav Hampl.

Autor: redakce ve spolupráci s iforum.cuni.cz

MLADÍ AKADEMICI NA UK

Podle dlouhodobého záměru chce být Univerzita Karlova mezinárodně renomovanou školou doktorských studií a místem pro atraktivní akademickou dráhu. Jak atraktivní dráhu začínají absolventi doktorských programů, kteří už teď v praxi pomáhají lidem, ukážeme na příkladech z právní, lékařské a filozofické fakulty.

● Právníci z UK vyladili nový občanský zákoník

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ: VLADIMÍR SIGUT

JUDr. et PhDr. David Elischer, Ph.D., z Právnické fakulty UK pomáhal vnášet do nového občanského zákoníku moderní principy evropské právní kultury.

Znění paragrafů nového občanského zákoníku doladovali také právní specialisté z Univerzity Karlovy. Nová právní generace, skvěle jazykově vybavená, s rozsáhlým přehledem v evropských právních systémech, spoluvytváří nový právní řád také srovnáváním a výběrem účinných předpisů ze zahraničí.

Nemateriální újma anebo cese (postoupení) smlouvy, to jsou prvky, které v novém občanském zákoníku připomínkoval i odborný asistent David Elischer z katedry občanského práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Nemateriální újma je například poškození zdraví, zásah do psychické integrity, soukromí anebo poškození důstojnosti. „V novém občanském zákoníku příslušné paragrafy rozšiřujeme a upravujeme,“ popisuje třicetiletý právník Elischer. Dokonalejšího a modernějšího pojetí se v novém zákoníku dočká taky cese smlouvy, kterou někdo postoupí na jiného celý smluvní vztah, nebo koupě

na zkoušku, což je vedlejší ujednání u kupní smlouvy, kdy si kupující může věc předem vyzkoušet a schválit ještě předtím, než ji zaplatí. Na rozsáhlém mezinárodním srovnání těchto institutů pracoval David Elischer několik měsíců. „Snažím se do práce vnášet komparativní prvek, neboť se domnívám, že pro další vývoj práva je nezbytná široká analýza opřená o pochopení ekvivalentních institutů v zahraničí,“ říká právní specialista, který se zabývá především otázkami odpovědnosti za škodu, újmou na zdraví nebo odčiněním nehmotné újmy. Právě rozsáhlé srovnávání zahraničních právních předpisů může podle Elischerova českému právnímu řádu velmi prospět.

Katedra občanského práva Právnické fakulty UK uspořádala před schvalováním nového občanského zákoníku přes dvacet diskusních fór, kde se diskutovalo o jednotlivých partiích nového kodexu. „Byl jsem také členem minitýmů, které při Legislativní radě vlády ČR posuzovaly konkrétní části nového občanského zákoníku,“ popisuje Elischer svou účast na tvorbě paragrafů. Podstatnější část své akademické práce ale vidí ve vzdělávání budoucích právníků, soudců a obhájců. „Snažím se působit na budoucí generace právníků, našich absolventů, kteří pak dostanou příležitost podílet se na tvorbě zákonů či používání právních norem,“ popisuje asistent z právnické fakulty svůj hlavní akademický cíl.

Mladý řešitel grantu k moderním trendům deliktivního práva v Evropě ale vedle přednášení pokračuje i ve výzkumné práci. „Nyní se zapojujeme do specifického výzkumného záměru na otázky rodinného práva a procesního práva. Připravujeme také konferenci k dvoustému výročí rakouského občanského zákoníku ABGB,“ vypočítává aktivity sedmnáctičlenné katedry občanského práva David Elischer. Český výzkum v oblasti občanského práva se snaží sledovat především ten evropský, jenž se v sou-

časné době soustředí na přijímání soft law dokumentů, tedy jakýchsi nezávazných doporučení, která jsou syntézou společné evropské právní tradice. „Na občanskoprávní katedře analyzujeme všechny evropské trendy a tendence velmi intenzivně, jsme jedním z hlavních připomínkových míst pro všechny důležité iniciativy v této oblasti,“ popisuje David Elischer aktivity pražské právnické fakulty.

● Novou naději pro nemocné rakovinou prsu hledají i vědci z 3. lékařské fakulty

Rakovina prsu patří k nejčastějším zhoubným onemocněním. Také díky hormonální terapii ji lze relativně úspěšně léčit. Asi u 10% žen ale tato léčba vůbec nezabírá. Právě těmto nemocným se snaží pomoci mezinárodní tým, ve kterém pracuje i Ondřej Gojiš z 3. lékařské fakulty UK.

Tým složený z více než sedmdesáti vědců a lékařů pracuje převážně ve Velké Británii na londýnské Imperial College of Science, Technology and Medicine. Mezinárodní skupina badatelů se snaží rozluštit, proč u některých pacientek zhoubné bujení nereaguje na hormonální léčbu. „Při dnešní situaci je přibližně 10 % pacientek s pozitivním estrogenovým receptorem rezistentní vůči hormonální terapii, tedy bez reakce na hormonální léčbu,“ vysvětluje Ondřej Gojiš, který studuje 5. ročník postgraduálního studia na 3. LF UK. „Pokud by se našla odpověď, proč se tak děje, a našla by se úspěšná léčba, dokázali bychom léčit lépe a mnohem větší počet pacientek, než je tomu v současnosti,“ říká Ondřej Gojiš, který zůstává součástí týmu hledajícího zá-

chranu pro nevléčitelně nemocné i po návratu z dvouleté stáže v Londýně.

Doktor Gojiš pracuje jako lékař na Gynekologicko-porodnické klinice Fakultní nemocnice Královské Vinohrady. Výzkumu se věnuje na dálku, vždy až po práci na klinice – analyzuje laboratorní výsledky a zpracovává statistiku. „Po klinické práci už nebývám v laboratoři, ale většinu času trávím u počítače. Několikrát týdně jsem v telefonickém kontaktu s Londýnem, probíráme možnosti sběru klinických a laboratorních dat nebo řešerše literatury,“ popisuje třicetiletý Gojiš svou vědeckou práci, za kterou dostal i ocenění od Evropské onkologické

Výsledky vědeckého týmu, ve kterém pracuje MUDr. Ondřej Gojiš z 3. LF UK, dávají naději také těm ženám nemocným rakovinou prsu, u kterých běžná hormonální terapie nezabírá.

společnosti a Evropské onko-chirurgické společnosti. Pracovitý mladý lékař už dostal několik dalších nabídek ke spolupráci na nových projektech v oblasti výzkumu rakoviny prsu.

Gojišova druhá alma mater, Imperial College London, je v úrovni výzkumu a aplikovaných výsledků mezi pěti nejlepšími univerzitami na světě. „Finanční toky jsou tam nesrovnatelně větší než u nás, i vědecké zázemí je na daleko vyšší úrovni. Lékaři a vědci jsou tam dobře zaplacení, a proto se také mohou soustředit pouze na svoji práci a neřešit jiné problémy,“ popisuje svou zahraniční zkušenost Ondřej Gojiš z 3. lékařské fakulty.

On sám by bez skvělých kolegů a vedoucích ve výzkumu nezůstával. „V České republice to chce notnou dávku sebezapření a nadšení. Bez opravdu silné podpory mých nadřízených by moje práce byla asi těžko realizována,“ říká Gojiš na závěr.

● Studium jazykového managementu pomůže porozumět problémům v mnohojazyčné Evropě

Dobrá práce, výborné známky, přátelství i kvalitní vztahy jsou vždy spjaty s jazykem. Se schopností vyjádřit se v mluveném i písemném projevu a třeba i cizí řečí. Studium jazykového managementu na Filozofické fakultě UK osvětluje například oblasti ve společnosti, kde je úzká vazba mezi jazykem a politickou nebo ekonomickou mocí a kde jsou různí jedinci zvýhodněni nebo naopak znevýhodněni na základě jazyka.

„Studium jazykového managementu je důležité o to víc teď, když se v Evropě přesouváme z ekonomiky, ve které se většina lidí živí ruční prací, k ekonomice, kde se většina lidí v nějaké podobě živí mluvením a psaním,“ říká Tamah Sherman, odborná asistentka z Ústavu lingvistiky a ugrofinistiky Filozofické fakulty UK.

Jazykový management je cokoliv, co děláme, když s jazykem zacházíme, když ho regulujeme nebo „spravujeme“. „To může být taková minimální činnost, jako když se v hovoru opravujeme; když třeba řekneme při zkoušce ‚vokno‘ a pak se opravíme na ‚okno‘, protože si myslíme, že při zkoušce se má mluvit spisovně,“ popisuje Tamah Sherman, Američanka, která na Northwestern University ve Spojených státech vystudovala lingvistiku. V Česku žije a pracuje už třináct let.

„Vzhledem k mé vlastní jazykové příslušnosti jsem dostala za úkol zkoumat anglicky mluvící lidi a jejich jazykové chování,“ vzpomíná čtyřiatřicetiletá vědkyně, která na Univerzitu Karlovu přišla v roce 1998 jako studentka češtiny pro cizince.

Cizí jazyky přinášejí ekonomickou výhodu například při hledání práce, v lidském životě ale mají i další uplatnění. Také z těchto důvodů podle Tamah Sherman prosazuje Evropská unie zásadu 1 plus 2, která říká, že každý Evropan by měl kromě své mateřštiny ovládat ještě dva cizí jazyky.

„Je ale zajímavé, co se v české společnosti s touto myšlenkou dělá, respektive nedělá,“ říká odborná asistentka z filozofické fakul-

V Ústavu lingvistiky a ugrofinistiky FF UK se Mgr. Tamah Sherman, Ph.D., zabývá výzkumem jazykového managementu.

ty. „Pozorujeme silnou tendenci k výuce angličtiny ve školách i mimo ně, většinou na úkor němčiny, jazyka, kterým se mluví hned za hranicemi. Tato tendence má ideologický základ, který se projevuje dvěma způsoby. Lidé si myslí, že angličtina jejich děti v ekonomickém smyslu spasí a že je tím pádem nutné se ji naučit dřív než ostatní cizí jazyky. Za druhé, ve společnosti převládá názor, že s angličtinou si člověk vystačí,“ popisuje výsledky výzkumů české společnosti lingvistka.

„Přitom teď máme zdokumentované případy, kdy vysokoškolsky vzdělaný člověk získal práci jen díky znalosti nyní netradičního cizího jazyka, třeba ruštiny,“ poukazuje na jeden z mnoha aspektů ve vztahu jazyka a ekonomické moci.

Další z oblastí, kterou se specialisté na jazykový management zabývají, jsou způsoby, jakými jazykové ideologie (například „čeština je těžký jazyk“ nebo „anglicky se domluví všude“) ovlivňují společenské praktiky například v nadnárodních podnicích, které v Česku sídlí. „Zatímco v minulosti šlo zejména o česko-německé podniky, nyní plánujeme (podobně jako zbytek světa) takovou asijskou budoucnost, a to v podobě výzkumu česko-korejských podniků,“ popisuje výzkum Ústavu lingvistiky a ugrofinistiky FF UK Tamah Sherman, z jejichž výzkumů v rámci 6. rámcového programu (projektu LINEE – Languages in a Network of European Excellence) Evropská komise při svém plánování čerpá.

Autor: redakce

O BUDOUCNOSTI TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ S PREMIÉREM NEČASEM

Jedním z poslání Univerzity Karlovy, jak je to vyjádřeno i v Dlouhodobém záměru 2011–2015, je být prestižní výzkumnou univerzitou v mezinárodním kontextu. Protože špičkový výzkum úzce souvisí s kvalitní přípravou talentovaných mladých vědců, univerzita chce do budoucna zkvalitnit svá doktorská a magisterská studia. Podporu pro toto úsilí se bude snažit hledat i u státu. Jaké jsou priority a cíle současné vlády v oblasti terciárního vzdělávání, jsme se ptali předsedy vlády Petra Nečase.

RNDr. Petr Nečas

Narodil se 19. listopadu 1964 v Uherském Hradišti. V roce 1988 ukončil studium fyziky na Přírodovědecké fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Brně. Tématem jeho diplomové práce byla plazmová fyzika. Později působil jako technolog a výzkumný a vývojový pracovník v Tesle Rožnov pod Radhoštěm. Do poslanecké sněmovny byl poprvé zvolen v roce 1992, později působil jako ministr práce a sociálních věcí a místopředseda vlády. Od roku 2010 je premiérem České republiky.

Proč je nutné reformovat terciární vzdělávání a co v této reformě považujete za klíčové?

V terciárním vzdělávání musíme směřovat od kvantity ke kvalitě. V posledních dvou desetiletích výrazně vzrostl počet vysokých škol a také procento vysokoškolsky vzdělaných osob. Ne vždy se však jedná o kvalitní vysokoškolské studium a ne vždy lidé s vysokoškolským titulem najdou uplatnění, ačkoliv řada oborů odborníky naopak postrádá.

Zatímco teď většina absolventů bakalářského studia pokračuje v navazujícím magisterském studiu, při větším profesním zacílení a propojení s praxí to nebude nutné. Rada pro reformu terciárního vzdělávání navíc řeší také otázky spojené s financováním studia a finanční podporou studentů a podobně.

Co čekáte od diverzifikace vysokých škol? Souhlasíte s tím, že je potřeba jasně vymezit definici, řízení, financování a odpovědnost výzkumných univerzit?

Diverzifikace vysokých škol je hlavním důsledkem reformy terciárního vzdělávání.

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ: LUDĚK KRUIŠŇSKÝ

Setkání se studenty Gymnázia Uherské Hradiště.

Návrh podoby takzvaných výzkumných univerzit – jak budou definovány, řízeny, financovány –, to je úkol pro experty. Shodneme se, že vysoké školy by měly mít jasně specifikované role a měly by být hodnoceny podle jejich plnění. Některé se budou více věnovat výzkumu a jiné budou orientovány více prakticky. U nás zatím nemají výzkumné univerzity tradici, a proto nebude snadné nově nastavit systém. Přesto je nezbytné vydat se směrem, který více nahrává kvalitě v terciárním vzdělávání. Snahou je, aby byly prostředky na vědu a výzkum cíleněji a lépe využívány, aby zohledňovaly oborová specifika a také omezovaly administrativní zátěž. Jde nám o to, aby vysoké školy byly finančně stabilní, ale také více zodpovědné za dosahované výsledky.

Chceme podporovat profilaci vysokých škol a dodržování akreditačních podmínek. Současně musím poznamenat, že vysoké školy, které nebudou mít statut výzkumných, by proto neměly být vnímány jako méně zajímavé. Naopak budou více propojeny s praxí, budou reagovat na potřeby

trhu práce a zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky. Usnadňování spolupráce výzkumných a vzdělávacích institucí se soukromým sektorem je jednou z priorit vlády.

Ve veřejných výdajích na vysoké školství Česká republika stále více pokulhává za vyspělými zeměmi. Lze očekávat změnu nepříznivého trendu? Jakou roli mají hrát soukromé zdroje?

Ve změnu nepříznivého trendu upřímně doufám, a to také právě proto, že vysoké školy přestanou spoléhat jen na státní rozpočet. S tím, jak by měla stoupat jejich odpovědnost za dosahované výsledky, budou také více motivované získávat prostředky z jiných zdrojů – ze soukromého sektoru. Podporovat chceme také spolupráci veřejných a soukromých výzkumných pracovišť.

Pražské univerzity výrazně trpí nemožností čerpat prostředky z většiny evropských strukturálních fondů. Měl by tuto nevýhodu stát alespoň částečně kompenzovat?

V programovém prohlášení vlády říkáme, že budeme usilovat o to, aby realizace pro-

jektů financovaných z evropských peněz byla možná bez geografického omezení.

Jak vnímáte Univerzitu Karlova a jaká je podle vás její role v národním i světovém kontextu?

Univerzita Karlova je velice prestižní institucí v celoevropském měřítku. Hraje také klíčovou roli v diskusi o budoucí podobě terciárního vzdělávání.

Podle respektovaných mezinárodních žebříčků univerzit zaujímá UK cca 250. místo, tedy řadí se mezi 1,5 % nejlepších univerzit světa. Ambicí UK je patřit do první dvoustovky. Lze to chápat i jako strategický cíl ČR?

Ačkoliv to bude pro českou vědu nesmírně přínosné, strategickým cílem ČR je z pohledu vlády kvalitativní vylepšení terciárního vzdělávání, vědy a výzkumu jako takových. Ambice Univerzity Karlovy bezesporu nastaví latku ještě výše, což je samozřejmě pro českou vědu a výzkum jen dobře.

Autor: redakce

KAM SMĚŘUJEME?

ÚVODNÍ SLOVO REKTORA K DLOUHODOBÉMU ZÁMĚRU UK

Václav Hampel

Univerzita Karlova se v uplynulých letech rozvíjela podle strategických cílů, které si stanovila v *Dlouhodobém záměru UK* z roku 2004. V podmínkách platnosti zákona o vysokých školách z roku 1998 a pod vlivem principů tzv. boloňského procesu si stanovila za úkol zvládnout nově získanou (relativní) nezávislost na státu a současně reflektovat potřeby společnosti.

Naplnění tohoto *Dlouhodobého záměru UK* bylo obdobím postupné deetatizace univerzity, jak v oblasti řízení, tak při stanovování výkonnostních hledisek i při hodnocení výsledků činnosti. Navíc šlo

o období, kdy jsme začali utvářet celouniverzitní strategie a hledali způsoby, jak zvyšovat kohezi univerzity. Byla provedena nejobtížnější změna systému studia za poslední dobu, totiž implementace strukturovaného studia podle boloňského modelu. Ve snaze dostát svému cíli být přední vědeckou institucí UK dramaticky zvýšila svůj vědecký výkon a postupně rostl i jeho mezinárodní impakt. Ruku v ruce s tím šlo i posilování a zkvalitňování doktorského studia. Nebývalý rozmach (alespoň v moderní historii) nastal v mobilitě studentů a akademických pracovní-

ků i v mezinárodní spolupráci univerzity vůbec.

V roce 2009 provedla Univerzita Karlova komplexní a důkladné hodnocení výsledků hlavních činností při naplnění svého *Dlouhodobého záměru UK* z roku 2004. Vlastní hodnotící zpráva ukázala kromě množství pozitivních výsledků i na některé problémy. Obecně platí, že je třeba zajistit lepší a rychlejší zpětnou vazbu o vlastních činnostech. Dosavadní vnitřní hodnotící procesy jsou často nesystematické. U řady aktivit chybí detailní hodnocení jejich skutečné efektivity, jako

např. u implementace boloňské struktura-
ce studia. K některým z nich je pak třeba
přistoupit zcela nově.

Orientace na kvalitu se musí vyplatit

Od roku 2004 se výrazně proměnilo pře-
devším vnější prostředí života univerzity.
Společenskou objednávku co nejrychlejší
kompenzace dřívějšího omezeného pří-
stupu k vysokoškolskému vzdělání (a tedy
stimulaci ke kvantitativní expanzi student-
ské populace) v poslední době stále více
střídají obavy z negativních důsledků masi-
fikace. Univerzita Karlova je vysokou ško-
lou, která na doznívající logiku financování
především podle počtu studentů spíše
doplácela. Orientace na kvalitu, na výzku-
mem podloženou přípravu s co největ-
ším využitím individuálních forem výuky
a dnes také nutnost připravit se na nad-
cházející demografický pokles, tj. trendy,
které již univerzita začala prosazovat – to
vše nutí ke změně strategie ve vzdělávací
oblasti i stát.

Rozvoj univerzity významně – a nutno říci,
že negativně – ovlivňuje pokles veřejných
výdajů na vysoké školství. Počet studentů
rostl, kritéria financování byla stejná pro
všechny typy škol s jejich různou kvalitou
a příspěvek přicházející od státu na vzdě-
lávací činnost klesal. Je pochopitelné, že
v takové situaci univerzita musí reagovat
strategicky a podpořit zejména urychlené
zohledňování kvality vysokých škol.

Prostor, ve kterém univerzita působí, vý-
razně proměnila a proměňuje reforma sys-
tému financování výzkumu, vývoje a inovací
z veřejných prostředků. Na jedné straně
ruší dosavadní institucionální financování
vědecké práce prostřednictvím výzku-
mných záměrů (kterých UK řešila celkem
37), na druhé straně zavádí financování
podle dosažených výsledků. Děje se tak
bohužel pomocí zatím značně nedokona-
lé metodiky jejich hodnocení a s použitím
byrokratických postupů, které znevýhod-
ňují vysoké školy. Efektivní využití význa-
mných změn v institucionálním financování
vědy a výzkumu pro rozvoj vědecké práce
na UK je jedním z nejzásadnějších úkolů,
který před univerzitou stojí.

UK = výzkumná univerzita

Už v době vzniku dosavadního *Dlou-
hodobého záměru UK* existovaly úvahy

o reformách systému vysokoškolského
vzdělávání. V posledních letech se téma
reformy dostalo do veřejného povědomí,
a dnes je dokonce jednou z programo-
vých priorit vlády. I když pod mnohoznač-
ným termínem reforma vysokých škol si
lze představovat různé věci (nezřídká bo-
hužel např. i podstatné zásahy do akade-
mické samosprávy), celkem jednoznačná
shoda panuje v tom, že nezbytnou změ-
nou vysokoškolského systému v ČR musí
být diferenciací vysokých škol. Jen někte-
ré ze současných vysokých škol se budou
schopny kvalifikovat do náročné kategorie
tzv. výzkumných univerzit, tedy institucí,
kde je výuka integrálně a intenzivně pro-
pojena s vysoce výkonnou vlastní vědec-
kou prací na mezinárodní úrovni.

Z logiky dosavadního vývoje UK, jejího
dosavadního dlouhodobého záměru i její-
ho postavení ve vědě a vzdělávání v rámci
ČR i v mezinárodním srovnání jedno-
značně vyplývá, že UK musí nejen zcela
samozřejmě aspirovat na status výzkumné
univerzity, ale dokonce musí významně
přispívat k definici vysokých standardů
této kategorie v ČR. Je třeba dosáhnout
toho, aby byl status výzkumné univerzity
na jedné straně podmíněn mezinárodně
vysoce konkurenceschopným vědeckým
výkonem a kvalitou a na druhé straně
zárukou dostatečné veřejné podpory
rozvoje takovéto instituce. Mít několik
mezinárodně vysoce respektovaných vý-
zkumných univerzit jistě patří ke strate-
gickým zájmům země.

Pro UK to ale především znamená tato
náročná kritéria splňovat, a to v napros-
té většině na ní pěstovaných oborů. Uni-
verzita má dnes nemálo pracovišť vysoké
mezinárodní úrovně. Je třeba vynaložit
soustředěné a cílevědomé úsilí, aby se
na takovou úroveň dostalo co nejvíce dal-
ších oborů. V každém vědním oboru – při
respektování jeho specifík – je třeba usilo-
vat o dosažení špičkových mezinárodních
standardů.

Posílení důrazu na vědecký a výzkumný
charakter univerzity se musí promítnout
i do vzdělávacích aktivit. Univerzita hodlá
maximálně využít možností, které snad
slibuje perspektiva pokračování nedávno
započatých modifikací mechanismů rozdě-
lování veřejných prostředků mezi veřejné
vysoké školy. Tyto změny by měly upustit

od důrazu na vysoké počty studentů a za-
měřit se na více individualizované formy
výuky, samozřejmě včetně plnohodnotné-
ho zapojení studentů do náročné vědecké
práce. Diferenciací vysokých škol by roz-
hodně měla znamenat také to, že vzdělávání
na magisterském a zejména doktorském
stupni se bude přesouvat z jiných škol
na univerzity výzkumného typu. O zapojení
UK do tohoto procesu nemůže být pochyb.

Význam Dlouhodobého záměru UK

Zákon ukládá vysokým školám řídit své
činnosti pomocí základního dokumentu,
kterým je dlouhodobý záměr. Ten není vý-
znamný jen tím, že se každoročně vytvářejí
jeho aktualizace, ani tím, že vlastně před-
určuje strukturu a zaměření hodnocených
témat a oblastí, jak je pak vidíme ve vý-
ročních zprávách o činnosti a ve zprávách
hodnotících. Dlouhodobý záměr je víc než
jen administrativní úkon a jeho kvalita se
neměří úředně „dobrým tvarem“. Uni-
verzita Karlova chápe tento strategický
dokument zejména jako prostředek k po-
sílení vlastní identity, k upevnění vnitřní
soudržnosti, k deklaraci srozumitelných
a přesvědčivých cílů, ke své identifikaci
v mezinárodním akademickém prostoru.

Univerzita Karlova ctí a udržuje tradici
a současně vytváří prostor pro myšlenko-
vé inovace. Jsem přesvědčen, že musí být
dynamickou institucí, která dbá na konti-
nuitu jako významnou hodnotu. Přeji nám
všem, aby byla příkladnou akademickou
obcí – oprávněně a realisticky sebevě-
domou, kolegiálně soudržnou, kulturní
a sloužící společnosti.

prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.

**prof. RNDr. Václav
Hampl, DrSc.**

*Autor článku je od února roku 2006 reko-
rem Univerzity Karlovy. Vědeckým zamě-
řením je fyziolog, specialista na regulaci
plicní a placentární cirkulace, zejména působení
hypoxie. Vede studenty doktorského studia
a učí fyziologii.*

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR

UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE 2011–2015

Projednáno ve Vědecké radě UK dne 13. ledna 2011
Projednáno ve Správní radě UK dne 27. ledna 2011
Schváleno Akademickým senátem UK dne 21. ledna 2011

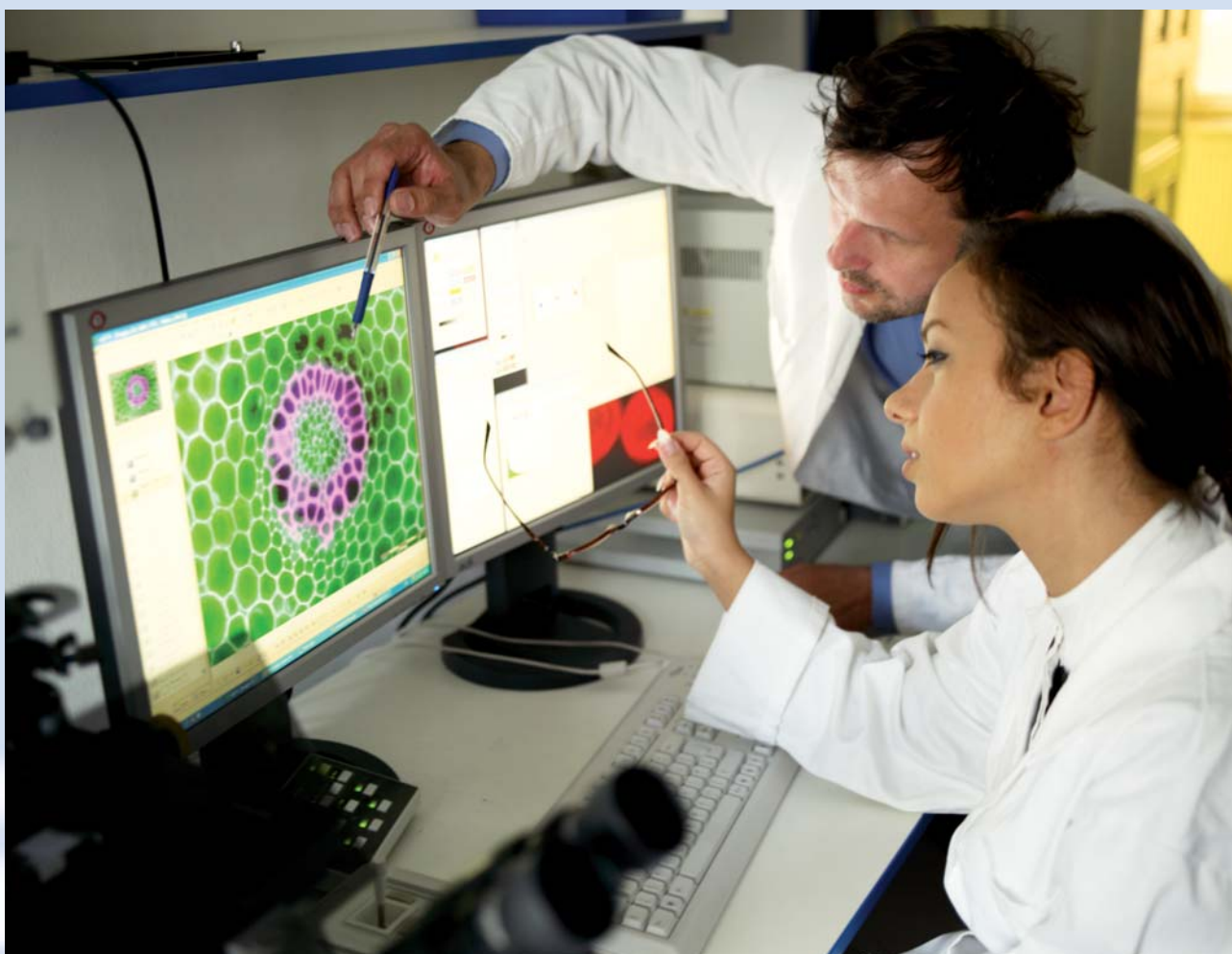

FOTO: ARCHIV UK

VIZE

Univerzita Karlova jako mezinárodně ukotvená instituce špičkové vědy a výuky,
jako místo atraktivní a přívětivé pro své studenty, doktorandy i pracovníky,
s moderním zázemím a vybavením,
jako sebevědomé a soudržné kulturní společenství.

PREAMBULE

Univerzita Karlova v Praze (UK) přijala svůj dosud platný Dlouhodobý záměr v r. 2004. Důkladné a komplexní hodnocení jeho plnění¹ i změny vnějšího kontextu vedou univerzitu k rozhodnutí přijmout nový Dlouhodobý záměr, ve kterém se odráží reflexe současné situace, stanovují cíle ve střednědobém horizontu a formulují poslání UK.

Univerzita Karlova se hlásí ke svému historickému poslání, které v její zakládací listině ukotvil Karel IV. – povznést vzdělanost země a nabídnout svým občanům nejkvalitnější vzdělání, za kterým se nebudou muset ubírat do ciziny, ale univerzita sama bude vyhledávána cizinci.

Ruku v ruce s tím se univerzita hlásí k *humboldtovským principům* jednoty výzkumu a vzdělávání, autonomie a svobody bádání i výuky. Chce být otevřená jak nadaným studentům, dobrým učitelům a vědcům z domova i ze zahraničí, tak celé společnosti. Tyto principy stále platí a nejsou v rozporu s potřebami současné společnosti, jak se někdy zjednodušeně tvrdí. Svůj hlavní přínos společnosti vidí v pěstování vědění, tj. v udržování, rozmnožování a mezigeneračním přenosu poznání. Univerzita Karlova si vzhledem k závazku, který cítí vůči velkým osobnostem své historie, i vzhledem ke svému současnému postavení ve vědě a výzkumu v ČR i ve světě musí klást ty nejvyšší cíle, tj. dosáhnout ve větším počtu oborů než dosud značky excelence v evropské a světové konkurenci.

Univerzita Karlova se musí vyrovnat se současnými vnitřně rozpornými skutečnostmi: s rostoucí potřebou obstát v globální soutěži a úkolem zvládnout tlak na deformaci humanistických základů ideje univerzity do jakéhosi obchodu se znalostmi a vzděláním; s masifikací hrozící jak poklesem kvality dosahovaného vzdělávání, tak i nedostatkem času na vědeckou práci samu; s *omezenou ochotou financovat v potřebné výši vysoké školství v veřejných rozpočtů* a s rizikem zvýšené závislosti univerzit na privátních zájmech nebo politických tlacích apod.

Další významnou změnu vnějšího prostředí, tentokrát ve vzdělávací činnosti, představuje aplikace konceptu celoživotního učení, který bude příležitostí i výzvou pro vytváření nových nabídek i forem studia. Takový vývoj je spojen s větší prostupností studijních programů na straně jedné a větší diverzifikací studijní nabídky na straně druhé. Celý proces bude do budoucna ještě zvýrazněn *demografickým poklesem* a potřebou intenzivnějšího vstupu do *programů celoživotního vzdělávání orientovaných na výkon povolání*.

Pro kvalitní práci potřebuje Univerzita Karlova stabilní a předvídatelné vnější prostředí, které uzná, že různé typy vysokých škol mají různé poslání a hrají různou roli, a proto musí mít i různé podmínky pro svou činnost. Univerzita odmítá „jednoduchá“, ryze ekonomicky motivovaná řešení výše uvedených problémů a dilemat a z nich plynoucí postupy. Ve svém dlouhodobém záměru chce podpořit původní hodnoty *humboldtovského modelu univerzity* a využít je k tomu, aby se staly neoddělitelnou součástí dynamického vývoje, ve kterém *nelze pominout i některé principy podnikatelských a tržních vlivů*.

Univerzita Karlova se proto i na základě nedávných zkušeností cítí

povinna i nadále ovlivňovat proces přípravy reformy terciárního vzdělávání v ČR, zejména v univerzitním sektoru. Podporuje ty změny, které vysokým školám umožní zkvalitnit jejich činnost. Chce jako doposud aktivně hájit akademické svobody, autonomie a samosprávu univerzit a posilovat jejich odpovědnost vůči společnosti. Univerzita Karlova bude prosazovat takové pojetí reformy, kdy finanční prostředky budou přidělovány dlouhodobě předvídatelným způsobem ve vazbě na objektivně vyhodnocenou kvalitu a umožní tak i v České republice rozvoj špičkových výzkumných univerzit.

Univerzita se bude aktivně podílet na tvorbě dlouhodobě platné strategie podpory vědy a výzkumu, na které se shodnou rozhodující instituce, jež se na vzdělávání a vědě podílejí.

Univerzita si uvědomuje svou odpovědnost v oborech profesního vzdělávání spojených s klinickou praxí a výzkumem. Proto hodlá i nadále aktivně hájit takové legislativní úpravy, které umožní zachovat vysokou kvalitu tohoto vzdělávání v plně šíří a udržet příznivé podmínky pro rozvoj výzkumu ve zdravotnických a příbuzných oborech.

Univerzita hodlá i nadále nabízet své expertní zkušenosti a odborné zázemí při přípravě veřejných politik a legislativních norem, a to nejen v uvedených oblastech.

Tlaky na diverzifikaci institucí spojené s novými způsoby financování vzdělávání, s hledáním vhodného modelu řízení a financování vědy a výzkumu, stejně jako odpovědnost univerzity za udržení kvality ve speciálních a jedinečných oborech, které se na ní pěstují, mohou ve svých důsledcích vést k neúnosně rozdílným podmínkám pro rozvoj oborů a pracovišť univerzity. Důležitým úkolem při zvládnání uvedených výzev je proto posilování vnitrouniverzitní spolupráce a soudržnosti. Univerzita Karlova, která na sedmnácti fakultách vzdělává více než padesát tisíc studentů, chce vědomě usilovat o synergie při respektování zvláštností jednotlivých oborů, využívat možnosti mezioborové spolupráce ve výzkumu i při řešení celospolečenských problémů, a zároveň podpořit jedinečné obory.

POSLÁNÍ UNIVERZITY KARLOVY

Univerzita Karlova chce být vrcholným centrem vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti, které má klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti, a zároveň je místem uchovávání a předávání trvalých hodnot, poznatků a dovedností příštím generacím. K tomu musí připravovat nové generace badatelů i zaměřit úsilí na přípravu budoucích elit národa, které budou zastávat vedoucí role v hospodářství, ve zdravotnictví, v sociální oblasti, v kultuře i ve veřejné správě.

Hlavním cílem Univerzity Karlovy je systematický rozvoj vědy založený na základním výzkumu nejvyšší kvality. Prvním posláním univerzity proto zůstává činnost vědecká a výzkumná, stejně jako umělecká nebo další tvůrčí činnost, se kterou je těsně svázána činnost vzdělávací. Jedním z ukazatelů kvality UK je zlepšení jejího postavení mezi špičkovými světovými univerzitami. Kvalita výuky je do značné míry závislá na kvalitě výzkumné a vědecké práce na každém pracovišti. Proto si univerzita klade za cíl, aby všechny

její studijní programy, zejména na doktorské a magisterské úrovni, byly spojeny v maximální možné míře s vědeckou prací a samostatnými badatelskými aktivitami studentů. Kvalitní vědecká a výzkumná práce, na jejichž základech stojí vzdělávání, by měla být standardem v každém oboru.

Další prioritou univerzity je její otevřenost a další kvalitativní posun v mezinárodní spolupráci univerzity a v její internacionalizaci. Cílem je dosáhnout vysokých standardů ve společných mezinárodních vědeckých projektech i mobilitách zejména doktorských studentů, mladých akademických pracovníků a výzkumných pracovníků. Otevřenost a kvalita se musí projevit i tam, kde univerzita vstoupí aktivně do společenské praxe. Univerzita chce dostát svému poslání působit na křižovatce výzkumu (získávání znalostí v oblasti základního výzkumu a vytvoření volného prostoru pro jeho použití), vzdělávání a inovací (aktivní využití nových poznatků). Bude usilovat o další rozvoj vzájemně výhodných a celospolečensky prospěšných vztahů s veřejnými výzkumnými institucemi v České republice.

Cílem univerzity je být prestižní výzkumnou univerzitou v mezinárodním kontextu. Ukazatelem plnění tohoto cíle by měla být i stabilní pozice Univerzity Karlovy mezi prvními 200 univerzitami v rámci uznávaných světových srovnávacích žebříčků. Dnešní věda je v mnoha oborech týmovou prací a kvalita výzkumu velice úzce souvisí s kvalitní přípravou nadaných mladých vědců, tedy s kvalitou doktorského, případně magisterského studia a s kvalitou postdoktorů. To je ve velké míře závislé na selektivitě přijímání studentů. Univerzita se musí do budoucna zaměřit zejména na to, aby zkvalitnila svá doktorská a magisterská studia, byla atraktivní pro nejlepší absolventy jiných univerzit doma i v zahraničí a vytvořila jim důstojné zázemí k vědecké práci. Pro toto své úsilí se bude univerzita snažit hledat i podporu státu, neboť věří, že se jedná o strategický zájem celé České republiky.

I. VĚDA A VÝZKUM

Cíl: posílit postavení UK jako přední, mezinárodně uznávané výzkumné univerzity

Současný stav:

Univerzita Karlova si v předchozím dlouhodobém záměru z r. 2004 vytkla za cíl dbát na to, aby se výsledky výzkumu promítaly do vzdělávací činnosti, a to zejména v doktorských studijních programech. Současně se chtěla ještě výrazněji zapojit do mezinárodní spolupráce ve vědě i ve vzdělávání a otevřít se více společnosti. To vyžadovalo také modernizaci její infrastruktury. Univerzita Karlova se v České republice stala nejvýkonnější českou vědeckou institucí. Její výkon v roce 2009 představoval podle různých hodnocení třetinu až polovinu vědeckého výkonu všech českých vysokých škol. Ve srovnání s rokem 2004 se vědecký výkon univerzity zdvojnásobil. Poněkud méně uspokojivá je ve srovnání se špičkovými světovými univerzitami citovanost prací autorů z UK. V uznávaných mezinárodních srovnávacích žebříčcích se Univerzita Karlova řadí díky svému vědeckému výkonu, kvalitou svých absolventů a mezinárodním rozměrem svých aktivit do třetí stovky, tedy mezi 1,5–2% nejlepších světových univerzit

(jako jediná česká vysoká škola). Kromě zmíněných kritérií přispívají k takovému umístění i prestižní ocenění a granty. Např. v roce 2010 získali dva pracovníci UK poprvé v historii granty udělované od roku 2007 Evropskou výzkumnou radou (ERC) v silně výběrové soutěži „Starting Grant“ programu „Ideas“. Úspěšnost UK v realizaci výzkumných záměrů a v činnosti výzkumných center je podle externích hodnocení vysoká. Tyto velké projekty umožnily vznik nových týmů, často složených z mladých a kvalitních vědců. Výzkumné záměry se staly příležitostí pro spolupráci mezi katedrami, ústavy a fakultami. V institucionálním financování výzkumu hrají důležitou roli, neboť pokrývají většinu badatelských směrů na UK. UK má 37 výzkumných záměrů. Jejich finanční přínos je kolem 1,1 mld. Kč ročně. UK se dále podílí na činnosti 30 center základního výzkumu (10 koordinuje) a 11 center aplikovaného výzkumu (3 koordinuje), která významně podpořila spolupráci s ostatními výzkumnými institucemi v ČR.

Podobně vysoká, v ČR nadprůměrná, byla úspěšnost v zapojení univerzity do mezinárodních projektů 6. a 7. rámcového programu EU (na UK se řeší 56 projektů 7. RP), do programu „Public Health“, KONTAKT, COST, INGO a dalších. Nadprůměrná úspěšnost v ČR však nemůže zastíhat skutečnost, že pokud jde o zapojení do mezinárodních projektů, UK má v jejich využívání ještě rezervy (vysoké školy v ČR v objemu finančních prostředků na vědu a výzkum přicházejících ze zahraničí značně zaostávají za průměrem EU).

Strategické záměry:

- usilovat o co největší mezinárodní dopad výsledků vědecké práce na UK, včetně nárůstu citovanosti
- orientovat se prioritně na ty oblasti, kde univerzita již dosahuje vynikajících výsledků v mezinárodním kontextu, při důrazu na kvalitu se dále věnovat zejména oblastem, v nichž je univerzita jedinečná nebo kde se řeší problémy důležité pro společnost
- nalézt vhodný a efektivní model rozdělování prostředků institucionální podpory vědy a výzkumu v rámci univerzity; část institucionálních financí využít pro dlouhodobý koncepční rozvoj, zahrnující i vhodnou vnitrouniverzitní spolupráci a na účelovou podporu obecných priorit univerzity, kterými jsou zejména excelence, podpora mladých vědeckých pracovníků, úspěšných pracovníků přicházejících ze zahraničí či další
- systematicky podporovat efektivní mezinárodní spolupráci; výrazně zvýšit aktivitu a úspěšnost univerzity v mezinárodních grantových soutěžích, zejména v ERC programu „Advanced Grants“ a dalších oblastech 7. a 8. rámcového programu EU a podpořit další významné smluvní spolupráce
- aktivně se zapojit do přípravy a efektivně využít realizace projektů velkých evropských infrastruktur v rámci programu ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures) a souvisejících národních iniciativ
- využít realizace velkých výzkumných center, jako jsou BIOCEV a další projekty podpořené z OP VaVpl či jiných zdrojů, například Biocentrum a Globcentrum, k budoucímu výraznému posílení kvality vědecké práce a doktorského studia

FOTO: ARCHIV UK

- podporovat spolupráci univerzitních pracovišť s kvalitními veřejnými výzkumnými institucemi a vysokými školami
- podporovat ve větší míře – tam, kde je to prospěšné a žádoucí – spolupráci s komerční i neziskovou sférou, veřejnou správou, legislativní a soudní praxí, kulturními institucemi a dalšími vhodnými subjekty, zejména v podobě projektů aplikovaného výzkumu a expertní činnosti; při takové spolupráci hledat nové formy, jejichž důležitými atributy budou dlouhodobost a vzájemná výhodnost (zejména finanční či pro rozvoj know-how)

Nástroje:

- formulovat a začít naplňovat dlouhodobou koncepci rozvoje hlavních skupin oborů na univerzitě v souvislosti s důkladným vyhodnocením ukončených výzkumných záměrů a výzkumných center, a to s výrazným zapojením vědecké rady jako strategického poradního orgánu
- v souladu s prioritami univerzity připravit a realizovat opatření kompenzující ukončování výzkumných záměrů a výzkumných center a usnadňující mezioborovou spolupráci a zaměstnávání mladých a perspektivních vědeckých pracovníků
- maximálně využívat možností nabízených národním programem na podporu vysoce hodnocených uchazečů o granty ERC
- cílevědomě se zaměřit na získání grantů v připravovaných soutěžích Center excellence a Center kompetence připravovaných agenturami GA ČR a TA ČR
- pro aplikovaný výzkum na UK systematicky využívat možností financování prostřednictvím programů TA ČR a kontraktačního výzkumu
- využívat výsledků mezinárodních srovnávacích hodnocení v jednotlivých vědních oblastech (CHE, SciMago, THES a další) ke zkvalitnění vědecké a výzkumné práce
- proaktivně vyhledávat možnosti účasti UK na zahraničních zdrojích financování vědecké práce
- využívat fondovou politiku k podpoře přípravy mezinárodních projektů, a to zejména tam, kde napomáhá snížení administrativní zátěže a konzultacím, které přispějí k větší úspěšnosti žadatelů o granty a k udržení špičkových mladých (postdoktorských) pracovníků, případně k tomu, aby univerzita získala vynikající výzkumníky či akademické pracovníky ze zahraničí
- dále rozvíjet mezinárodní výměny pro studenty doktorských programů s důrazem na kvalitní vědeckou spolupráci
- vytvořit vhodné podmínky pro zaměstnávání zahraničních odborníků a mladých držitelů titulu Ph.D. („postdoc“) na pozicích akademických pracovníků
- přispět k revizi celostátní Metodiky hodnocení výsledků výzkumu, vývoje a inovací tak, aby vedla k podpoře kvalitního výzkumu ve všech oborech; základním principem musí být identifikace dlouhodobé kvality pomocí kombinace indikátorů
- připravit a realizovat novou nakladatelskou politiku UK, včetně elektronických publikací
- zajišťovat moderní knihovnické služby a související činnosti, při jejich rozvoji využívat možností technologického vývoje v této oblasti

2. STUDIUM

Cíl: být pro kvalitní uchazeče o studium první volbou zejména v doktorských a magisterských studijních programech

Současný stav:

V uplynulém období byla dokončena implementace základních prvků reformy studia podle boloňského procesu.

Za posledních deset let se počet studentů Univerzity Karlovy zvýšil z 37 600 na téměř 53 tisíc, tj. o více než 40%. Má-li být zachována a dále rozvíjena kvalita studijních programů, je kvantitativní nárůst počtu studentů na maximální možné úrovni. Nejdynamičtější nárůst zaznamenaly od r. 2004 bakalářské a navazující magisterské studijní programy, na které byla většina dříve pětiletých magisterských studijních programů strukturována. Restrukturalizace studia byla v zásadě dokončena v r. 2008. V roce 2009 bylo ve strukturovaném studiu zapsáno již více než 60% studentů univerzity.

Ve všech bakalářských a magisterských studijních programech byl uplatněn kreditní systém. Zavedení kreditního systému na Univerzitě Karlově souvisí jednak s požadavky internacionalizace studia a s podporou mobility studujících, jednak s cílem UK odstraňovat bariéry pro pohyb studentů mezi součástmi univerzity. Samotná implementace jednotného kreditního systému proběhla mezi roky 2006–2008.

Zavedení jednotného kreditního systému společně s možností vybírat si volitelné předměty z nabídky v rámci celé univerzity výrazně podpořilo prostupnost studia i odpovědnost studentů za samostatnou volbu kurikula. Zároveň byly vytvořeny základní formální podmínky pro větší otevřenost oborů. Lepší prostupnosti a snazšímu uznání dosaženého vzdělání zejména v zahraničí

slouží dodatek k diplomu. Univerzita Karlova získala v r. 2009 certifikát Evropské komise „Diploma Supplement Label“, který potvrzuje kompatibilitu dodatku k diplomu vydávaného na UK s celoevropsky odsouhlasenými standardy.

V řadě oblastí se podařilo zavést či stabilizovat prvek zahraniční spolupráce – od přímé mobility studentů ve všech stupních studia (LLP/Erasmus) přes akreditaci společných studijních programů se zahraničními partnery v oblasti magisterských studií (projekty Joint Degree) až po dvojí vedení disertačních projektů se zahraničními pracovišti v oblasti doktorských studií (co-tutelle). Celkový dosavadní vývoj v oblasti celoživotního vzdělávání (CŽV) na univerzitě není plně uspokojivý. Na univerzitě probíhají kurzy profesního vzdělávání i kurzy zájmové, na nichž se jednotlivé fakulty podílejí různou měrou. Celkový počet profesně orientovaných kurzů ale spíše klesá, naopak stoupá počet kurzů zájmových. Mezi kurzy zájmovými hraje významnou roli Univerzita třetího věku (U3V). Počtem kurzů i počtem účastníků tvoří pětinu až čtvrtinu kurzů CŽV. Mezi profesně zaměřenými kurzy dominují kurzy pro učitele a další pracovníky ve školství.

Byla zavedena nová stipendijní politika umožňující podporovat a motivovat studenty za vynikající výsledky ve studiu, za mimořádné vědecké, výzkumné, sportovní, umělecké nebo další tvůrčí výsledky a za další aktivity hodné zvláštního zřetele. Prospěchové stipendium pobírá 10% nejlepších studentů. Stipendium může student získat i na studijní pobyt či stáž v zahraničí nebo v případě tíživé životní situace. Stipendia jsou vyplácena ze stipendijního fondu a z vlastních zdrojů UK.

Dalším typem jsou ubytovací stipendia, která nad rámec státní dotace dotuje z 20% univerzita z vlastních zdrojů (v celkové výši okolo 20 mil. Kč ročně). Stipendia jsou diferencována v závislosti na sociální situaci studentů.

Systematicky byla rozšiřována a zkvalitňována nabídka informačně-poradenských služeb s ohledem na všechny jejich relevantní typy.

Podpora studentů se speciálními potřebami na UK se postupně rozvíjela a zkvalitňovala. Od roku 2008 se péče o ně na celé univerzitě řídí „Minimálními standardy podpory poskytované studentům a uchazečům o studium se speciálními potřebami“⁴² a je poskytována na všech fakultách.

V oblasti ubytovacích a stravovacích služeb byly vypracovány podrobné podmínky jejich poskytování a došlo ke změně řízení těchto služeb posílením pravomocí orgánů Kolejí a menz UK a vyšším zapojením studentů.

V roce 2008 byly vytvořeny podmínky pro podporu celouniverzitní studentské spolkové činnosti, včetně zázemí např. v podobě Studentského klubu v Celetné ul. 20.

Strategické záměry:

- orientovat se zejména na doktorská a magisterská (navazující i dlouhá) studia; v bakalářském studiu neplánovat nárůst počtu studentů, popř. zvážit jeho pozvolné snižování
- důsledně vyhodnotit dopady restrukturalizace studia, a to s ohledem na dlouhodobý cíl být uznávanou výzkumnou univerzitou s kvalitními doktorskými a magisterskými studijními programy

FOTO: ARCHIV UK

- nadále podporovat profesní bakalářské studijní programy pouze tam, kde je o ně výrazný společenský zájem a kde jsou podmínky a kvalita jejich provozování jedinečné
 - posilovat výběrovost všech stupňů studijních programů na UK
 - získávat do navazujících magisterských studijních programů nadané absolventy nižších stupňů vzdělání i z jiných vysokých škol
 - rozšiřovat a zkvalitňovat zahraniční spolupráci ve studijních programech (mobilita studentů, společné programy, společné vedení závěrečných prací atd.)
 - vedle celých programů podporovat i přípravu jednotlivých předmětů vyučovaných v cizích jazycích; prosadit možnost, aby součástí každého studijního programu byl alespoň jeden předmět vyučovaný v cizím jazyce
 - systematicky utvářet studijní programy na UK tak, aby pro studenty byly atraktivní, otevřené a vstřícné
 - zachovat prestižní tradiční, byť tzv. malé obory
 - odstraňovat překážky v oborové prostupnosti studia při přechodu z bakalářského na magisterský stupeň
 - dále optimalizovat podmínky pro absolvování předmětů na jiných fakultách než na té, kde je student zapsán
 - důsledně dbát na odpovídající úroveň vědecké práce, která musí být součástí všech magisterských studijních programů na UK při respektování jejich specifík, a rozšiřovat pro to podmínky
 - i v kontextu očekávaného demografického poklesu posilovat programy celoživotního vzdělávání (CŽV) u těch fakult a oborů, kde představují významný příspěvek k profesnímu vzdělávání
 - vhodnými formami koordinovat aktivity v oblasti CŽV a poskytovat relevantní informace o poptávce po kurzech; v příslušných oborech připravit nabídku kvalitního vzdělávání pro veřejnou správu
 - zkvalitňovat i nadále sociální podmínky pro studium
 - dále rozvíjet kvalitní informační a poradenské služby pro všechny skupiny studentů v průběhu celého studia
 - pokračovat ve vytváření podmínek pro to, aby nadaní studenti se speciálními vzdělávacími potřebami na UK bez překážek studovali
 - vytvářet i do budoucna vhodné podmínky pro kvalitní mimo-studijní život všech studentů
- Nástroje:**
- vyhodnotit využitelnost státních maturit a případně vhodným způsobem modifikovat podobu přijímacího řízení
 - v souladu se strategickou orientací na profil výzkumné univerzity se zasazovat o relativní nárůst počtu státem financovaných magisterských a doktorských studentů na UK
 - ke kvalitě vzdělávání přispívat i optimálním počtem akademických pracovníků, který umožní ekonomicky efektivní výuku i značnou míru individuálního přístupu
 - posilovat roli garantů, zvyšovat jejich odpovědnost za kvalitu akreditovaných studijních programů, jejich studijních plánů a za úroveň poskytovaného vzdělání a řádně ohodnotit jejich činnost
 - vyhodnotit, popř. následně modifikovat fungování zavedeného jednotného kreditního systému, aby kredity více vyjadřovaly skutečnou studijní zátěž studenta UK
 - využít případného zavedení kvalifikačních rámců a tzv. výstupů z učení pouze tam, kde budou sloužit větší transparentnosti nabídky studia, věcně obohatí a zpřesní profil absolventa, nepovedou k iracionálnímu byrokratickému vykazování studijních programů a jejich vazba na akreditace bude pouze volná; v těchto případech hledat vhodné navázání kreditního systému na výsledky učení (profil absolventa)
 - aktivně využít případné akreditace institucí (tj. vysokých škol) ke zvýšení kvality studijních programů v rámci vzdělávacích oblastí, s využitím silných stránek skupin příbuzných oborů, resp. odstraněním redundancí a nefunkčních duplicít
 - kvalitní a efektivní studium podpořit i novou nakladatelskou politikou UK zahrnující moderní formy elektronické publikace učebních a odborných textů
 - zkvalitnit periodické hodnocení kvality výuky studenty a absolventy ve všech úrovních studia
 - pro zkvalitnění profesních kurzů CŽV provádět pravidelné analýzy jejich skutečné potřeby; zvýšit počet těchto kurzů (včetně distančních forem) i optimalizovat počet jejich účastníků
 - prosazovat přijetí pravidel pro další profesní vzdělávání pedagogických pracovníků s významnou úlohou univerzit
 - stimulovat vytváření víceoborových „balíčků“ pro profesní vzdělávání nebo pro veřejnou správu, podniky nebo další vhodné subjekty
 - zpřístupňovat kurzy CŽV většímu počtu zájemců ze zdravotně znevýhodněných skupin
 - zvýšit dostupnost a atraktivnost poradenských služeb, tj. podporovat studenty v počátečním období jejich studia, připravit vhodné formy informačně-poradenských aktivit, které osloví studenty při hledání profesního uplatnění po studiu, a minimálně zachovat dosavadní rozsah průběžné poradenské služby pro potřeby krizové intervence
 - analyzovat možnosti, jak pomoci sladování pracovního a osobního života a vyrovnání podmínek pro studium studentů a studentek
 - dále zkvalitňovat péči o studenty se speciálními potřebami, zejména zajištěním dostupnosti poskytovaných služeb pro jednotlivé skupiny těchto studentů, efektivnější individualizovanou komunikací s nimi, podporou jejich sociální integrace a zvyšováním povědomí o této problematice mezi pracovníky UK
 - propojovat služby poskytované studentům se speciálními potřebami, včetně vytvoření centrální databáze digitalizovaných textů a zvukových nahrávek, vytvářet podmínky pro jejich vyšší zahraniční mobilitu ad., k tomu využívat stávající nástroje jako asistentství, technické pomůcky i akce pořádané v rámci společenských a sportovních aktivit na UK
 - pokračovat v rámci finančních možností ve zkvalitňování standardu bydlení na kolejích

1

2

3

4

5

6

7

3. DOKTORSKÉ STUDIUM A KVALIFIKAČNÍ RŮST

Cíl: být mezinárodně renomovanou školou doktorských studií a místem pro atraktivní akademickou dráhu

Současný stav:

Zvýšení počtu doktorských studentů i absolventů při vyšším důrazu na kontrolu jejich studia a na jejich zahraniční mobility bylo jasnou prioritou DZ z r. 2004. Počet studentů doktorského studia stoupl od roku 2004 do roku 2009 o téměř 30% a jejich počet na univerzitě dnes představuje 30% všech doktorských studentů v ČR; Univerzita Karlova má druhý nejvyšší průměrný podíl doktorandů na celkovém počtu studentů mezi českými vysokými školami (15,1% v r. 2009), nicméně standardy světových výzkumných univerzit jsou vyšší.

Střední doba doktorského studia v letech 2006–2008 byla 5,5 roku. Počet neúspěšných studentů je relativně vysoký. Tyto údaje jsou zcela srovnatelné se situací ve vyspělých zemích.

Univerzita valorizovala stipendia pro doktorandy, zavedla systém finančních pobídek pro školitele doktorandů a bonifikaci fakult za absolventy doktorského studia. I přes valorizaci stipendií zůstává přetrvávajícím problémem zejména v mezinárodním srovnání jejich nízká úroveň.

Významnou podporu pro výzkumné aktivity v doktorském studiu představuje Grantová agentura UK (GA UK), která je primárně určena pro doktorandy a rozděluje více než 140 mil. Kč ročně. Projekty podléhají náročnému hodnocení, jejich úspěšnost nepřesahuje 30%. V roce 2009 bylo schváleno zhruba 300 projektů.

Pro oblast doktorského studia má UK k dispozici sérii detailních standardizovaných kvalifikovaných šetření hodnocení studia ze strany jeho absolventů. Ta na jedné straně ukazují konzistentně vysokou míru spokojenosti se studiem (kladně hodnotí studium více než 85% respondentů), na druhé straně reflektují nezanedbatelné mezioborové rozdíly v kvalitě jeho zajištění.

Předmětem zvýšeného zájmu univerzity byli v posledních letech mladí postdoktorští pracovníci. Důležitým institucionálním nástrojem financování dalšího růstu mladých vědeckých pracovníků byly zejména výzkumné záměry a výzkumná centra. Umožnily vznik nových výzkumných týmů složených převážně z čerstvých absolventů a doktorandů.

Vedle toho byl na některých fakultách vytvořen systém pobídek pro mladé pracovníky (*postdoc* pracovníky) s cílem udržet si jak nadané absolventy UK, tak získávat kvalitní mladé vědecké pracovníky z jiných vysokých škol či ze zahraničí.

V nejsledovanějších kategoriích kvalifikační struktury je vývoj velmi pozvolný. Počet nově jmenovaných profesorů a docentů mezi lety 2004–2008 v průměru mírně poklesl a stejně tak se snížil průměrný věk v obou kategoriích. Přetrvává však silný nepoměr mezi počtem nových docentů a profesorů z lékařských, přírodovědných a exaktních oborů na jedné straně a těch, kteří reprezentují humanitní a společenské vědy na straně druhé, a to ve prospěch první skupiny.

FOTO: ARCHIV UK

Od r. 2007 platí nová doporučená oborově specifická hlediska pro habilitační a jmenovací řízení, která kladou větší důraz na specifika kvality (pro humanitní obory, přírodovědné a exaktní obory a pro lékařské obory).

V mzdovém předpisu bylo odděleno zařazení akademických pracovníků do odstupňovaných pracovních pozic (vymezených výčtem pracovních činností a odpovědností) od habilitačních a jmenovacích řízení, která jsou jen jednou (byť důležitou) z podmínek k získání pozice.

Strategické záměry:

- klást důraz na doktorské studijní programy jako prioritu vzdělávací činnosti univerzity; při jejich realizaci využívat potenciál plnohodnotné výzkumné univerzity
- získávat větší počet nadaných zahraničních studentů do doktorských studijních programů
- v příbuzných oborech dbát na srovnatelně vysokou úroveň absolventů doktorských studijních programů
- pokračovat v nastoupeném trendu zkvalitňování doktorského studia (včetně jeho administrativních podmínek); přímá vazba doktorského studia na vědeckou činnost školicího pracoviště musí být bez výjimky samozřejmostí
- optimalizovat zapojování doktorandů do výuky
- při zachování vysokých nároků na kvalitu zvýšit úspěšnost dokončování doktorského studia
- trvale se zasazovat o zmírňování problémů vyplývajících ze souběhu doktorského studia a předatestační přípravy v lékařských oborech
- nadále dbát o to, aby se na procesu doktorského vzdělávání na UK dlouhodobě podíleli nejlepší badatelé nejen z ČR
- zajistit stabilní, perspektivní a kvalifikované personální zabezpečení pokud možno všech oborů na UK

- pokládat dlouhodobější pracovní zkušenost mimo UK (typicky v zahraničí) za faktor výrazně podporující kvalifikační růst
- u habilitačních a profesorských řízení zvýšit podíl uchazečů z mladší/střední generace za předpokladu zachování vysokých nároků kladených na tyto uchazeče
- prosazovat náročné etické standardy akademické profese

Nástroje:

- vytvořit novou metodiku posuzování kvality absolventů doktorského studia, provést analýzu neúspěšnosti studentů i relativně dlouhé doby studia a na jejich základě navrhnout opatření ke zvýšení jeho kvality a efektivity
- s využitím zpětné vazby z hodnocení doktorského studia absolventy zajistit vhodné zázemí doktorandům ve všech oborech
- prosadit důsledné navázání studijních plánů všech doktorandů na vědecké projekty školicího pracoviště; dbát na vysoké (v mezinárodním srovnání) standardy kvantity a kvality vědecké práce doktorandů
- zajistit, aby běžnou součástí doktorského studia byla aktivní účast na mezinárodní výzkumné spolupráci a zejména u studujících v prezenční formě i zahraniční pobyt na partnerském pracovišti
- vyvážit odpovědnost a motivační pobídky pro práci oborových rad, zejména jejich předsedů
- vedení doktorandů důsledně pojímat jako nedílnou součást práce habilitovaných pracovníků
- podle finančních možností nadále rozšiřovat podporu doktorandů prostřednictvím GA UK a pečovat o kvalitu jejího recenzního řízení
- vytvářet pro mladé výzkumné pracovníky, zejména absolventy doktorských studijních programů, včetně těch, kteří se vracejí ze studijních či pracovních stáží v zahraničí, příznivé podmínky pro další badatelskou práci (vhodnou fondovou politikou, podporou zapojování do významných mezinárodních projektů apod.)
- provést analýzu nerovnoměrného počtu habilitačních a jmenovacích řízení v některých oborech a na jejím základě přijmout opatření k nápravě
- v souvislosti s nadcházející vlnou akreditací oborů habilitačních a profesorských řízení usilovat při dodržení vlastních náročných kritérií kvality o jejich co nejširší oborovou škálu
- podpořit přípravu na habilitační řízení u mladých pracovníků, včetně využívání institutu tvůrčího volna
- rozšířit nabídku a posílit význam systému dalšího vzdělávání akademických pracovníků
- využít příkladů dobré praxe na UK a vytvořit model kariérní dráhy s jasně vymezenými cestami, který bude motivovat mladší uchazeče o habilitační a profesorská řízení k jejich včasnému úspěšnému ukončení
- upravovat podmínky práce na UK tak, aby v důvodných případech ztěžovaly uzavírání dalších pracovních poměrů
- zasadit se o zvýšení flexibility dosavadní úpravy pracovních vztahů na vysokých školách
- stabilizovat systém přidělování startovacích bytů pro mladé pracovníky

4. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Cíl: akcelarovat posun univerzity k nejvyšším mezinárodním standardům

Současný stav:

Vývoj zahraničních vztahů a aktivit (internacionalizace) na UK lze obecně rozdělit do dvou na sebe navazujících etap. První, probíhající v letech 1989–2003, je možno označit za „kvantitativní“, vyznačující se nárůstem počtu bilaterálních dohod UK o meziuniverzitní spolupráci. Zhruba od roku 2004 začal být uplatňován větší důraz na kvalitativní stránku zahraničních vztahů, přičemž mobility nadále rostly i kvantitativně. Univerzita provedla vyhodnocení meziuniverzitních dohod a zrušila ty, které nevedly k faktické spolupráci mezi pracovišti fakult. Hodnotila a vybírala další spolupráci i podle postavení zahraničních univerzit v rámci světových žebříčků hodnocení: mezi padesátkou nejlepších světových univerzit se nachází deset partnerských univerzit, se kterými UK rozvíjí aktivní spolupráci ve výzkumu a mobilitě studentů a pracovníků. Počtem, šíří záběru a kvalitou partnerských smluv patří UK k předním světovým univerzitám. Mobilita studentů na univerzitě je realizována především v programech mezinárodní spolupráce, z nichž nejdůležitější je program Erasmus/LLP, a dále v rámci přímé meziuniverzitní spolupráce podporované zejména Fondem mobility UK. Mobilita studentů realizovaná v rámci programu Erasmus/LLP má rostoucí tendenci, a to jak u vyjíždějících, tak u přijíždějících studentů, u kterých je meziroční nárůst vyšší. Došlo tak k těsnému přiblížení počtu vysílaných a přijímaných studentů (v ČR jinak vysoce převažují vyjíždějící nad přijímanými studenty). Hodnocení programu Erasmus/LLP Evropskou komisí ukázalo, že v mobilitách obecně a v počtu přijíždějících akademických pracovníků zvláště dosáhla UK na nej přednější místa v Evropě. V rámci programu Erasmus/LLP je každoročně přijímáno cca 130 akademických pracovníků, vyjíždí okolo 160 pracovníků. Počet zahraničních odborníků s dlouhodobým pobytem na univerzitě se pohybuje v průměru kolem 30 ročně. UK uzavřela řadu dohod o dvojím vedení doktorských studijních programů s 13 univerzitami a zapojila se do devíti projektů spolupráce se zahraničními univerzitami v rámci programu Erasmus Mundus.

Významnou roli hraje Fond mobility založený v r. 2001. Jeho dotace činí více než 9 mil. Kč a úspěšnost žádostí se pohybuje kolem 60%. Dlouhodobě se podporuje zejména realizace odborných a vědeckých prací studentů na zahraniční vysoké škole a důraz je kladen i na dlouhodobé pobyty zahraničních odborníků či *postdoc* pracovníků na UK.

S počtem přes 7 tis. tvoří zahraniční studenti téměř 13,5% všech studentů UK. Z nich zhruba polovina je ze Slovenska a dalších více než 30% studuje programy, které se kompletně realizují v angličtině. Celkově za období 2004–2008 narostl počet studentů cizinců o 30% a zdvojnásobil se počet těch, kteří studují v anglickém jazyce (převážně na lékařských fakultách).

Významný počet studijních programů, zejména na magisterské a doktorské úrovni, je akreditován i v cizím, převážně v anglickém jazyce. Celkově je na UK akreditováno 220 studijních programů v anglickém jazyce, uskutečňovaných je 35, v německém jazyce je z osmi akreditovaných uskutečňován jeden.

Univerzita Karlova se v uplynulém období významně podílela na činnosti celé řady prestižních mezinárodních asociací (European University Association – EUA, International Association of Universities – IAU), sítí (Network of Universities from the Capitals of Europe – UNICA, Coimbra Group, International Forum of Public Universities – IFPU, které UK v r. 2007 spoluzaložila) a organizací (program OECD Institutional Management of Higher Education – IMHE), ve kterých se svou aktivitou zapisuje do povědomí mezinárodní akademické veřejnosti. Potvrzením toho bylo úspěšné setkání univerzit v rámci sítě UNICA na UK, zapojení do Řídícího výboru OECD – IMHE a v neposlední řadě se na Univerzitě Karlově sešel v březnu 2009 rozsahem i dopadem významný V. konvent Evropské univerzitní asociace (EUA), jehož průběh i výsledky byly široce sledovány a medializovány.

Strategické záměry:

- využít mezinárodního renomé UK k dalšímu rozšiřování mezinárodních výměn s atraktivními partnery
- klást zvýšený důraz na kvalitu zahraničních vztahů zejména podporou těch, které mají výstupy v podobě navázání spolupráce ve vzdělávání, společných výzkumných projektů a kvalitních publikačních počinů; zvláště se zaměřit na spolupráci s větším počtem excelentních univerzit
- zlepšit kvalitu výzkumu i vzdělávání na univerzitě hledáním a vytvářením cest, jak získávat významné zahraniční odborníky k pedagogické a výzkumné spolupráci, na delší pobyty *postdoc* pracovníků apod.
- intenzivněji zapojit pracoviště UK do dvojího vedení diplomových i disertačních prací, do využití programu Erasmus Mundus a do společných studijních programů (joint degrees)
- nadále podporovat mobility studentů s důrazem na jejich faktický kvalitativní přínos (zejména v doktorských a magisterských studijních programech), organicky je začleňovat do studijních programů a dle finančních možností umožnit každému, kdo má zájem a prokáže příslušné kvality, strávit část studia na zahraniční vysoké škole
- trvale rozvíjet a dále rozšiřovat kvalitní výuku v cizím jazyce pro zahraniční studenty, směřovat k vyššímu počtu aktivních studijních programů v cizím jazyce tam, kde to má smysl, a realizovat proaktivní politiku k získávání zahraničních studentů
- nadále rozvíjet spolupráci v prestižních mezinárodních organizacích, asociacích a sítích, usilovat o optimalizaci přínosu členství pro UK
- aktivně spoluvytvářet mezinárodní vysokoškolskou politiku s cílem přispět k pozitivním změnám i v domácím vysokoškolském vzdělávání

FOTO: ARCHIV UK

Nástroje:

- provést důkladnou analýzu zahraničních aktivit a mezinárodních spoluprací s cílem zvýšit jejich dopad na kvalitu vzdělávání i výzkumu a vývoje na UK; na základě této analýzy upřesnit prioritní aktivity a stanovit kvalitativní ukazatele v oblasti internacionalizace
- využít výsledků mezinárodních projektů či hodnocení, na nichž se univerzita aktivně podílí (jde o nástroje zpracované v jejich rámci, jako je např. projekt U-Multi Rank, Coimbra Group IMPI – *Indikátory pro zmapování a profilování internacionalizace* nebo světové žebříčky univerzit), pro stanovení takových validních ukazatelů
- kriticky ověřit a expertně vyhodnotit funkčnost indikátorů vzhledem k účelu aktivit, které mají popisovat, a vzhledem ke specifickým podmínkám univerzity
- vytvořit registr – jednotící systém, který povede ke zkvalitnění sběru kvantitativních ukazatelů o efektivitě mezinárodní spolupráce na straně jedné a na straně druhé z něho bude možné vyčíst i důležité kvalitativní údaje
- připravovat reakreditace studijních programů tak, aby též usnadňovaly mobilitu (mobility windows, předvyjednané uznávání s konkrétními partnery apod.)
- intenzivněji využívat institutu „hostující profesor“
- promítnout vhodnou fondovou politiku a priority Fondu mobility i do dalších kategorií zahraniční spolupráce v souladu s prioritami UK (např. posílením programu Erasmus/LLP)
- vhodnými způsoby podporovat mezinárodní viditelnost UK

5. ROZVOJ A INFRASTRUKTURA

Cíl: rozvíjet infrastrukturu UK tak, aby odpovídala rostoucím potřebám vědecko-výzkumné a vzdělávací činnosti

Současný stav:

Univerzita Karlova v Praze má 17 fakult (čtrnáct v Praze, dvě v Hradci Králové a jednu v Plzni), tři vysokoškolské ústavy, šest dalších pracovišť pro vzdělávací, vědeckou, výzkumnou a vývojovou nebo další tvůrčí činnost či pro poskytování informačních služeb, pět celouniverzitních účelových zařízení a rektorát jako výkonné pracoviště řízení UK. Celkově univerzita spravuje 160 nemovitostí.

Za posledních více než deset let investovala UK celkem 7 mld. Kč, z toho více než 2 mld. Kč z vlastních zdrojů (FRM): 60 % prostředků bylo vynaloženo na rekonstrukce a obnovu stavební infrastruktury; 12 % prostředků bylo určeno na pořízení strojů, přístrojů a zařízení. Rekonstrukce, modernizace a obnova stávajících budov byla v řadě případů i příspěvkem k ochraně historického kulturního dědictví ČR.

Mezi významné rekonstrukce s objemem financování v řádu stovek milionů korun lze zařadit zejména rekonstrukci objektu na Malostranském nám. 25 v Praze 1 (tzv. Profesní dům), celkovou rekonstrukci objektu Hlavova 8 v Praze 2 – Albertově, budov v Kateřinské ul. 32 a U Nemocnice 4 v Praze 2.

V posledních letech došlo také k akvizicím několika nových objektů (např. areál kolejí Vltava v Praze-Hostivaři, budova v Jinonicích, objekt Krystal v Praze 6, budovy v Opletalově ul. 47 a 49 v Praze 1). V několika případech došlo i k nové výstavbě (výukové centrum Lékařské fakulty v Hradci Králové, zahrada léčivých rostlin Farmaceutické fakulty, pavilon kryogenních technik v Praze-Tróji, 1. etapa dostavby výukových pavilonů v areálu Plzeňská v Praze 5 – Motole).

Univerzita však v současné době musí řešit dva hlavní problémy. Za prvé, citelně postrádá novou moderní infrastrukturu, ve které by se mohla soustředit špičková věda a výzkum a v níž by se vytvořily podmínky pro výuku, zejména v doktorských studijních programech.

Za druhé, humanitní a některé společenskovední obory (fakulty) vyvíjejí svou činnost v nedůstojných podmínkách prostorové tísně a nedostatečného zázemí, což prokázaly analytické studie stavební infrastruktury univerzity provedené v letech 2006–2008. V letech 2008–2010 byly provedeny přípravné studie větších investičních akcí (zejména tzv. minikampusů).

Univerzita spolu s ústavu Akademie věd připravila projekt tzv. velké infrastruktury, Biomedicínské a biotechnologické centrum BIOCEV ve Vestci. Jde o projekt evropského centra excelence základního i aplikovaného výzkumu s využitím v praxi, zaměřený na nejmodernější zobrazovací techniky a fenogenomiku, včetně výchovy doktorandů v přírodovědných a medicínských oborech. Biomedicínské centrum a UniMeC (teoretické ústavy) tvoří jádro projektu minikampusu v Plzni. Pomohou vybudovat významné regionální centrum v biomedicíně s oporou o teoretický, preklinický i klinický výzkum; centrum bude mít velký inovační potenciál.

FOTO: BIOCEV

MEPHARED představuje společný výukový a vědeckovýzkumný areál Lékařské a Farmaceutické fakulty v Hradci Králové. Podpoří integraci výzkumu a výuky v medicíně a farmacii a další rozvoj doktorských studijních programů.

Biocentrum a Globcentrum tvoří dvě komponenty kampusu Albertov v Praze 2. Představují komplexní centra excelentního výzkumu a výuky v přírodovědných oborech jednak biomedicínského zaměření, jednak mezioborového výzkumu životního prostředí.

Tyto investice vytvoří podmínky pro špičkový biomedicínský a biotechnologický výzkum a návazné vzdělávání, a to zejména v doktorských studijních programech. Jsou též předpokladem pro rozvoj regionální spolupráce s podniky a pro rozvoj inovačního transferu a předpokladem další zahraniční spolupráce.

Rekonstrukce objektu bývalé menzy 17. listopadu v Praze-Tróji výhledově uspokojí prostorové potřeby Fakulty humanitních studií UK. Prostory, které fakulta přesunem do nového objektu v Tróji uvolní ve svém současném sídle v Jinonicích, pomohou výrazně zlepšit situaci Fakulty sociálních věd UK.

Komplexní rekonstrukce a dostavba objektů v Opletalově ul. 47 a 49 vyřeší tíživou prostorovou situaci významné části pracovišť Filozofické fakulty UK.

Projektové studie byly realizovány také pro rekonstrukci objektu bývalé menzy Na Větrníku v Praze 6. Právnícké fakultě UK by měl sloužit jako knihovna a jako prostor pro výuku.

Strategické záměry:

V souladu se svou historicky vzniklou dislokací usiluje UK o svůj další rozvoj především v podobě výstavby tzv. minikampusů. Klíčovým záměrem je koncentrovat kapacity, zajišťovat moderní přístrojové vybavení univerzitních pracovišť a lépe využívat synergie oborů pěstovaných na univerzitě. Univerzita bude důsledně dbát na to, aby se novými investičními aktivitami nezvyšovala míra dislokace jejích objektů a aby byla respektována udržitelnost provozních nákladů budoucích investic. Zejména hodlá:

- usilovat o kompenzaci nevýhod plynoucích z vyčlenění pražských škol z programů ESF a ERDF
- realizovat projekty využívající prostředků z OP VaVpl: projekty BIOCEV ve Vestci (PřF a I. LF), UniMeC a Biomedicínské centrum v Plzni (LF), MEPHARED v Hradci Králové (LF a FaF); klást důraz na zřetelné vymezení integrace jejich činností do profilových činností UK
- dále prioritně realizovat projekt Biocentra a Globcentra na Albertově (PřF, I. LF a MFF) a přestavbu bývalé menzy 17. listopadu v Tróji pro potřeby Fakulty humanitních studií UK a následně projekt efektivního využití budovy v Jinonicích pro potřeby Fakulty sociálních věd UK; pro potřeby Filozofické fakulty UK provést modernizaci objektů č. 47 a 49 v Opletalově ul. a pro Právníckou fakultu UK zrekonstruovat objekt na Větrníku
- zajišťovat podporu novým stavebním akcím týkajícím se zejména 2. LF, 3. LF, PedF a FTVS
- i nadále systematicky pečovat o nemovitý majetek UK
- usilovat o větší efektivnost pořizování a využívání infrastruktury a vybavení UK svěřeného fakultám a dalším součástem

Nástroje:

- u velkých investičních akcí stanovit pořadí priorit, provést analýzu rizik a stanovit jejich harmonogram
- zajistit maximální podporu projektům Operačního programu VaVpl; důsledně využívat institut zmocněnce se silnými kompetencemi
- postupně provést detailní bilanční rozvahu u prioritních akcí Investičního programu UK 2011–2015 a vyjednat s MŠMT formu jejich podpory, zejména s ohledem na potřeby modernizace pražských vysokých škol
- pokračovat v dosavadní dobré spolupráci s některými místními samosprávami; znovu se pokusit o efektivnější formy spolupráce v případě Prahy
- vypracovat komplexní metodiku postupu při přípravě investičních záměrů, při jejich realizaci i následném provozování investic
- provést analýzu efektivního využívání majetku svěřeného Kolejím a menzám UK a na jejím základě nalézt adekvátní využití případně zbytných prostor pro součásti zajišťující činnosti, ze kterých profituje univerzita jako celek
- formulovat opatření, které by umožnilo vzájemně efektivní využití prostor (v návaznosti na pokračující elektronickou pasportizaci budov) a přístrojů mezi fakultami UK; zajistit efektivní využití zbývajících částí objektu Krystal v Praze 6

6. VNĚJŠÍ VZTAHY A KOMUNIKACE

Cíl: aktivní spoluprací s mimoakademickou sférou a dobrou komunikací upevnit postavení univerzity jako jedné z předních institucí ve veřejném prostoru

Současný stav:

Univerzita Karlova v minulém období pokročila v budování systémových prvků prezentace vlastních aktivit: pravidelně vydává tištěný čtvrtletník Forum, narůstá kvalita i návštěvnost internetového časopisu i-Forum, bylo otevřeno informačně-propagační středisko UK-Point, několik let probíhalo prestižní Evropské diskusní forum, byl připraven tzv. jednotný vizuální styl jako podklad pro manuál Corporate Identity, sjednocující prvky grafické prezentace univerzity, apod.

Fungují projekty dlouhodobé spolupráce s Českým rozhlasem (na bázi Deklarace o spolupráci) a s Českou televizí, byla založena a je průběžně aktualizována a využívána databáze zhruba 500 univerzitních odborníků z různých oborů, kteří přispívají k popularizaci vědy i ke kultivaci myšlení ve veřejném prostoru.

UK v minulých letech hrála významnou roli při korigování jednostranných konceptů reformy terciárního vzdělávání v ČR (připravila vlastní dokument Perspektivy dalšího vývoje českých vysokých škol)³; byla důsledným kritikem zcela nevyhovujících návrhů na změnu postavení fakultních nemocnic (a připravila vlastní návrh zákona o univerzitních nemocnicích)⁴; hájila principy rozumné reformy vědy, výzkumu a vývoje.

Univerzita sehrála aktivní roli při novelizaci legislativních norem týkajících se vysokoškolského vzdělávání a vědy a výzkumu.

V roce 2007 uzavřela novou rámcovou smlouvu s Akademií

FOTO: ARCHIV UK

věd ČR upravující vzájemnou spolupráci zejména při realizaci doktorských studijních programů.

Na univerzitě byla vytvořena institucionální základna inovačního transferu (Centrum pro přenos poznatků a technologií – CPPT), síť kooperací a smluvních vztahů s externími subjekty, zejména s podniky, i systém kvalitního vzdělávání v oblasti tzv. managementu znalostí (oceněný Evropskou unií prostřednictvím ProTon Europe).

Za slabé stránky lze považovat roztržitý mediální obraz univerzity, absenci audiovizuálních propagačních materiálů, podobu webových stránek a chybějící syntetickou reprezentativní publikaci o UK.

V kontrastu s renomé, jaké má UK v zahraničí, byly v domácím kontextu v minulém období někdy interpretovány její postoje a stanoviska jako příznak rigidního postoje instituce uzavřené do sebe, která údajně odmítá jakékoli změny. Tento zavádějící obraz univerzity se nedařilo dostatečně aktivní komunikací korigovat.

Strategické záměry:

- koncipovat komunikaci univerzity nejen jako spolupráci s médii, ale šířejí jako rozvoj vztahů s jednotlivými segmenty veřejnosti, jako jsou státní a samosprávné orgány, ostatní vysoké školy, ústavy Akademie věd ČR a další vědecká pracoviště, organizace občanské společnosti, profesní sdružení a komerční sféra
- aktivním zapojením do přípravy klíčových dokumentů a případných zákonných úprav týkajících se terciárního vzdělávání a vědy a výzkumu prosazovat kritéria kvality, udržitelnosti i sociální citlivosti tak, aby budoucí diverzifikace systému byla společensky přínosná
- na národní úrovni prosazovat náročná kritéria pro zařazení institucí terciárního vzdělávání do kategorie „výzkumná univerzita“ a také definici specifického režimu řízení a financování takových univerzit

- nadále aktivně ovlivňovat podobu hodnocení vědeckých výsledků a financování institucionálního výzkumu s cílem dosáhnout vyváženosti, kvality a efektivnosti
- zasazovat se o vznik univerzitních nemocnic založených na standardních evropských modelech
- jako dominantní instituce české vědy a výzkumu rozvíjet spolupráci s ústavy AV a dalšími výzkumnými pracovišti a operativně ji rozšiřovat; prohlubovat všechny formy spolupráce, které přispějí ke zkvalitnění a zefektivnění české vědy a výzkumu jako celku
- koncipovat tzv. třetí roli jako součást strategie otevřených vztahů s mimoakademickou společností, nadále rozvíjet podmínky pro tzv. inovační či technologický transfer významný zejména pro farmaceutické, biomedicínské a přírodovědné obory a jejich spolupráci s komerční sférou; klást důraz na systematictější spolupráci se státní správou a samosprávou a s občanským sektorem, umožňující zapojení zvláště humanitních a společenskovedních oborů v identifikaci sociálních problémů a nalézání účinných cest k jejich řešení
- ve spolupráci s dalšími v oblasti vědy a vysokoškolského vzdělávání klíčovými vysokými školami působit jako korektiv na vlivná zájmová sdružení, aby jejich stanoviska v oblasti vysokoškolského vzdělávání mohla být opřena o fakta, nikoli o domněnky
- změnit obraz UK tak, aby přesněji odpovídal její charakteristice – ve většině oborů kvalitní či dokonce špičkové vzdělávací a výzkumné instituce s dominantní rolí v českém i mezinárodním vysokoškolském prostoru
- vhodnými způsoby činit univerzitu atraktivní pro své budoucí studenty
- nově koncipovat vztahy s absolventy, včetně využití některých prvků známých z tzv. alumni asociací
- posilovat identitu UK
- usilovat o obraz jednotné, byť vnitřně diferencované instituce

FOTO: ARCHIV UK

1

2

3

4

5

6

7

Nástroje:

- využít aktivní zapojení univerzity do projektů vytváření indikátorů prestižních rankingů nebo profilů univerzit k získání reálné zpětné vazby o kvalitě univerzity a ke komunikaci jejího obrazu na veřejnosti
- usilovat o výraznější prezentaci univerzity v médiích, včetně důslednějšího využívání moderních elektronických médií
- využívat aktivní účast představitelů UK i členů její akademické obce v grémiích rozhodujících o terciárním vzdělávání, vědě a výzkumu v ČR, prohloubit vzájemnou informovanost a koordinovat společná stanoviska univerzity a poskytovat je veřejnosti, a to nejen k problematice vědy a vzdělání, ale i k aktuálním a závažným společenským tématům na národní i mezinárodní úrovni
- dopracovat a důsledně implementovat manuál Corporate Identity Univerzity Karlovy (s relevantním přesahem na fakulty a další součásti)
- modernizovat systém webových stránek na UK
- dokončit a validovat Metodický postup komercializace objevů a vynálezů, včetně forem ochrany duševního vlastnictví (modelové smlouvy)
- připravit marketingovou strategii možností, jak využít výsledky univerzitního výzkumu pro potřeby státní správy, veřejného sektoru a neziskových organizací (tzv. balíčky)
- připravit atraktivní strukturovanou nabídku aktivit a benefitů pro absolventy univerzity a vhodnými způsoby ji komunikovat

7. ZABEZPEČENÍ ČINNOSTÍ UNIVERZITY

Cíl: zefektivnit vnitřní správu univerzity

A. Hospodaření, řízení a vnitřní správa, péče o zaměstnance

Současný stav:

Univerzita v uplynulém období postupně snižovala podíl normativně přidělovaných prostředků ve svém rozpočtu – v soutěžích získávané prostředky na vědu a výzkum stejně jako

vlastní příjmy rostly. Je však zřejmé, že závislost na výkyvech ve financování ze státního rozpočtu je stále silná, vyrovnávání jejich dopadů náročné a diverzifikace zdrojů nedostatečná.

V uplynulém období byl postupně dopracováván systém rozdělování finančních prostředků v rámci UK. V něm se stále více prosazují ukazatele kvality a v tomto trendu jakož i v cílené podpoře univerzitních priorit hodlá UK pokračovat. Dosavadní systém hospodaření je zcela založen na tom, že nakládání s přidělenými prostředky plně probíhá na součástech UK.

Vývoj klíčových celouniverzitních ukazatelů hospodaření byl v posledních letech uspokojivý, jakkoliv se některé součásti nevyhnuly ekonomickým problémům, které bylo v určitých případech nutné řešit centrálně.

Univerzita v souladu se zákonem o vysokých školách pravidelně aktualizuje svůj dlouhodobý záměr, zveřejňuje výroční zprávu o své činnosti, hodnotí své činnosti (v r. 2009 vypracovala a zveřejnila komplexní Vlastní hodnotící zprávu) a založením odboru analýz a strategií vytvořila předpoklady pro systém vnitřního hodnocení a zajišťování kvality svých činností. Fakulty zpracovávají svůj dlouhodobý záměr a pravidelně vypracovávají jeho aktualizace. Tyto dokumenty však nejsou plně synchronizovány s univerzitními aktualizacemi. Rovněž kontrola jejich plnění probíhala nesystematicky.

Rektorát jako výkonné pracoviště řízení UK má dlouhodobě stabilizovanou strukturu většiny odborů. Z hlediska současných nároků na administrativní zajištění činnosti však dosavadní uspořádání ne zcela vyhovuje; tato situace vyžaduje detailní audit. Na jednotlivých součástech univerzity je přítom pojetí, kvalita i dynamika změn vnitřní správy významně odlišná. Z obou výše zmíněných důvodů vyvstává potřeba zkvalitnit systém univerzitní vnitřní správy a posílit prvky metodického řízení administrativních činností.

V uplynulém období byly vytvořeny základní nástroje a metodické opory pro hodnocení kvality výuky studenty. To představuje jeden z prvků systematického hodnocení kvality hlavních činností UK.

Univerzita se aktivně zapojila do mezinárodních projektů, jako jsou projekt UNICA, projekt vytváření indikátorů internacionalizace skupiny univerzit Coimbra Group (IMPI) nebo projekt U-Multirank, který ověřuje tzv. profily univerzit. Tím si vytvořila předpoklady pro kvalitní vnější hodnocení svých činností.

Zvýšila se také kvalita péče o zaměstnance: byl zaveden sociální fond pro zaměstnance UK využívaný zejména pro příspěvky na penzijní připojištění a pro kapitálové životní pojištění; zaměstnanci mohou využívat nabídku vzdělávání na fakultách a dalších součástech UK; část ubytovací kapacity je od r. 2006 využívána pro ubytování zaměstnanců; na základě analýzy bytových potřeb mladých zaměstnanců byl zahájen provoz tzv. startovacích bytů.

Strategické záměry:

- vhodnými nástroji prohlubovat vícezdrojové financování činností univerzity a růstem vlastních příjmů (v širším slova smyslu) snižovat závislost na přímém financování ze státního rozpočtu
- zdokonalovat systém rozdělování prostředků v rámci univerzity tak, aby maximálně odpovídal prioritám univerzity ve vzdělávací i vědecké činnosti
- nadále zvyšovat efektivitu hospodaření UK; v důvodných případech důsledněji využívat výhod pramenících z právní subjektivity UK jako celku
- včas a efektivně předcházet případnému rizikovému vývoji hospodaření jednotlivých součástí
- zefektivnit vnitřní správu a administrativní zabezpečení činností na UK; na jedné straně redukovat zbytečnou byrokratickou zátěž a na druhé straně posílit tyto činnosti tam, kde je to nutné
- zavést pravidelné vnitřní hodnocení kvality všech hlavních činností univerzity pomocí profesionálních, validních nástrojů a stabilizovat ho; využívat přitom mezinárodních standardů kvality i zahraničních expertů
- začít využívat vnější hodnocení na základě aktivní participace na vytváření mezinárodních indikátorů a profilů
- zvyšovat standardy sociální péče o zaměstnance
- vytvářet pracovní podmínky umožňující sladovat pracovní a osobní život pracovníků UK

Nástroje:

- systém rozepisování institucionálních prostředků na vzdělávací a vědeckou činnost dotvářet tak, aby byly zohledňovány skutečné výkony a zejména jejich kvalita a současně byl podporován i rozvoj těchto činností; v potřebné míře uplatňovat princip vnitrouniverzitní koheze a v odůvodněných případech přenášet do systému rozdělování prostředků na UK postupy uplatňované v rámci ČR
- zjednodušovat podmínky a uplatňovat vhodné motivační nástroje pro získávání dalších zdrojů financování univerzity a jejich součástí
- nakládání s prostředky na součástech UK důsledně vázat na výsledky hospodaření součástí a další klíčové ekonomické ukazatele nebo účelové indikátory
- vyhodnotit dosavadní systém fondového hospodaření na UK s cílem dosáhnout jeho většího celouniverzitního přínosu
- u energií a dalších vhodných komodit zavést na UK systém centralizovaných nákupů; optimalizovat nakládání s finančními prostředky zefektivňováním systému veřejných zakázek

- proces přípravy a realizace významných investičních akcí přizpůsobit jejich rozsahu a velikosti součástí, kterých se bezprostředně týkají
- připravit nová pravidla pro správu majetku UK; využívat provedené elektronické pasportizace nemovitého majetku
- uplatňovat jednotný systém přípravy majetkoprávních smluv
- na základě auditu provést restrukturalizaci činností rektorátu, včetně vyššího využívání prvků projektového řízení; posílit odpovědnost ředitelů a vedoucích odborů rektorátu
- důsledně aplikovat metodické řízení jednotlivých agend a posilovat prvky přímé odpovědnosti za jejich kvalitní a efektivní vykonávání; rozšiřovat nabídku dalšího vzdělávání administrativních pracovníků
- revidovat vnitřní mzdový předpis UK a zvážit eliminaci stávajících tarifních rozpětí u akademických a vědeckých pracovníků; inovovat katalog prací pro administrativní a technické pracovníky a připravit pro tyto pracovníky kariérní řád
- zavést jednotný systém oficiální prezentace všech platných vnitřních předpisů a dalších norem na UK; posílit prvky kontroly souladu vnitřních předpisů a dalších norem součástí UK s vnitřními předpisy UK a opatřeními rektora
- důsledně provázat dlouhodobé záměry součástí UK na dlouhodobý záměr a další strategické dokumenty UK, systematicky uplatňovat kontrolu jejich plnění
- vyhodnotit činnosti a efektivitu dalších součástí univerzity a provést případné organizační změny
- využíváním sociálního fondu, stabilizací systému startovacích bytů a dalšími nástroji zlepšovat sociální podmínky zaměstnanců UK
- usnadňovat zaměstnancům a studentům skloubení pracovních a studijních povinností s rodinným životem (například vytvářením dětských koutků tam, kde to bude možné a účelné)
- vytvořit ze stávajících prvků vnitřního hodnocení kvality ucelený systém, identifikovat vhodné indikátory, doladit jeho metodiku a zvolit periodu, ve které se bude toto hodnocení provádět
- vnitřní hodnocení vhodně doplnit vnějším hodnocením s využitím mezinárodních hodnotitelských týmů nebo nástrojů

B. Informační technologie

Současný stav:

Jedním ze základních předpokladů poskytování informačních služeb na univerzitě je funkční počítačová síť s dostatečnou propustností a připojením do celosvětové sítě Internet. Univerzita je od počátku členem sdružení Cesnet z. s. p. o., které je provozovatelem sítě Národního výzkumu a vzdělávání CESNET2. Díky tomu má univerzita zajištěnu kvalitní mezinárodní konektivitu. Dále je univerzita zakladatelem sdružení PASNET, které spravuje metropolitní akademickou počítačovou síť v Praze. Připojení objektů univerzity je zpravidla realizováno optickými vlákny, což umožňuje volbu technologie s odpovídající propustností.

Výpočetní a datová kapacita univerzitních prostředků je v současné době spravována převážně na oddělených pracovištích

fakult. Fakulty pořizují výpočetní výkon či datová úložiště dle svých potřeb. Řada z nich již přistoupila k nasazení virtualizačních technik, což zvyšuje efektivitu využití zakoupeného HW v rámci fakulty.

1 Počítačová síť univerzity je dále využívána k optimalizaci hlasových služeb. Aktuálně jsou do sítě IP telefonie zapojeny prostřednictvím instalovaných hlasových bran pobočkové telefonní ústředny sedmi fakult a dalších součástí UK. IP telefony jsou instalovány pouze v některých lokalitách.

2 Univerzita se dále úspěšně zapojila do projektu akademického roamingu (Eduroam), jehož cílem je poskytnutí transparentního prostředí pro zajištění mobilní internetové konektivity pro členy akademické obce a další zaměstnance institucí zapojených do projektu. Do tohoto projektu se zapojilo již více než deset fakult univerzity. Aktuálně je pokryta většina univerzitních objektů (alespoň vybrané nejfrekventovanější prostory) a pokrytí je průběžně rozšiřováno.

3 Na univerzitě je již několik let rozvíjen systém elektronického zabezpečení vstupů do budov a objektů UK. Na většině fakult a dalších součástí univerzity je využíván systém Aktion. Na fakulty a další součásti jsou umístovány vstupní balíčky – čtečky identifikačních průkazů univerzity, elektronické zámky, koncentrátoři a v roce 2009 byly ověřeny i nové typy biometrických čteček.

4 Centrální autentizační služba (CAS) univerzity je dnes využívána pro přístup k Informačnímu systému UK. Dále je CAS využíván k ověřování přístupu k elektronickým informačním zdrojům. Shibboleth IdPUK (identity provider) se v roce 2009 stal částí nově zprovozněné akademické federace eduid.cz, která nahradila pilotní cztestfed.

5 Pro celou univerzitu je provozován systém pro elektronickou podporu prezenční výuky Open Source Learning Management System Moodle, včetně základní technické podpory uživatelům. Centrální knihovnicko-informační systém (CKIS) slouží pro všechny součásti UK. CKIS univerzity dále spolupracuje s dalšími aplikacemi a systémy provozovanými na univerzitě.

V oblasti náročných výpočtů (supercomputing) byla v minulých letech průběžně posilována výpočetní kapacita superpočítačového centra univerzity, které jako součást MetaCentra poskytuje své služby nejen uživatelům z univerzity, ale umožňuje řešení náročných výpočetních úloh všem uživatelům MetaCentra. Obdobně docházelo k rozšiřování dílčích výpočetních clusterů s úzkou specializací.

6 Informační systém UK (dále jen „IS UK“) je v současnosti tvořen především centrálním studijním informačním systémem (dále jen „IS Studium“), propojeným s centrální personální aplikací WholsNT, která je pak dále rozhraními propojena se mzdovými systémy od firmy Elanor na fakultách a dalších součástech UK. Dále jsou součástí IS UK aplikace z oblasti vědy a výzkumu (systém OBD pro evidenci publikační činnosti, aplikace Granty pro podporu grantové agendy, aplikace pro provoz Grantové agentury UK, aplikace pro podporu habilitačního a jmenovacího řízení), zahraniční spolupráce (aplikace pro podporu agendy Erasmus a Fondu mobility), sociálních záležitostí (aplikace pro vyřizování žádostí o ubytovací stipendia, o sociální stipendia a o ubytování na kolejích UK), systém pro správu dokumentů,

aplikace pro výdej a evidenci univerzitních průkazů a několik dalších dílčích aplikací.

Centrální personální aplikace WholsNT je nyní používána zejména personálními odděleními fakult a dalších součástí UK. V používání je rovněž část funkcionalit pro další skupiny uživatelů, zejména pro vedoucí jednotlivých pracovišť. Tyto funkcionality jsou však dále ve vývoji a předpokládá se jejich postupné rozšiřování o další funkce tak, aby je mohli využívat všichni akademičtí pracovníci UK i další skupiny zaměstnanců UK. V oblasti mzdových systémů byl v roce 2010 zahájen přechod ze mzdového systému Elanor Global na nově koncipovaný mzdový systém Elanor Global Java Edition provozovaný v centrální databázi UK. Současně byly zahájeny přípravy na přechod na tento mzdový systém i na fakultách a dalších součástech UK, které dosud využívají jiné mzdové systémy.

V oblasti IS Studium probíhá neustálý rozvoj jeho jednotlivých dílčích aplikací a modulů. Mezi nejvýznamnější změny probíhající v IS Studium v minulém období lze zařadit především významné přepracování modulů souvisejících s agendou evidence, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací studentů, vytvoření modulu pro agendu evidence kurzů celoživotního vzdělávání, vytvoření modulu pro podporu individuálních studijních plánů v doktorském studiu, přípravu modulů pro podporu administrativy spojené se státními zkouškami a vytvoření akreditační aplikace.

V oblasti vědy a výzkumu probíhá postupné nasazování systému OBD pro evidenci publikační činnosti pracovníků a studentů UK do provozu na jednotlivých fakultách a dalších součástech UK. Na několika fakultách byl do pilotního provozu nasazen systém pro podporu grantové agendy. V oblasti akademických kvalifikací probíhá na dvou fakultách pilotní provoz aplikace pro podporu habilitačního a jmenovacího řízení. V oblasti oběhu dokumentů je provozována centrální elektronická evidence dokumentů provázaná na celostátní Informační systém datových schránek. V oblasti zahraniční spolupráce byla vyvinuta a nasazena do provozu především aplikace pro podporu agendy Erasmus.

Pro správu webové prezentace UK i některých fakult UK je provozován a používán vlastní publikační systém Document Globe.

Strategický záměr:

- rozvíjet a zkvalitňovat informační technologie, včetně jednotlivých systémů a aplikací, které zabezpečí efektivní výkon hlavních činností univerzity a její správu

Nástroje:

- v lokálních sítích postupně přecházet na standard 10Gb ethernetu, u lokalit s nižšími nároky na přenosovou kapacitu nadále zabezpečovat připojení bezdrátovými spoji s kapacitou v řádech 100 Mb/s až Gb/s, rozšiřovat záložní konektivitu pro takto dosud nepřipojené lokality; pokračovat v přípravě provozního nasazení IPv6 protokolu a implementace služeb přímo nad tímto protokolem v celé univerzitní síti
- zapojit dosud nepřipojené součásti UK do projektu Eduroam a pokrýt další univerzitní objekty

- optimalizovat výpočetní a datovou infrastrukturu, hardwarově posílit celouniverzitní výpočetní centrum tak, aby společně s nasazením virtualizačních prostředků umožnilo efektivně realizovat řadu služeb bez přímých finančních požadavků na nákup dalšího hardware; zřídit centrální úložiště dat univerzity
- postupně v rámci UK nahradit stávající klasickou telefonii technologií Voice over IP
- podporovat vývoj Single-Sign-On přístupu ke všem předplaceným zdrojům na UK, vytvářet podmínky pro možnost využívání elektronických zdrojů členy akademické obce univerzity poskytovaných jinými institucemi
- vytvořit prostředí pro zabezpečenou elektronickou komunikaci v rámci UK, rozvíjet systém zabezpečení přístupů do všech klíčových objektů či prostor univerzity, zajistit automatickou kontrolu oprávnění přístupu a pohybu osob ve vybraných prostorách budov, jakož i charakteru vynášených či přenášených předmětů
- rozvíjet redakční systém webu univerzity se zaměřením na jeho napojení na výstupy různých aplikací informačního systému UK
- pokračovat v digitalizaci cenných historických materiálů, stanovit pravidla přístupu k zdigitalizovaným datům s ohledem např. na autorská či vlastnická práva a rozhodnout o způsobu uchování digitálních dokumentů z hlediska jejich dlouhodobé ochrany
- podporovat videokonferenční a streamovací technologie
- uvést do plného provozu základy IS UK – uvedení centrální personální aplikace WholsNT do plného provozu na všech součástech UK, dokončení plné vazby centrální personalistiky na IS Studium a na unifikované mzdové systémy všech součástí UK
- rozvoj dílčích částí IS UK koncipovat tak, aby umožňoval provoz IS UK na všech součástech UK zejména s ohledem na charakter realizovaných studijních programů a vědecké činnosti, ale aby současně byl založen na centrálním univerzitním prostředí, což představuje zejména centrální koordinaci rozvoje částí IS a také jejich určitou standardizaci
- rozšiřovat funkcionality centrální personální aplikace a současně spektrum jejich uživatelů na všechny akademické pracovníky UK, další skupiny zaměstnanců i na studenty UK, případně na další skupiny osob se vztahem k UK tak, aby byla výchozím zdrojem dat o osobách v libovolném vztahu k UK, který bude rozhraními propojen všemi systémy a aplikacemi UK, v nichž jsou zpracovávány údaje o osobách na UK
- postupně rozvíjet IS Studium, včetně vývoje zcela nových modulů a výměny stávajících modulů za moduly odpovídající novým potřebám a požadavkům uživatelů, současným standardům v oblasti IT a směřující k vyšší ergonomii a komfortu používání systému, a to na základě stanovení priorit pro tuto postupnou obměnu systému
- standardizovat systém podpory distančního vzdělávání v rámci UK a realizovat jeho plné propojení s IS Studium i s centrální personalistikou; rozvíjet materiální, technické a metodické zázemí pro podpůrné elektronické metody vzdělávací činnosti tak, aby tyto metody odpovídaly potřebám všech cílových skupin, včetně specifických
- uvést systém OBD pro evidenci publikační činnosti pracovníků a studentů UK do plného provozu na celé UK jako primární zdroj údajů o publikační činnosti UK; standardizovat systémy pro podporu grantové agendy a jejich provázání na systémy finančního účetnictví
- uvést do plošného provozu na UK centrální aplikaci pro podporu habilitačních a jmenovacích řízení
- zavést centrální elektronickou evidenci dokumentů a s ní úzce provázaný centrální elektronický systém spisové služby, vybudovat rozhraní tohoto systému na další agendové systémy, zejména na IS Studium a systémy finančního účetnictví; po zavedení elektronické evidence dokumentů postupně elektronizovat oběh vybraných typů dokumentů uvnitř UK i komunikaci vně UK se studenty a dalšími osobami ve vztahu k UK
- vyřešit problematiku skartace a archivace dokumentů a údajů vedených v elektronické podobě
- standardizovat na UK používané systémy v oblasti finančního účetnictví a zprovoznit rozhraní pro potřebnou vzájemnou výměnu dat v rámci UK
- dokončit kompletní pokrytí agend v oblasti zahraniční spolupráce informačními systémy a aplikacemi, a to včetně agendy související se společnými studijními programy typu joint-degree a multiple-degree
- elektronizovat další agendy tam, kde je to vhodné
- systematicky vyhledávat a uplatňovat možnosti dalšího využití průkazů UK, včetně oblasti identifikace a potvrzování při realizaci mikroplateb
- zkvalitnit personální zabezpečení a zvýšit metodickou podporu koncepčního rozvoje IT na součástech univerzity

ZÁVĚR

Dlouhodobý záměr Univerzity Karlovy v Praze je základním strategickým dokumentem pro její další činnost a směřování. Je výsledkem reflexe dosavadního (nejen domácího) vývoje společnosti, systému terciárního vzdělávání a zejména univerzity samotné. Současná situace vyžaduje ještě aktivnější angažovanost univerzity ve veřejném prostoru při utváření národní i mezinárodní vzdělávací politiky a strategií vědy a výzkumu. Orientace na kvalitu, otevřenost a efektivitu činností univerzity při zachování jejího nezastupitelného poslání ve společnosti je vyjádřena výše uvedenými strategickými cíli a nástroji, kterými jich chce dosáhnout. Předkládá akademické obci vizi výzkumné univerzity s významným postavením ve světové konkurenci, která bude neopominutelnou institucí v českém veřejném životě, atraktivním pracovním prostředím pro své studenty a učitele a vítaným partnerem pro špičková domácí i zahraniční vzdělávací i výzkumná pracoviště.

¹ Vlastní hodnotící zpráva z r. 2009, viz <http://www.cuni.cz/UK-3412.html>

² <http://www.cuni.cz/UK-3053.html>

³ <http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283.html>

⁴ <http://iforum.cuni.cz/IFORUM-6242.html>

KVÍZ

Vytváření strategií a plánů je nedílnou součástí života lidí, ale i dalších živočichů, jak dokazují poslední přírodovědecké výzkumy. Potřeba promýšlet věci dopředu a stanovovat si cíle zasahuje snad do všech oblastí lidského působení a snažení. (V našem kvízu jsme pro vás připravili krátký exkurz do různých oblastí nejen lidského plánování.)

1. William Edwards Deming, americký statistik, profesor a konzultant, se proslavil jako učitel efektivního managementu a plánování. Jeho postupy se nejvíce uchytily v Japonsku, kde od roku 1950 vzdělával vedení různých firem, jak nejefektivněji vyrábět za pomoci statistických metod. V rodných Spojených státech se stal známým až po své smrti. Víte, co v českém překladu znamenají jednotlivá písmena jeho čtyřfázového vzorce PDSA na řešení problému? Jde o inovovanou verzi PDCA.

- a) plánovat, distribuovat, kontrolovat, analyzovat
- b) plánovat, dělat, studovat, konat
- c) plánovat, dodávat, vzorkovat, konat
- d) plánovat, dohlížet, studovat, vyrábět

2. Neslavně proslulé pětiletky nejsou pouze záležitostí minulosti, Číny a dalších komunistických vlád. Ekonomické plánování na pětileté cykly se stále ještě využívá v jedné asijské zemi. Tamní první pětiletka začala v roce 1951, v současnosti běží již jedenáctá. Předsedou plánovací komise je zde předseda vlády. O jakou zemi jde?

- a) Nepál
- b) Pákistán
- c) Indie
- d) Jižní Korea

3. Ve vojenství se od plánování a plánů vyžaduje, aby byly schopné reagovat na mnoho různých scénářů a bojových situací. Od běžných plánů se liší v tom, že jsou rozdělené do jednotlivých

buněk, které je možné zaměřovat a vytvářet tak nové alternativy. Takové moderní vojenské plánování bylo použito např. v první válce v Zálivu. Jak se nazývá tento druh plánu?

- a) FRAGPLAN
- b) PUD
- c) STRIPS
- d) PRINCE

4. Významnou vojenskou taktikou se v první polovině 20. století stala myšlenka bleskové války (Blitzkrieg). U jejího zrodu stál v roce 1905 hrabě Alfred von Schlieffen, německý generál a stratég. Takzvaný Schlieffenův plán měl zamezit eventuální válce na dvou frontách, na západě s Francií a na východě s Ruskem. O jeho aktualizaci a nakonec neúspěšné provedení se ale v 1. světové válce postaral někdo jiný:

- a) Hans von Seeckt
- b) Erich Ludendorff
- c) Maximilian von Prittwitz
- d) Helmuth von Moltke mladší

5. Naprosto opačný přístup zavedl již více než dvě stě let před Kristem jeden římský generál. Tato zdravotní strategie měla za úkol vyčerpávat zdroje protivníka, úspěch spočíval v narušování zásobovacích cest a demoralizování cizího vojska. Nezbytnou součástí tohoto záměru bylo vyvarování se jakýchkoli velkých rozhodujících bitev. Jak se jmenuje generál, který propůjčil jméno této strategii a úspěšně ji aplikoval ve 2. punské válce proti kartaginskému veliteli Hannibalovi?

- a) Manius Pomponius Matho
- b) Fabius Maximus
- c) Tiberius Sempronius Gracchus
- d) Quintus Fulvius Flaccus

6. Po válce je nutné věnovat se obnově. Zřejmě nejslavnějším programem na poválečnou rekonstrukci se stal Marshallův plán pro 2. světovou válkou zdevastovanou Evropu. Jak víme z hodin historie, Československo po únorovém převratu americkou pomoc odmítlo. O dopadech Marshallova plánu se stále diskutuje: podle některých historiků byla pomoc úspěšná, jiní tvrdí, že poskytované finance evropské země využívaly pro vedení válek v Asii, levicovní intelektuálové obviňují plán ze vzniku nadnárodních korporací. Víte, jakou funkci ve vládě zastával George Catlett Marshall v době, kdy jeho plán vznikl?

- a) ministr obrany
- b) ministr zahraničí
- c) viceprezident USA
- d) ministr financí

Tenhle primát je, podobně jako lidé, nadán schopností plánovat si činnosti. Jeho druh můžete tipovat v otázce č. 7.

FOTO: VLADIMÍR ŠIGUT

Slavného renesančního autora proslulého návodu na dokonalého dvořana (z otázky č. 8) zveřejnil sám Rafael Santi. Portrét mají v pařížském Louvru.

7. Vědecké poznání dlouhou dobu přiznávalo schopnost plánovat pouze lidem. Objevují se ale případy, kdy si akce dopředu připravují a promyšlejí i další živočichové. Třeba primát ve švédské zoo Furvik si vědomě dělal sbírku kamenů a dalších předmětů, které pak házel na návštěvníky. Článek v Current Biology z roku 2009 přisuzuje plánovací schopnosti (dokonce ještě vyvinutější) i primátům žijícím ve volné přírodě. Víte, jaký druh primáta bombarduje návštěvníky švédské zoo?

- a) gibon
 b) gorila
 c) orangutan
 d) šimpanz

8. Strategie se mohou zabývat i úspěchem jednotlivců, jako příklad můžeme uvést Machiavelliho spis Vladař. O podobnou příručku se pokusil i jistý italský renesanční autor. Nezajímalo ho však, jak

Jedno ze 108 vydání knihy Dvořan. Bestseller byl poprvé vydán v roce 1538.

se udržet u moci, ale jak se stát správným a ctnostným dvořanem. Jeho plán zahrnoval osvojení si klasické řečtiny a latiny, zvládnutí sportů, hudby, souboje i tance,

přehled v literatuře a bezpečná témata vtípů. Navíc takový renesanční gentleman musel vše dělat s lehkostí a působit dojmem, že ho vzdělání vlastně žádnou námahu nestálo. Jak se jmenuje autor bestselleru, jenž se mezi lety 1528 a 1616 dočkal 108 vydání?

- a) Baldassare Castiglione
 b) Pietro Aretino
 c) Pietro Bembo
 d) Jacopo Sannazaro

9. Americký sociolog, paleontolog a botanik Lester Frank Ward se zabýval plánovaným rozvojem společnosti pomocí vzdělávání a vědeckých metod. Domníval se, že sociologie, ale i další disciplíny by měly sloužit lidem. Na konci 19. století zavedl nový pojem označující předem plánovaný pokrok. Jaké řecké pojmenování vybral pro tento směr zaměřený proti sociálnímu darwinismu?

- a) telos
 b) teleologis
 c) polytelis
 d) telesis

10. Studenti i pedagogové na univerzitách a vysokých školách jsou zvyklí používat sylaby. Jde o specifické plány jednotlivých předmětů, které v sobě zahrnují rozvržení hodin, požadavky, literaturu a další informace. Označení sylabus však lze použít i pro jiné dokumenty, např. pro seznam bludů (Syllabus errorum) papeže Pia IX. nebo botanický souhrn Adolfa Englera Syllabus der Pflanzenfamilien. Jaký je doslovný překlad latinského slova sylabus?

- a) program
 b) osnova
 c) náčrt
 d) souhrn

Řešení: 1b), 2c), 3a), 4d), 5b), 6b), 7d), 8a), 9b), 10d)

Autor: redakce

ERASMUS SE TŘEMI KORUNKAMI

Saltholmen – západní část Göteborgu a konečná stanice tramvaje číslo 11, odkud se pokračuje trajekty na různé göteborgské ostrovy. Náš oblíbený byl například Vrangö.

Renata Veselá

Na podzim roku 2007 zahraniční koordinátor Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové začal, jako každý rok, rozhadzovat síť a lákat studenty čtvrtých ročníků na Erasmus. Pátý ročník je pro nás velmi příhodná doba na vyjetí do zahraničí, protože nám dává možnost vypracovat v cizí zemi diplomovou práci. A to je obrovská výhoda, neboť náplň práce a cíl jsou od začátku dobře známy.

Student vyrážející do zahraničí se tři až pět měsíců věnuje experimentální práci v laboratoři a zpět se vrátí s dokončenou diplomkou. Jenomže Erasmus pobyt toho nabízí a dává podstatně víc, než od něj všichni očekáváme.

Já jsem se rozhodla pro Švédsko. Mohla jsem si vybrat téměř ze všech evropských států, ale Skandinávie mě lákala odjakživa, a tak byl Göteborg mojí první volbou. Papírování bylo opravdu dost, ale jak naši fakultní koordinátoři, tak pracovníci Evropské kanceláře univerzity mi velmi pomohli, a tak se zdánlivě nemožné stalo skutečností a já na konci srpna 2008 seděla v letadle směr Švédsko.

V Göteborgu je o zahraniční studenty ve všech směrech perfektně postaráno. Ještě před odjezdem z Česka mě kontak-

tovali studenti ze zahraničního oddělení studentské organizace při Sahlgrenska Academy, tedy „zdravotní“ fakultě University of Göteborg. Sdělili mi, kdy je první seznamovací party, kdy nás, Erasmus studenty, přivítá pan starosta na radnici a čeho všeho se můžu ve škole účastnit. Takže ještě dřív, než moje letadlo dosedlo na göteborgské letiště, jsem věděla, že zkoušku s orchestrem budu mít v úterý a na florbal budu chodit v sobotu od deseti do dvanácti.

Ubytování

Jak se dostat na koleje, mi poradilo několik náhodných kolemjedoucích. Švédsky jsem tehdy ještě nemluvila, ale perfektní angličtinou mluví téměř všichni Švédi. Bydlela jsem na nejlevnějších student-

ských kolejích, které byly k sehnání. Měla jsem ale svůj vlastní pokoj i s koupelnou (s vanou) a o kuchyňku jsem se dělila ještě se třemi dalšími studenty. (Někteří belgičtí spolužáci tohle „nerozdýchali“ a okamžitě se stěhovali na koleje, kde byl součástí bytěčku i privátní kuchyňský kout!) Pro našince je ale ubytování na Olofshöjdu opravdový luxus.

V laboratoři

První pondělí nastal čas jít se podívat do školy, seznámit se se školitelem a novými kolegy. Historicky o severských studentech „psích čumáčích“ mě připravily na všechno. O to víc mě překvapilo vřelé a opravdu přátelské uvítání. Okamžitě mě přijali do party a já ucítila, že výzkum ve společnosti těchto „čumáků“ bude

skvělý zážitek. Můj školitel se mě ihned ujal, provedl mě po celém oddělení, seznámil mě s půlkou patra a tehdy začala významná etapa mého dosavadního života zvaná „Renča na Erasmu“.

Rovnýma nohama jsem skočila do výzkumu. V laboratoři mi školitel a dva přítomní doktorandi, kteří se pak stali i mými hlavními rádci, ukázali všechno potřebné, a hlavně mě nechali všechno si vyzkoušet. Od samého začátku jsem mohla pracovat samostatně, ale vždy, když jsem potřebovala pomoc nebo radu, mi vše ochotně vysvětlili a vypomohli mi.

Nikdy jsem se na vědeckou dráhu nechystala. Diplomku jsem chtěla mít z výzkumu, to ano, ale jinak jsem spíš byla připravená na práci v lékárně. Ale tady mě pro vědu nadchli. Práce v laboratoři mě začala ohromně bavit a pak už jsem se o danou problematiku zajímala víc a víc. Od začátku se mnou všichni jednali jako se sobě rovným kolegou. Angličtina odbourala podvědomou bariéru, kterou naše české vykání většinou mezi učitele a studenta postaví. Je naprosto běžné, že se všichni oslovují křestními jmény, což rovněž přispívá k tomu, aby se zúčastnění cítili pohodlněji. Jednou za čtrnáct dní jsme měli skupinová setkání, na kterých každý člen skupiny prezentoval své dosavadní výsledky. Pak následovala diskuse, kde se radilo a navrhovalo, jak v tom či onom experimentu pokračovat. Bez ohledu na posta-

Náš veslařský Erasmus tým Painkillers, složený ze studentů farmacie a medicíny

vení se diskuse účastnili všichni. A to byla ta největší motivace pro práci. Najednou jsem věděla přesně, proč a co dělám, všechno do sebe zapadalo, byla jsem součástí týmu. S každým novým týdnem jsem získávala i nové informace, nové výsledky a zkušenosti, takže někdy kolem Vánoc jsem se už mohla chlubit první, předběžnou verzí diplomky.

Finance

Jediný problém pro nás Středoevropany je ryze finančního rázu. Švédsko totiž patří

mezi nejdražší země vůbec. A to je další výhoda Erasmu – nemalou část nákladů totiž hradí za studenty. V korunách jsou ceny výrobků a služeb, jídla a ubytování i cestování srovnatelné s cenami v České republice. Ale nejsou koruny jako koruny. Abych mohla plně užívat všech nabízených aktivit, bylo potřeba počítat s rozpočtem asi tak 8 000 SEK (přes 22 000 Kč) na měsíc (necelé 4 000 SEK za ubytování a zhruba 1 000 SEK na týden). Například ceny obědů ve stravovacích zařízeních v areálu fakulty se pohybují kolem 75 SEK. Většina pracovníků a studentů univerzity si ale nosí obědy z domova. Po budově fakulty jsou rozmístěny kuchyně – místnosti vybavené několika mikrovlnnými troubami, myčkou, automatem na kávu, stoly a židlemi – a sem se většina školy chodí stravovat.

Švédové

Jak už jsem ale zmínila výše, Erasmus není jenom škola a povinnosti spojené se studiem. Později si stejně pamatujeme spíše ty mimofakultní zážitky. Na akcích připravených spolkem švédských studentů jsem se seznámila i se spoustou erasmáků z jiných koutů Evropy a za pár dní se z nás stala nerozlučná parta, se kterou se scházíme dodnes. Najít si skvělé přátele na Erasmu je opravdu jednoduché. Přestože jsme byli každý z jiné země a ve spoustě směrů jsme se odlišovali, měli jsme jedno společné – Švédsko. Pokud si to dobře pamatují,

Tzv. fish-church je rybí trh. Probíhaly u něj vysokoškolské veslařské závody.

FOTO NA TĚTO STRANĚ: ARCHIV AUTORKY

Studentské koleje Olofshöjd

zamilovali jsme si to tam úplně všichni. Švédsko je nádherná země s překrásnou přírodou, ale výjimeční jsou zejména jeho obyvatelé.

Je to směsice národností a ras, ale všichni jsou náležitě hrdými Švédy. Jsou ukázkou toho, že když k sobě budou lidé ohleduplní a milí, všem se bude dařit lépe. Společně s Dány a Finy stojí v čele žebříčku nejšťastnějších lidí v Evropě. Skandinávci nemají nic, co by lidé v jiných částech Evropy postrádali – jsou zkrátka jen velmi skromní, vděční a mají hluboké národní cítění. Myslí zejména na budoucnost a vidí ji vždy optimisticky. Jejich první odpověď na váš požadavek je vždy: „No problem,“ a udělají všechno pro to, aby mohli pomoci, a to i naprosto neznámému člověku. Sami o sobě říkají, že jim trvá dlouho spřátelit se, ale pak už to jsou přátelé na celý život.

Oslavy

Fascinují mě například švédské párty – Švédi milují oslavy a vždy mají co oslavovat. Taková pravá párty začíná zakoupením lístku. Následuje výběr vhodného oděvu – není možné, abyste přišli v obyčejných kalhotách a tričku, na párty se musí ve večerních šatech. Pak většinou obdržíte email s dotazem, jestli nejste vegetariáni nebo alergičtí na lepek (obojí se ve Švédsku vyskytuje poměrně často); pro tyto bude připraven speciální chod. Na párty je vždy krásně prostřený stůl, každý má na svém místě připraven zpěvník. Začíná se předkrmem, pak přichází hlavní chod a nezapomíná se ani na dezert. Oslavenec během večera několikrát ohlásí stránku, kterou si máte ve zpěvníku nalistovat, abyste si společně mohli zapět několik tónů. Taková večere trvá i několik hodin. Slaví se tak narozeniny, Vánoce s přáteli, promoce, výročí, zakončení sportovních akcí... Švédi mají *fiku* (odpolední kávu s dortíkem – něco jako britský čaj o páté) a *afterwork* (páteční posezení s kolegy z práce u jídla a dobrého vína).

Zpátky ve Švédsku

Asi nelze žít pět měsíců v zemi tří korunek, aniž byste si ji zamilovali. Je to krásný zážitek, který se mi už navždy vryl do paměti. Doporučuji všem, a především studentům, kteří budou mít možnost vyjet

do zahraničí, aby neváhali ani vteřinu. Zážitky z Erasmu máme totiž všichni stejné. Všichni stejně nezapomenutelné.

A tak se stalo očekávatelné. Po návratu z Göteborgu jsem se vrhla na dokončení povinné praxe v lékárně a přípravu na státní závěrečnou zkoušku, kterou jsem v květnu 2009 úspěšně splnila, a v červnu jsem za přítomnosti svých švédských školitelů v Hradci Králové obhájila diplomovou práci a ukončila tak magisterské studium. Dnes sedím za stolem na studentské koleji v Göteborgu, kde jsem na roční stáži programu Erasmus jako studentka prvního ročníku doktorského studia Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy, a dokončuji experimenty pro svůj první článek do odborného časopisu.

Na jednom z göteborgských ostrovů

Mgr. Renata Veselá

Autorka studuje prvním rokem doktorandské studium na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové. V současné době je s Erasmusem na roční stáži v Göteborgu. Po dokončení studia by chtěla pracovat ve farmaceutickém průmyslu, ve výzkumu nebo v monitoringu klinických studií.

MEZINÁRODNÍ VÍDEŇ

Kamila Mádrová

Velice ráda jsem přijala možnost studovat dva semestry akademického roku 2008/2009 v zahraničí v rámci programu Erasmus. Nevedla mě k tomu pouze příležitost poznat jinou kulturu, zdokonalit se v cizím jazyce a seznámit se s metodami a přístupem ke studiu na zahraniční univerzitě, ale především výzkum potřebný pro mou diplomovou práci. Moje volba vycestovat do Vídně proto byla jednoznačná.

Vídeňské prostředí mě zaujalo svojí multikulturalitou. Dostala jsem ubytování na dívčí koleji, což by mohlo vypadat jako projev konzervativnosti, ale jak jsem se přesvědčila od jiných, nebyla jsem zdaleka výjimkou. Bydlela zde děvčata ze stejného stipendijního programu jako já, ale i studentky z Íránu, Kamerunu a jiných vzdálených zemí, které se rozhodly absolvovat nebo dokončit svá studia ve střední Evropě. Stejný dojem jsem měla z tamější univerzity. Na německém jazykovém kurzu od Sprachzentrum Universität Wien, který jsem si sice musela platit, zato byl ale na vysoké úrovni, jsem se seznámila zase s jinými zahraničními studenty a s lidmi, kteří se roz-

hodli v Rakousku pracovat. Vládla mezi námi přátelská atmosféra a každý se v referátech snažil prezentovat svoji zemi milým a vtipným způsobem.

Studium

Protože jsem své studium soustředila na německý jazykový a kulturní prostor, mojí prioritou byla vždy němčina. Ve Vídni bych se ale bez angličtiny neobešla, protože zahraniční studenti, pokud to nejsou Němci, preferovali právě tento jazyk. Měla jsem tak příležitost zdokonalit se v obou světových jazycích. Kurzy v mém oboru, v historii, nabízela univerzita pouze v němčině. Při výběru jsem se soustředila na to, abych si rozšířila znalosti především rakouských dějin, srovnala jiné pohledy a interpretace, a také abych se naučila používat němčinu v odborném písemném i ústním

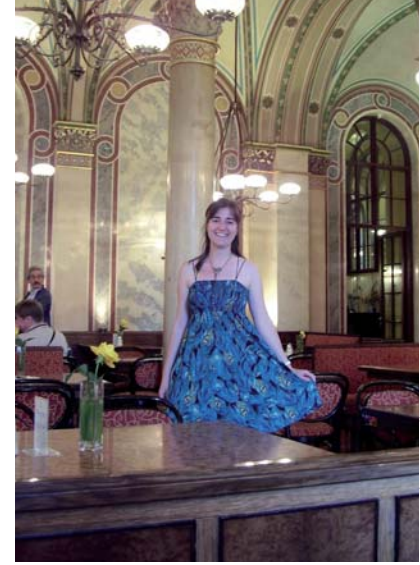

FOTO NA TĚTO STRANĚ: ARCHIV AUTORKY

Často jsem navštěvovala Café Central, kde v 19. století sedali proslulí členové vídeňské bohémy.

↓ Universität Wien

projevu. Zkoušky jsem skládala písemně i ústně. Profesori byli k mému jazykovému projevu shovívaví, i když jsem absolvovala vše jako řádní studenti. Ke konci studia jsem se v němčině cítila výrazně jistější.

Univerzita má bohatě vybavené knihovny a studovny. Hauptbibliothek s velkým studijním sálem je knihovna společná pro celou univerzitu. Každý institut má rovněž svoje oborové knihovny. Další významnou a potřebnou knihovnou je Nationalbibliothek, která sídlí v jednom z křídel Hofburgu. K výuce jazyků nebo půjčování beletrie lze využívat Stadtbücherei, ta má více městských poboček, ve kterých najdete také řadu filmových a multimediálních materiálů.

Pro výuku jazyků jsem využila ještě jednu mož-

Tradičního plesu v Hofburgu jsme se zúčastnili i my, studenti.

FOTO NATETO DVOUSTRANĚ: ARCHIV AUTORKY

nost. Prostřednictvím internetové databáze, kde je evidovaná nabídka a poptávka po tzv. jazykových tandemech, jsem si podala inzeráty a navázala kontakt s rodilými mluvčími, které jsem na oplátku vyučovala češtinu. Díky těmto tandemům můžete spojit příjemné s užitečným a pro konverzaci využívat příjemného prostředí vídeňských kaváren.

Kouzla Erasmu

Čilý kontakt jsem udržovala také s ostatními studenty z Erasmu. Péče o studenty na výměnných programech je v Rakousku výborně organizovaná. Nabídky na různé akce, výlety, poznávání rakouské kultury, ale i studentů z cizích zemí přicházely pravidelně e-mailem. Zpočátku jsem jich využívala, ve druhém semestru jsme si už s kroužkem bližších přátel vytvářeli program sami. Na podzim jsme dostali například pozvánku do *heurigeru*, vinného sklípku uprostřed vinic, které obklopují rakouskou metropoli. Tento byl v městské části Stammersdorf, která si ale stále zachovává vesnický ráz. Ochutnali jsme zde *sturm* – zkvašené víno podobné našemu burčáku, zelí, klobásy, uzené a rakouské kulaté *knödel*. Jindy jsme navštívili vídeňský pivovar Ottakringer. Okusili jsme pivo a preclíky a vše zakončili večeří v restauraci specializované na přípravu typických *wienerschnitzel* (vídeňských řízků).

Nikdy nezapomenu na vstřícné a přátel-

ské gesto, které nám projevily Universität Wien a posléze vídeňský magistrát. Připravily pro nás studenty dva krásné večery. První, pod záštitou univerzity, se konal přímo ve slavnostním sále staré budovy. Panovala tam příjemná atmosféra a pro všechny byl otevřený parket s lekcí irských tanců. Ve druhém nás uvedli do překrásných prostor v novogotické radnici na Rathausplatzu, kde nám vídeňský primátor popřál krásné chvíle strávené při studiu v rakouské metropoli a pozval nás k připravenému občerstvení.

Vrcholem všech akcí se stal ples v Hofburgu na konci ledna, který byl pro nás studenty velmi cenově výhodný. Povoleno bylo pouze náležitě oblečení, dlouhé šaty a motýlek, což pro studenty z jižních zemí

nebylo obvyklé. V několika sálech křídla Hofburgu byly slyšet různé hudební žánry, dámy si odnášely tradiční *damenspende* (speciální upomínkové dárky z plesů) a nakonec si přítomní rozebrali květinovou dekoraci a odnesli si ji domů.

Doprava

Zajímavá je rovněž vídeňská hromadná doprava. Nachází se tu množství různých podzemních a nadzemních linek typu *U-Bahn* s pěti liniemi a *S-Bahn*, které spojují nejdůležitější uzly. Proslavené vídeňské tramvaje s dřevěnými sedátky, připomínající první republiku, už pomalu vytlačují moderní nízkopodlažní. A samozřejmě autobusy, hlavně noční. Lístky jsou poměrně drahé, ale nebyla mi zcela jasná jejich platnost, když popis zněl jednoduše *einzelfahrt* (jednotlivá jízda).

Stravování

O vídeňském stravování jsem již leccos prozradila. Je zde opravdu obrovský výběr restaurací, nejen národních, ale i mezinárodních kuchyně. Lze tu narazit na maďarské, řecké, perské, francouzské, a dokonce i české speciality. Oběd či večeře v restauraci vyjde asi na 15 až 20 eur. Ráda jsem chodila do české hospůdky nedaleko univerzitního „ringu“ a zvala jsem sem svoje přátele. Pro studenta je asi nejjednodušší a také nejlevnější stravování v menzách, i těch je několik druhů od rakouské po africkou. Porce jsou však menší než v českých menzách a také výrazně dražší, kolem čtyř eur. Chcete-li si rychle zaplnit žaludek, můžete využít všudypřítomné stánky s kebabem a pizzou.

Dívčí kolež na Michaelerstrasse

Nationalbibliothek sídlí v jednom z křídel Hofburgu.

Samostatnou kapitolou jsou proslulé vídeňské kavárny. Do té v hotelu Sacher jsem se ale nikdy neodvážila, navíc byla navzdory vysokým cenám neustále přeplněná. Za druhou neznámější bývá označován Demel, avšak ani tam není situace o nic příznivější. Často jsem navštěvovala Café Central, nádhernou kavárnu s novogotickým interiérem, s obrazy Franze Josefa a Sisi na stěnách, popisky míst, kde sedávali proslulí členové vídeňské bohémy 19. století a také s živou klavírní hudbou po páté hodině odpolední. Dalším mým oblíbeným místem se stalo Café Hawelka, kde po setmění dostanete nejen *melange* (speciální vídeňskou kávu, podobá se kapučínu) s hustou pěnou, ale i čerstvé buchty s horkými povidly, zatímco se kolem vašeho stolku vznášejí jemný cigaretový kouř a vy se zaměstnáváte nabídkou denního tisku. Nemohla bych ale opomenout síť růžových cukráren Aida; překřtili jsme je na sladký růžový McDonald, protože občas slouží jako příjemné místo poslední záchrany po vyčerpávající pouti po památkách. Najdete tu snad nejširší výběr všelijakých dortů a zákusků včetně bezkonkurenčního sachru s meruňkovou marmeládou.

Kultura a památky

Vídeňská kultura nemá obdoby. Najdete tady spoustu muzeí a galerií, od Kulturhistorisches a Naturhistorisches Museum

na Maria-Theresien Platz, které byly vybudovány jako architektonický protiklad císařského paláce Hofburgu, až po Albertinu, bývalý palác konzervativního arcivévody Albrechta. Osobně jsem navštívila výstavu děl Van Gogha. Dále můžeme navštívit divadla: Staatsoper, Volksoper, Burgtheater, Volkstheater a další. Nejvíce jsem chodila na představení do Volksoper, také proto, že jsem bydlela nedaleko. Úroveň představení, většinou klasického repertoáru, byla úžasná a studentům nabízejí zvýhodněné vstupné. Viděla jsem *Carmen*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu*, během dnů Pucciniho jubilea *Madame Butterfly*, ale i Kálmánovu operetu *Gräfin Mariza* s maďarským obsazením v hlavních rolích. Abych se procvičila v mluvené němčině, navštěvovala jsem také hradní divadlo, tedy Burgtheater. Lístky na stání šlo koupit za 1,5 eur, a když zbyla volná sedadla, mohla jsem se po zahájení posadit. Naprosto mě uchvátil koncert vídeňských filharmoniků pod širým nebem v Schönbrunnu, který pořádají jednou ročně zdarma. Jaké památky stojí za to ve Vídni navštívit? Rozhodně Hofburg a královskou klenotnici Schatzkammer, kde se dozvíte spoustu věcí i o české státnosti, protože české země byly téměř pět set let s Rakouskem spojeny, dále katedrálu sv. Štěpána na Stephansplatzu, ulice Kärtnerstraße, Am Graben a Mariahilferstraße s rozsáhlou nákupní zónou, slavný Hundertwas-

serhaus a nakonec Schönbrunn, kam se kvůli překrásným zahradám vyplatí zajít od dubna do září. Vídeňským parlamentem vás provedou i s výkladem. Měla jsem to štěstí, že můj pobyt připadl právě na výročí vzniku novodobého rakouského státu (roku 1918); při té příležitosti se v prostorách parlamentu konala výpravná výstava. Pokud budete ve Vídni v podzemních nebo jarních dnech, nesmíte vynechat ani procházku po městských parcích. Zvlášť mě upoutala Volksgarten se svojí přehlídkou růží a památkem císařovny Sisi, který jí věnovali věrní Vídeňané.

Na Vídni budu mít vždy co obdivovat a doufám, že se tam budu často vracet, nejen proto, že je blízko českých hranic a má jedny z nejkrásnějších vánočních trhů ve střední Evropě, ale také kvůli přátelům, které jsem tam našla.

Mgr. Kamila Mádrová

Autorka studuje šestým rokem historii a archivnictví na Filozofické fakultě UK v Praze. V budoucnu by se chtěla věnovat studiu dějin Rakouska-Uherska a národnostním problémům ve střední Evropě.

NA DALEKÉM SEVERU

Dominika Závěská

Tma, nekončící virózy a k cizincům poměrně nepřátelské zdravotnictví – to bylo to první, co mě po mém příjezdu do norské metropole přivítalo. Svůj příjezd do „velkého světa“ – z více než milionové Prahy do šestisetřicetivého Osla – jsem si rozhodně představovala jinak.

Takových domků jsou v Oslofjordu desítky.

Místo uvítacích večírků mě čekala teplá postel a litry čaje. Ano, ovocný čaj. Taková pro Čechy až sprostá záležitost. Ale zkuste sehnat v běžném oselském supermarketu čistě ovocný čaj, tedy to, čemu Angličané říkají *fusion*. Nepřeberné množství černého čaje s ještě rozmanitějším množstvím příchuť. A dva druhy zeleného. Tečka.

Na univerzitu v Oslu jsem vyrazila studovat magisterský obor Mediální studia, a to na půl roku. Můj pobyt vyšel na letní semestr, tedy od ledna do června, což na počátku znamená tmou od tří odpoledne do devíti ráno. Noci se neustále zkracují, až nakonec úplně zmizí – odměnou za temnou zimu je v červnu *midnattsola* – půlnoční slunce. Samozřejmě ne takové jako za polárním kruhem, ale za blikačky na kole výrazně ušetříte. I můj pobyt se nesl v podobném duchu jako počasí – nejprve trochu pochmurný až depresivní, ale když jsem se rozkoukala, postupně začalo převažovat nadšení. Do Norska mě přilákalo několik věcí: je to nádherná země, kde obyvatelstvo žije, alespoň na první pohled, v harmonii s divokou přírodou,

země, kterou jsem už několikrát navštívila a v bázlivé úctě k cizí kultuře jsem se rozhodla naučit se místní jazyk. Z původního záměru být schopná pobavit se o počasí a umět si nakoupit v obchodě se stala vášně a touha po dokonalosti, takže když přišla řeč na Erasmus, nic jiného nepřipadalo v úvahu. A také v mém oboru, mediálních studiích, se o Skandinávii a konkrétně o Norsku mluvím jen v superlativech. Volba byla jasná.

Po příjezdu

Nejprve je potřeba „proočkovat“ se nejrozličnějšími místními viry, a to důkladně. Já zápasila hned se třemi, ale zdravotnickou pomoc jsem vyhledala jen jednou. Stálo mě to balík a bylo to k ničemu: „To je jenom vir a na to my tady nic nedáváme. My s tím chodíme normálně do práce. Ale když jinak nedáte, jděte domů, abyste někoho nenakazila. Ležet? Proč? To nemusíte.“ Pokud v Norsku pobýváte půl roku a méně, nemáte nárok na bezplatnou konzultaci s praktickým lékařem. Jedině za hotové. A vše ostatní se platí zvlášť – odběry,

testy atd. Rada tedy zní: za žádnou cenu nestonat. A když už, tak buďte na umření, z toho nějaká pomoc kouká, ovšem jen pokud přežijete ve frontě na jediné pohotovosti ve městě. Zlaté české zdravotnictví, znělo mi první dva měsíce v hlavě.

Ve škole

Na humanitní fakultě jsem se rozhodla studovat tři oborové předměty, k tomu se ještě zdokonalit v angličtině a samozřejmě pozvednout svou norštinu do vyšších sfér. Původně jsem chtěla norštinu studovat jen okrajově, ale nakonec jsem trávila osm hodin týdně po seminářích a další řadu hodin s učebnicemi ve svém soukromém kamrlíku v bývalé olympijské vesnici. Bydlela jsem v malém bytě pro pět lidí ve studentském městečku Sogn. K dispozici jsem kromě vlastního pokoje měla společné sociální zařízení a perfektně vybavenou kuchyňku. Mimo byt tu pak byla ještě prádelna, studentský klub, a dokonce i školka.

Na norských univerzitách se klade velký důraz na samostudium a osobní zájem.

Přednášky a semináře jsou jen vodítkem, kam nasměrovat svou pozornost. Seminární práce a zkoušky pak prověřují spíše než znalosti schopnost aplikovat získané vědomosti na konkrétním případě nebo v určitém kontextu. Pokud tedy někdo vyjíždí na Erasmus s představou, že si na půl roku bere ze školy dovolenou, Norsko rozhodně nedoporučuji.

Navíc by to byla obrovská škoda, celé období prolonošit, protože možnosti, jak se obohatit nejen ve svém oboru, jsou obrovské: rozsáhlá knihovna, celá řada jednorázových tematických setkání a samozřejmě jiný úhel pohledu. Sdílet semináře s tolika lidmi z téměř celého světa umožňuje srovnávat a nasávat informace způsobem do té doby nepoznaným. Najednou se před vámi otevírá úplně nová perspektiva, vaše úzké chápání problému jako by najednou nedostačovalo tomu velkému, „globálnímu“ přístupu. Ale omyl, právě zkušenostmi a kulturními odlišnostmi zatížené vnímání je to, čím můžete druhé obohatit a oni zase vás.

Domácí úkoly a žádné podvádění

Co pro českého studenta může být vyslovenou raritou, jsou tzv. *take home exam*. V pondělí v 10:00 obdržíte otázku a do čtyř dnů na ni musíte vypracovat desetistránkovou odpověď – samozřejmě s využitím předem zadané literatury. O tématu můžete libovolně diskutovat se svými spolužáky a spolužačkami – když budete opisovat, pozná se to. Ve čtvrtek ve 14:00 je deadline, ani o vteřinu déle. Veškeré práce a testy hodnotí vyučující anonymně, svou známku na škále A–F najdete v seznamu pod číslem, které vám přidělí počítač. Nejste-li se známkou spokojeni, stačí vyplnit formulář a vaši práci opět anonymně a nezávisle na sobě překontrolují dva další lidé. Známkou vám mohou zlepšit, ale také zhoršit. Žádná protekce tady nehrozí.

Navíc jsou Norové lidé, kteří si potrpí na poctivost. Podvody u zkoušek jsou tam daleko horším prohřeškem, než jsme v českých luzích a hájích zvyklí. Bezpečnostní opatření během psaní testů ve škole se místy rovnají až protiteroris-

tickým cvičením. Vše musí nemilosrdně pryč, na stole smí být jen arch s testem, psací potřeby a svačina, abyste 4–5 hodin zkoušky vydrželi, protože opustit místnost, byť jen na záchod, je několikaminutová procedura. A za zády máte neustále některého z horlivých penzistů, kteří si hlídáním u zkoušek přilepšují k důchodu. Že by to v Norsku měli zapotřebí? Kdo ví. Zřejmě dumáte nad tím, jak je tedy možné za takových podmínek psát domácí zkoušku, na kterou má člověk několik dnů. Tady už se spoléhá na vaši čest – spolu s textem odpovědi odevzdáváte také podepsané čestné prohlášení, že jste u zkoušky nepodváděli. Pokud formulář neodevzdáte vyplněný, zkouška nemůže být uznána.

Náročnost výuky

K výuce mediálních studií se přistupuje poměrně exkluzivně – garanti všech předmětů se snaží sestavit program tak, aby se v něm objevilo co nejvíce zvučných jmen, ať už z teorie, či praxe. Přednášky ani semináře většinou neprobíhají celý semestr, ale jen po určitou dobu, někdy v několika blocích. Zato jazyky, ty vám dají zabrat – norština na úrovni 3 se rovná dvakrát týdně čtyřhodinový seminář a jedna dvouhodinová přednáška. Výuka je velmi intenzivní, ale výsledky jsou znát. Pokud předmět úspěšně zakončíte, norský pracovní trh vás za to odmění – se zkouškou

Výlet za Malou mořskou vilou (Lille Havfrue).

z úrovně 3 vás prý bez obav zaměstná jakýkoli zaměstnavatel. Já nakonec zůstala jen u dobrého pocitu.

Na poloostrově Bygdøy najdete muzeum lodi Fram – největelnější lodi na světě, kterou Norové zkonstruovali v roce 1982. Přežila tři polární výpravy.

Luxusní čtvrť na poloostrově Bygdøy

FOTO NA TĚTO STRANĚ: ARCHIV AUTORKY

Ve volném čase

Pokud máte pocit, že v Norsku se jen šprtá a šprtá, pak jsem ve vás vzbudila mylnou představu. I když školu nešídíte, pořád vám zbývá dost času potkávat se s lidmi různých národností, náboženství a kultur i mimo přednáškové sály. Univerzita v Oslu pečuje o společenský život svých studentů přímo ukázkově; pracovaný buddy systém zajišťuje ve vašem okolí co nejpestřejší kolektiv a dbá na to, abyste používali mateřský jazyk co nejméně. Seznamy mimoškolních aktivit jsou neustále nabitě řadou výletů, akcí, večírků, promítání či zajímavých setkání. Takže jsou to spíše finance, kterých se vám nedostává, než příležitosti.

Dostat se ovšem blíže k samotným Norům a Norkám, to už je větší oříšek. Když je oslovíte, jsou obvykle velmi milí a rádi vám pomohou. Obzvláště hovoříte-li jejich jazykem – to umí ocenit, i když možná méně, než byste čekali. Ale spřátelit se s nimi je už těžší, většinou bývají dost uzavření a až na výjimky dávají přednost domácímu kolektivu. Když se napijí, jsou velmi veselí a může se zdát, že bariéra padá, ale zdání klame.

Norsko a alkohol

To je vůbec kapitola sama pro sebe. Kvůli velkým problémům s alkoholismem na počátku 20. století si obyvatelstvo odhlasovalo, že alkohol se bude prodávat jen ve speciálních státních obchodech. Dnes už sice pivo a nápoje s nízkým obsahem alkoholu seženete téměř v každém supermarketu, ovšem jen před osmou a v so-

Nová přátelství

botu před šestou večer. Pak hromady plechovek a lahví zakryje plachta. Pro víno a destiláty musíte zamířit do *vin-monopole*, specializovaných prodejen alkoholu s omezenou pracovní dobou. A připravte se na to, že zaplatíte v průměru třikrát až šestkrát více než v Česku. Přesto se nedá tak úplně říci, že by tento koncept nějak výrazně snižoval spotřebu alkoholu. I tak ho však většina lidí v Norsku podporuje, ale spíše proto, že přináší peníze do státní pokladny.

Rajské město

Oslo je příjemné a klidné město, kde je radost žít. Jistě, jsou tu čtvrti, které mají nevalnou pověst, zejména ty, kde bydlí převážně imigranti, ale možnost zakusit je v noci na vlastní kůži jsem mnoho neměla. Takže vlastně nevím, co je na tom pravdy. A přes den jsou tím nejpestřejším, co může Oslo nabídnout. Je libo bollywoodský film, pákistánské šaty nebo deset druhů rýže a třicet druhů oleje? Račte vstoupit do místní tržnice. I pokud vás zajímá alternativní umění a životní styl, jsou čtvrti Grunerløkka a Grønland to pravé.

V centru hlavního města to v noci žije, obzvláště v létě, a tak by měl hřích nechat si ujít všechny ty zahrádky a příležitosti k venkovnímu posezení. Norové vědí, že po létu zas přijde tuhá zima, takže si příjemné jarní a letní počasí jaksepatří užívají. Nevynechají jedinou příležitost strávit alespoň chvilku na čerstvém vzduchu (nikde na jihu neuvidíte tolik teras a kabrioletů). Venku se učí, večerí, opalují i sportují. Venku však neznamená jen někde v přírodě za městem. Povalovat se můžete klidně přímo uprostřed města v parku nebo na první zelené ploše nejbližší vašemu bydlišti. A že jich je po celém Oslu požehnaně. Co u toho však nesmí rozhodně chybět, ať už hrajete fotbal, nebo probíráte filozofii, je *engangsgrill*. Jednorázové grily tu s příchodem jara uvidíte a hlavně ucítíte téměř všude. Griluje se tu úplně všechno: maso, zelenina, žampiony, pečivo, ale nejvíce oblíbené párky v bramborové placce. Není to jen kupa vědomostí a poznatků, co si ze studijního pobytu v Norsku přivezete, ale také spoustu skvělých zážitků, nových přátel a zvyků, kterými stojí za to se inspirovat. A co tam určitě necháte? Svoje srdce.

Dominika Závěská

Autorka článku studuje třetím rokem obor Mediální studia na Fakultě sociálních věd UK v Praze. V budoucnu by se chtěla věnovat žurnalistice a pokračovat ve studiu.

STUDENTSKÝ MAJÁLES SE BLÍŽÍ

Sandra Faltysová

Jako v předchozích letech, tak i v letošním roce můžeme očekávat studentskou událost roku – Majáles 2011. Sedmý ročník proběhne 6. května v pražské Stromovce. Na co se můžete na nadcházejících oslavách studentstva těšit a kam až sahá historie tohoto studentského svátku, se dozvíte na následujících řádkách.

Majáles 2011

Pořadatelé největší studentské akce oslovili Studentskou unii Univerzity Karlovy, aby jim pomohla s přípravou letošního ročníku. Unie se tohoto úkolu zhostila s velkou zodpovědností, a tak můžete již od 14. března 2011 na vybraných místech zakoupit lístky za zvýhodněnou cenu.

Majálesový průvod se uskuteční 6. května; z pražského Náměstí Republiky vyrazí přesně v půl jedné, aby přibližně ve 14 hodin mohly v pražské Stromovce vypuknout oslavy Majálesu. Připravena pro vás bude free zóna *Majáles Jarmark*, ve které najdete dvě další hudební stage a umělecký či divadelní prostor (*Majáles Art Zone*, *Majáles Drama Zone*). Ve free zóně se představí pražské univerzity, Univerzita Karlova nabídne vlastní doprovodný program, stánky studentských spolků nebo relaxační zázemí s čajovnou.

Součástí bude i tradiční volba krále Majálesu. Karlova univerzita vybrala svého kandidáta 30. března na *Královské párty* v klubu Roxy. S kandidáty letošního ročníku se můžete setkat v průběhu dubna v pražském metru v rámci akce nazvané *Majáles underground*. Těšte se také na rozhovory s vybranými univerzitními kandidáty a talkshow – informace o tom, kdy a kde talkshow proběhne, najdete na www.suuk.cz. Neméně důležitá je pak volba *Miss Majáles* pro rok 2011. Univerzita Karlova rovněž vyše svou kandidátku.

STUDENTSKÁ UNIE
UNIVERZITY KARLOVY SUUK.CZ

Pro další informace a podrobnosti sledujte webové stránky: <http://praha.majales.cz/> a <http://suuk.cz/>.

Majáles v historii

Co to vlastně je Majáles? V minulosti i dnes bychom si měli vystačit s vysvětlenním oslavy příchodu jara a krás studentského života.

Kořeny tohoto dnes studentského svátku sahají až do dob starověké Římské říše. Majáles byl původně pohanský svátek, jeho název je odvozen od vykleštěného vepře, který byl za oslav obětován bohyni Máje.

Dříve bývala vrcholem volba krále majálesu a průvody studentů v kostýmech. Jistě znáte nejslavnějšího krále v dějinách pražského Majálesu, který byl zvolen v roce 1965 za své návštěvy Československa. (jeho jméno najdete pod textem).

Dnes se Majáles liší hlavně komerčním základem a tím, že je organizován pod záštitou čtyř měst (Prahy, Brna, Plzně, Hradce Králové) sdružených do projektu *Český Majáles*. Některá menší města, která pod tuto hlavičku nespádají, organizují vlastní Majálesy, a to hlavně z toho důvodu, že studentské oslavy zde mají dlouhodobou tradici. Kdo by si v této souvislosti nevybavil román *Filosofská historie* od Aloise Jiráska a jeho popis oslav studentského svátku v Litomyšli.

Už z podstaty věci – tedy že jde o studentské oslavy – plyne, že Majáles není jen kulturní akce, ale má i hlubší politický a sociální podtext. Vždyť kdo dělal v minulosti i dnes v české společnosti revoluci? Studenti. Je tedy zcela logické, že v období vlády komunistů byly tyto oslavy trnem v oku komunistickým hlavounům a v dobách normalizace byly majálesy zakázány. Po revoluci se podařilo Majáles obnovit. V roce 2004 učinila společný pokus města Zlín, Olomouc a Brno pod názvem *Moravský Majáles*, už v následujícím roce se za-

FOTO: ARCHIV SU UK

Majáles 2010 ve Stromovce

pojila i města česká – hlavně Praha. Města se organizují v projektu *Český Majáles* od roku 2005 a každé z nich se snaží docílit co nejširšího programu, aby přilákalo co nejvíce diváků a účastníků. Náplní celé akce je především koncertování, zvány jsou nejvýznamnější české hudební skupiny, školy tu usilují o co nejlepší prezentaci a města se snaží zaujmout co nejzábavnějším a nejbohatším programem.

Majáles dnes – co zbylo?

Zůstává otázkou, jestli je komerční podoba akce přijatelná. Nicméně i přes tuto komercializaci se ještě zcela nevytratil původní smysl Majálesu – oslava studentského života. Hlavními účastníky zůstávají studenti, kteří se na organizaci stále ve velké míře podílejí. Hlavní částí Majálesu je nadále průvod masek. Usiluje se o to, aby svou váhu opět získala volba Krále Majálesu. Za komerčním pozlátkem se neskrývá touha poslechnout si na koncertě co nejvíc kapel, ale vyjádření sounáležitosti mezi námi studujícími a těmi, kdo vyznávají studentský způsob života.

beatnik, básník Allen Ginsberg.
Králem Majálesu v roce 1965 byl americký

Sandra Faltysová

Autorka studuje na Právnické fakultě UK, pracuje a píše pro studentská média *Student-Point.cz*, *Studenta.cz* a *Studentskou unii UK*. Ve volném čase tančí, sleduje filmy a čte. Domluví se šesti jazyky a její nejoblíbenější jídla jsou ta česká.

SPOLEK ABSOLVENTŮ A PŘÁTEL UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE – CAROLINUM

Ivan Wilhelm

Univerzitní časopis FORUM poskytuje tradičně prostor k prezentaci činnosti Spolku absolventů a přátel UK – Carolinum, který spolek s povděkem využívá. V tomto čísle mám příležitost ke stručné rekapitulaci jeho činnosti ve druhém pololetí minulého roku.

Akademický rok 2009–10 jsme s Univerzitou Karlovou tradičně ukončili Zahradní slavností ve Valdštejnské zahradě Senátu Parlamentu České republiky, které se zúčastnilo na 400 účastníků, povětšinou členů SAP UK. V polovině září se asi 30 členů SAP UK se svými blízkými zúčastnilo jednodenního výletu na Strakonicko. Zevrubněji jsem o obou akcích psal v předchozím čísle Fora.

Koncert pro Bertramku

V říjnovém termínu se podařilo (s vydatnou pomocí Ing. I. Janovského, člena SAP UK) připravit a realizovat *Koncert pro Bertramku*. Koncert v provedení Českého filharmonického kvarteta se v reakci na neočekávanou situaci pořádal ve Velké aule Karolina. Soudním rozhodnutím totiž připadly prostory smíchovské Bertramky s konečnou platností sdružení Mozarteum a tím byly ukončeny spory o vlastnictví této nemovitosti. Městská část Praha 5 však tyto prostory předala Mozarteu v dezolátním stavu, a tak výbor SAP UK navrhnul vybrat u tohoto koncertu dobrovolné vstupné a celý výtěžek věnovat sdružení Mozarteum na obnovu interiéru Bertramky. Účinkující se vzdali honoráře a vedení UK poskytlo prostory Velké auly rovněž bezplatně. Tímto krokem se podařilo vybrat téměř 10 000 Kč, které byly předány ke stanovenému účelu. Spolek tak mohl i přes nepříliš příznivou finanční situaci pomoci v obnově významného kulturního stánku.

Listopad

Začátkem listopadu uspořádal SAP UK přednášku prof. MUDr. S. Nevšímalové, DrSc., o poruchách spánku a jejich souvislosti s věkem. O zájmu o toto téma svědčí zaplněná Zelená posluchárna v Celetné ulici

i živá diskuse, která proběhla po přednášce a značně překročila předpokládaný časový rámec.

K příležitosti státního svátku 17. listopadu pořádala UK netradiční koncert ve Velké aule, na který byli pozváni rovněž členové SAP UK. Stejnou příležitost dostali členové SAP UK i v případě koncertu pořádaného vedením ČVUT společně s Nadáním Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových v Betlémské kapli.

Prosinec

Začátkem prosince pořádal SAP UK společně s Ligou proti rakovině již tradiční koncert ve Velké aule. Koncert má především vyjádřit podporu Lize proti rakovině v její osvětové práci týkající se toho, jak účinně předcházet těmto onemocněním a jak s nimi bojovat. Vánoční čas byl věnován Svatoštěpánskému setkání členů SAP UK, tentokrát v kostele Panny Marie Vítězné. Tradiční setkání v čase vánoční pohody, spojené s výkladem prof. J. Royta o pamětihodnostech kostelní výzdoby, si za ta léta našlo svoje místo a oblibu ve spolkové činnosti, a tak se na něm i tentokrát setkala několik stovek členů spolku a jeho přátel.

Dvě přednášky v novém roce

Ve výčtu spolkových akcí by neměla chybět zmínka o přednášce Mgr. M. Váchy o roli etiky v současné společnosti, kterou přednesl v polovině ledna. Zájemci o toto téma zaplnili Zelenou posluchárnu v Celetné ulici a přispěli do živé diskuse vedené na obecné úrovni, jak téma vyžaduje. S průběhem akce byl spokojen jak přednášející, tak i přítomné publikum. Na konec února připravil SAP UK přednášku doc. RNDr. B. Jánského o studiu povodí řeky Amazonky a hledání jejích pramenů. I toto téma se setkala s velkým

zájmem přítomných posluchačů. Jeho poutavost navíc zvýšila promítaná unikátní fotodokumentace z míst výzkumu.

Můžete se těšit

Pro nejbližší čas zorganizuje výbor SAP UK komentovanou návštěvu nové expozice Národního technického muzea a valnou hromadu SAP UK, která je již tradičně připravována k výročí založení Univerzity Karlovy. V měsíci květnu by se měl uskutečnit již delší dobu plánovaný dvoudenní zájezd po historických památkách severních Čech a jižního Saska s průvodním slovem prof. J. Royta a Zahradní slavnost k ukončení akademického roku 2010–2011. Všechny podrobnosti o těchto akcích zjistíte na webových stránkách SAP UK.

Spolek absolventů a přátel Univerzity Karlovy v Praze – Carolinum

Adresa: Ovocný trh 3, 116 36 Praha 1
(budova Nové Astorie, přízemí, kancelář č. 10)
Tel.: 224 491 326
Fax: 224 811 878
Bankovní spojení: KB Praha 1
Číslo účtu: 510836300257/0100
E-mail: sapuk@ruk.cuni.cz
Web: <http://www.sapuk.cuni.cz/>

prof. Ing. Ivan
Wilhelm, CSc.

Autor článku je výkonným místopředsedou Spolku absolventů a přátel Univerzity Karlovy – Carolinum. Po Listopadu se stal prvním předsedou Akademického senátu UK, v letech 2000–2006 byl rektorem UK.

FOTO: VLADIMÍR ŠIGUT

ZASEDÁNÍ AKADEMICKÉHO SENÁTU

Daniel Feranc

Vážení čtenáři,
číslo časopisu **FORUM**, ve kterém právě listujete, je prvním v roce 2011. Jeho ústředním tématem je dlouhodobý záměr naší alma mater, jednotlivé články by se tedy měly věnovat životu Univerzity Karlovy v roce 2011 a v následujícím období. Avšak ve vztahu k Akademickému senátu Univerzity Karlovy, o jehož činnosti mám tu čest vás informovat, se musíme ještě na chvíli vrátit do posledního měsíce roku předcházejícího.

Úvodní informace o činnosti akademického senátu univerzity se totiž musí věnovat zasedání, které se konalo **3. prosince 2010**. Jeho hlavními body byly dva návrhy změn předpisů Univerzity Karlovy. Na program se opět dostala otázka změny *Studijního a zkušebního řádu*. V čísle 3/10 časopisu **FORUM** jsem informoval, že projednávání tohoto předpisu na květnovém zasedání ztroskotalo, protože vzhledem k počtu přítomných senátorů bylo ke schválení změny řádu zapotřebí souhlasu úplně všech přítomných členů senátu. Přestože se tento souhlas nepodařilo získat, změny tohoto předpisu byly žádoucí, a tak vedení univerzity vyhodnotilo všechny připomínky k návrhu, který byl senátem projednáván na zasedání v květnu 2010, a takto upravený návrh změny *Studijního a zkušebního řádu* předložilo znovu. Na zasedání v prosinci 2010 bylo při projednávání tohoto nového návrhu přítomno 49 členů senátu. Pro schválení se vyjádřilo 44 a pět členů senátu se zdrželo hlasování. Největší diskusi vyvolalo systémové porovnávání bakalářských, diplomových a disertačních prací, které mimo jiné projednávání návrh změny *Studijního a zkušebního řádu* zavádí.

Druhým předpisem, jehož změnu na svém prosincovém zasedání akademický senát univerzity projednával, byla změna *Statutu univerzity*. Předložením této změny reagovalo vedení univerzity po diskusi s předsednictvem senátu na skutečnost, že způsob projednávání vnitřních předpisů univerzity vždy vyžadoval nutný souhlas třípětinové většiny **všech členů** senátu (tedy 42 členů senátu), ve svých důsledcích nutil všechny přítomné členy senátu hlasovat pro právě projednáváný návrh univerzitního předpisu. Po zvážení všech možností byl předložen návrh změny

Statutu univerzity, kterým se tento způsob projednávání vnitřních předpisů univerzity mění a nově bude ke schválení vnitřních předpisů univerzity nutný souhlas třípětinové většiny **přítomných členů** senátu.

Jednání o Dlouhodobém záměru UK

Program zasedání senátu **21. ledna 2011** úzce souvisel s monotématem tohoto čísla časopisu **FORUM**; ústřední místo na něm mělo projednávání *Dlouhodobého záměru Univerzity Karlovy na roky 2011 až 2015*. Po více než šesti letech Univerzita Karlova přistoupila k projednávání jednoho ze svých nejdůležitějších dokumentů. Poslední Dlouhodobý záměr akademický senát univerzity schválil 14. dubna 2004. Po podrobné diskusi děkanů na začátku prosince 2010 a po projednání ve vědecké radě univerzity v polovině ledna 2011 přistoupil k projednání návrhu dlouhodobého záměru také akademický senát univerzity. K návrhu bylo uplatněno několik pozměňovacích návrhů, největší diskusi vyvolal záměr vytvořit model kariérní dráhy, který by mladší akademické pracovníky motivoval k včasnému a úspěšnému absolvování habilitačních a profesorských řízení. Proti tomuto záměru směřoval jeden z pozměňovacích návrhů. Po rozsáhlé rozpravě tento návrh získal dostatečnou podporu členů senátu: model kariérní dráhy byl tedy z dlouhodobého záměru univerzity vypuštěn. S touto změnou oproti znění, které navrhl rektor, akademický senát dlouhodobý záměr schválil.

Oslava 20 let svobody na UK

Dne **21. ledna 2011** se konalo ještě jedno zasedání senátu. Toto druhé, slavnostní zasedání svolalo předsednictvo, aby oslavilo

20 let svobody na Univerzitě Karlově. V roce 1991 nabyl účinnosti *Statut Univerzity Karlovy*, který připravila svobodná akademická obec. Tato událost z nedávné historie univerzity se stala symbolem revolučních změn a mezníkem, který stanovil nový řád fungování univerzity. V průběhu slavnostního zasedání, které se mimořádně konalo ve Velké aule Karolina, kromě stávajícího předsedy akademického senátu prof. RNDr. Jana Hály a stávajícího rektora univerzity prof. RNDr. Václava Hampla jako zvláštní host vystoupil první předseda akademického senátu prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., a předseda komise, která připravovala statut z roku 1991, PhDr. Michal Svatoš. Na závěr zasedání vystoupila skupina Spirituál kvintet.

Únorová obměna složení senátu

Informace o činnosti akademického senátu uzavřeme zasedáním, které se konalo **11. února 2011**. Na něm nejdříve předseda hlavní volební komise MUDr. Petr Sucharda vyhlásil výsledky voleb, které se konaly na podzim roku 2010 na jedné třetině fakult, a nově zvoleným členům senátu předal osvědčení o zvolení. Poté předseda senátu přednesl zprávu o činnosti senátu za uplynulé volební období předsednictva. Na únorovém zasedání členové senátu po roce opět zvolili ze svých řad předsednictvo. Funkci předsedy obhájil prof. RNDr. Jan Hála. Novým místopředsedou se opět stal student Mgr. Jan Šatra. Dalšími členy předsednictva byli zvoleni prof. PhDr. Jan Royt, Ph.D., JUDr. Ing. Josef Staša, CSc., MUDr. Havrda a Mgr. Samuel Zajíček. Před únorovým zasedáním senát podrobně diskutoval o založení petiční komise, která by měla vyhodnocovat podněty a kritiku z řad členů akademické obce. K založení této komise senát podle předběžného rozhodnutí přistoupil na svém zasedání 25. března 2011. Zda se tak stalo, se však dozvíme až v novém čísle časopisu **FORUM**.

Mgr. Daniel Feranc

Autor článku je tajemník AS UK. Absolvoval katolickou teologii na Katolické teologické fakultě UK, kde je v současné době doktorandem ve studijním programu Církevní a obecné dějiny.

Zpráva o činnosti AS UK za volební období únor 2010 – leden 2011

Akademický senát Univerzity Karlovy v tomto funkčním období jednal na sedmi řádných zasedáních: 5. a 19. února, 26. března, 28. května, 15. října, 3. prosince 2010 a 21. ledna 2011. Dne 21. ledna 2011 se konalo slavnostní zasedání u příležitosti 20. výročí nabytí účinnosti Statutu Univerzity Karlovy, který připravila svobodná akademická obec univerzity.

Předsednictvo AS UK pracovalo ve složení:

prof. RNDr. Jan Hála, DrSc. (MFF), předseda,
Mgr. Josef Šlerka (FF) do 3. prosince 2010, místopředseda

a další členové předsednictva:

JUDr. Ing. Josef Staša, CSc. (PF),
PhDr. Petr Just, Ph.D. (FSV),
Ondřej Suchánek (2. LF) do 1. července 2010,
doc. MUDr. Petr Hach, CSc. (1. LF) od 15. října 2010,
Mgr. Jan Šatra (PřF) od 21. září 2010, do 15. října 2010.

Předsednictvo AS UK jednalo na čtrnácti řádných a jednom mimořádném zasedání: 5., 9. a 19. února, 16. a 26. března, 7. dubna, 18. a 28. května, 14. září (mimořádné), 6. a 15. října, 23. listopadu a 3. prosince 2010 a 10. a 21. ledna 2011.

Předsednictvo AS UK dne 18. května 2010 vyhlásilo volby do AS UK na fakultách zařazených pro účely voleb do senátu univerzity v I. sboru. Volby se konaly

- ve dnech 23. a 24. listopadu 2010 na Lékařské fakultě v Hradci Králové,
- ve dnech 13. až 14. prosince 2010 na 2. lékařské fakultě UK,
- ve dnech 7. až 9. prosince 2010 na Husitské teologické fakultě UK,
- ve dnech 23. a 24. listopadu 2010 na Filozofické fakultě UK,
- ve dnech 23. a 24. listopadu 2010 na Právnické fakultě UK,
- ve dnech 23. a 24. listopadu 2010 na Matematicko-fyzikální fakultě UK.

Administrativní práce spojené s činností senátu zabezpečovala kancelář senátu:

- Mgr. Daniel Feranc (KTF), tajemník AS UK, a
- Antonie Křížová, sekretářka senátu.

Na činnosti senátu se zásadním způsobem podílely tyto pracovní komise:

- Ekonomická – předseda doc. RNDr. Miloš Rotter, CSc., (MFF),
- Legislativní – předseda JUDr. Ing. Josef Staša, CSc. (PF),
- Sociální – předseda Bc. Jan Šimek (MFF),
- Studijní – předsedkyně doc. MUDr. Alena Stoklasová, CSc. (LFHK),
Mgr. Jan Šatra (PřF) od 15. října 2010,
- Ediční – předseda RNDr. Štěpán Bojar (ÚVT),
Tomáš Živný (ETF) od 18. května 2010.

V tomto volebním období Akademický senát Univerzity Karlovy věnoval velkou pozornost hospodaření univerzity. Nejdůležitějším úkonem v ekonomické oblasti bylo projednání rozpočtu UK, rozpisu státní neinvestiční dotace a příspěvků na UK, které akademický senát schválil na svém zasedání dne 25. března 2010. Z rozhodnutí Vlády České republiky však došlo k vázání výdajů státního rozpočtu na rok 2010, které se podstatnou měrou týkalo prostředků na vysoké školy v kapitole Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Proto bylo rektorem univerzity senátu předloženo vázání provozních prostředků na UK, které senát projednal a schválil na svém zasedání 15. října 2010. Akademický senát se také věnoval projednávání návrhů smluv či jejich změn.

Důležitými úkony senátu v uplynulém období v oblasti samosprávy bylo schválení návrhu na jmenování Vědecké rady UK a vyjádření se k záměru rektora jmenovat prorektory. V této oblasti dále senát projednal Výroční zprávu o činnosti UK a Výroční zprávu o hospodaření UK za rok 2009. V uplynulém volebním období senát neprojednal Aktualizaci Dlouhodobého záměru UK, protože schválená aktualizace dlouhodobého záměru v předchozím volebním období byla vypracována pro roky 2009–2010. Platnost této aktualizace dlouhodobého záměru byla senátem na zasedání dne 15. října 2010 prodloužena o dva měsíce do 1. března 2011.

Akademický senát se v tomto období také věnoval legislativní oblasti. V uplynulém období bylo senátu předloženo 20 návrhů vnitřních předpisů fakult, což je o 13 méně než v roce 2009 a o 28 méně než v roce 2008. Hlavní příčinou je skutečnost, že až na dvě fakulty (KTF a FTVS) byla ukončena práce na depuraci vnitřních předpisů fakult, přitom depurované vnitřní předpisy FTVS byly předloženy v roce 2008 a KTF v roce 2010.

V uplynulém volebním období byly Akademickému senátu UK předloženy návrhy vnitřních předpisů univerzity: Dílčí změna Studijního a zkušebního řádu UK, Dílčí změna Řádu přijímacího řízení UK (Příloha č. 5 Statutu UK), Dílčí změna Stipendijního řádu UK a Dílčí změna Řádu habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem UK. K jejich projednání přistoupil senát na svém zasedání dne 28. května 2010. Při jejich projednávání se projevil dlouhodobý negativní trend klesající účasti členů na zasedáních senátu. Při hlasování o prvním z těchto návrhů bylo přítomno 42 členů senátu, což postačovalo pro projednávání, avšak nutnou podmínkou byl souhlas všech přítomných členů senátu. Po vyhodnocení situace a po projednání otázky možných řešení s předsednictvem senátu předložil rektor návrh Dílčí změny Statutu UK, kterou se má do budoucna změnit způsob projednávání návrhů vnitřních předpisů UK. Spolu s tímto návrhem byl předložen také upravený návrh Dílčí změny Studijního a zkušebního řádu UK. Oba tyto návrhy byly senátem schváleny dne 3. prosince 2010.

Akademický senát věnoval prostřednictvím sociální komise pozornost také sociálními otázkám. Sociální komise Akademického senátu UK na svých zasedáních jednala o návrhu Organizačního řádu KaM. Komise se dále zabývala otázkou pořizování fotografií v průběhu promócí, pravomocemi kolejničních rad, návrhem na založení studentské televize, problematikou menzy v Jinonicích a žádostmi o poskytnutí podpory studentské zájmové činnosti.

Senát s velkou pozorností sledoval činnost Rady vysokých škol. Do sněmu Rady vysokých škol senát delegoval zástupce univerzity a fakult a pravidelně se nechal informovat o jejich činnosti v reprezentaci vysokých škol. Předseda senátu opakovaně obhájil místo předsedy pracovní komise RVŠ, kterou tvoří předsedové akademických senátů vysokých škol. Senát se zvýšenou pozorností sledoval přípravu materiálů, které by měly sloužit k reformě vysokých škol.

prof. RNDr. Jan Hála, DrSc., předseda AS UK v Praze
Vypracoval: Mgr. Daniel Feranc, tajemník AS UK

POMŮČKA: ANA, IDO KIM, RÁS TABART	VÝROBCE BRYLÍ	PŘIKULITI	ETIOPSKÝ NÁČELNÍK	OSOBNÍ ZÁJMENO	ČINITI TĚŽKYM	VNĚJŠÍ VZHLED		JMÉNO TENISTKY CLIJSTER- SOVÉ	ZNAČKA ASTATU	STŘEDO- VĚKÝ ŠAT BAKALÁŘŮ	JMÉNO HERECKY VRANOVÉ	MOŘSKÁ PLÁŽ	DVĚ ZNAMENÍ ZVĚRO- KRUHU	KTERÁ (zastar.)
VŮČI							PARKOVÝ STROM							
2. DÍL TAJENKY							ANGLICKY „ITALSKY“ POPĚVEK							
JEHLIČ- NATÝ STROM				TESKNÁ PISEŇ ŽENSKÉ JMÉNO					DŘEVĚNÝ OBAL PŘÍKOP U CESTY					
ŘÍMSKÁ ČTYŘKA			LOTYŠSKÉ MĚSTO JMÉNO ŠEBRLEHO				POŘADAČ UMĚLÝ JAZYK							DIVADELNÍ HRA
JAPONSKÝ BOJOVÝ SPORT							SLOVENSKY „JIKRA“ OČISTIT VODOU					KÓD ANDORRY JEV NA OBLOZE		
	PLAVIDLA HLÍNA					SDĚLIT STARO- ŘÍMSKÝ POZDRAV					PREZENT KOUPE			
ROČNÍ OBDOBÍ					BŮH LÁSKY DOMÁCKY OREST					KARIBSKÝ OSTROV SPZ OLOMOUCE				
OBSAHU- JÍCÍ ETAN							1. DÍL TAJENKY							
VĚŽ MEŠITY							JIHO- AMERICKÁ LAMA							

Francouzského spisovatele a pilota **Antoina de Saint-Exupéryho** (1900–1944) zná celý svět především jako autora příběhu o Malém princovi, bytosti ze vzdálených vesmírů, která se v africké poušti setkává s pilotem ztroskotaného letadla, aby mu zjevila tajemství své podivuhodné pouti. V příběhu Exupéry reflektoval své zážitky z havárie v prosinci 1935. Létání bylo jeho vášní – během 2. světové války pilotoval ve službách spojeneckých vojsk, a to i přesto, že byl vzhledem k pokročilému věku prohlášen za neschopného válečných letů. Jeho vášně se mu nakonec stala osudnou – v červenci 1944 se nevrátil zpět z průzkumného letu nad Francií. Stejně angažovaný byl Exupéry i v úvahách o smyslu života a světa, pro své myšlenky je mnohými považován za filozofa a humanistu. V jednom ze svých citátů se zamýšlí i nad smyslem plánování. Říká: „Cíl bez plánu je...“ (dokončení je ukryto v tajence)

Tajenku zasílejte na adresu forum@cuni.cz do 31. května 2011. Dva výherce odměníme knihou z Nakladatelství Karolinum.

V tajence z čísla 3/10 jste luštili část citátu G. B. Shawa, který v něm vyjadřoval svou nechuť k oceněním: „Dokážu Alfredu Nobelovi odpustit to, že vynalezl dynamit. Pouze **DÁBEL V LIDSKÉ PODOBĚ** ale mohl vymyslet Nobelovu cenu.“

Z úspěšných řešitelů jsme vylosovali dvě výherkyně z Havlíčkova Brodu, které odměníme knihou z Nakladatelství Karolinum. Jsou jimi **Věra Pojmanová a Věra Břizová.**

Gratulujeme!

UK

A: Celetná 14, Praha | T: +420 224 491 842

E: point@ruk.cuni.cz | W: <http://point.cuni.cz>

Pondělí – čtvrtek: 10,00–17,30 hod. | Pátek – neděle: 10,00–16,00 hod.

I-Forum

... nejen
o vědě

iforum.cuni.cz

FORUM

UNIVERZITA KARLOVA
V PRAZE

19

The Magazine of Charles University in Prague

CHARLES UNIVERSITY 2011–2015
LONG-TERM DEVELOPMENT PLAN

SELECTION OF KAROLINUM PRESS TITLES

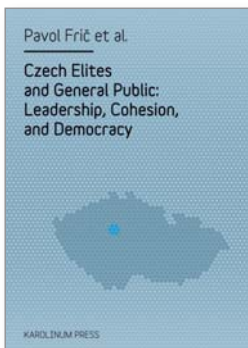
Petraň, Josef:
Karolinum
Prague, Karolinum Press 2010,
192 pages, 1st edition, price 420 CZK

During its more than six centuries Charles University has given birth to a whole range of beautiful monuments, which, together with its spiritual values of education and science, form part of the significant contribution of Prague's university to national as well as European culture. This book based on a new set of quality photographs deals with the buildings, cult objects, insignia, collection of paintings and traditional festive graduation ceremonies. The book is designed for a wide range of university members and graduates and for anyone with interests in its cultural events.

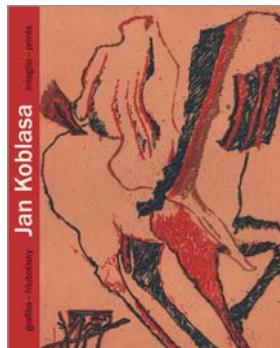
Ouředníček, Martin – Temelová, Jana – Pospíšilová, Lucie (eds.):
Atlas of Socio-spatial Differentiation of the Czech Republic / Atlas sociálně prostorové diferenciace České republiky
Prague, Karolinum Press 2011,
140 pages, 1st edition,
price 1200 CZK

The atlas aims to depict transformational processes of the last 20 years in the Czech Republic. The described phenomena document a modernisation shock after the collapse of Communism in 1989 and especially the changes affecting the quality of life, housing, labour market, education, health care, etc. in Czech urban as well as rural areas. The atlas consists of 13 interconnected chapters and 37 large, folded maps depicting in the detail of individual municipalities. Each map is accompanied by an analytical text, graphs and tables, all in Czech and English. The authors from the Faculty of Science of Charles University in Prague collected the data in a long-term project, the information represents one of the first detailed data collection of the transformation of the post-communist Central and East European countries.

Frič, Pavol et al.:
Czech Elites and General Public: Leadership, Cohesion and Democracy
Prague, Karolinum Press 2010,
190 pages, 1st edition, price 250 CZK

The publication views elites and the general public as actors of modernization processes within the Czech society. While individual authors apply their own perspectives on the 'catch-up' modernization? (Habermas) in post-communist countries, the requirements the current stage of modernization places upon elites or the general public create a common ground for all texts. This means that the authors combine the institutional and normative approaches to studying elites in their texts. On one hand, they analyze quantitative data based on a positional definition of elites and, on the other hand, their analysis relies on the reputational definition of elites. Elite quality is seen as a relational phenomenon, arising out of elite relations with other elites or the general public. The source of analyzed data are parallel empirical surveys of representative samples of the Czech elites and general public. The juxtaposition of elite/public opinions, attitudes, and behavioral indicators upon the background of different theoretical concepts of elites and democracy forms the core of all chapters. The common methodological and conceptual framework is complemented by a more-or-less explicit effort of all authors to address the issue of democratic stability in a post-communist society like the Czech Republic.

Nešlehová, Mahulena:
Jan Koblása. Intaglio - Prints / Jan Koblása. Grafika - hlubotisky
Prague, Karolinum Press 2011,
264 pages, 1st edition,
price 700 CZK

Jan Koblása ranks among the leading figures of Czech as well as European Art since 1960's. He has prepared around 100 exhibitions, has participated in numerous group exhibitions. Primarily a sculptor, his sculptures are part of many European cities, sacral spaces and sculptors' parks. Koblása's works have been owned by important international public and private collectors. He created also many stage design concepts and decorations for European theatres, book illustrations and he is a respected (and collected) author of graphic art. This book brings an account on his graphics of various intaglio print techniques (drypoint, etching, etching and aquatint, multicolour etching, etc.), an introductory essay and description of the context of individual graphic cycles are illustrated by beautiful full-page reproductions. Contains a complete catalogue of Koblása's intaglio prints with small b/w images and bibliography on Koblása. All texts in Czech and English.

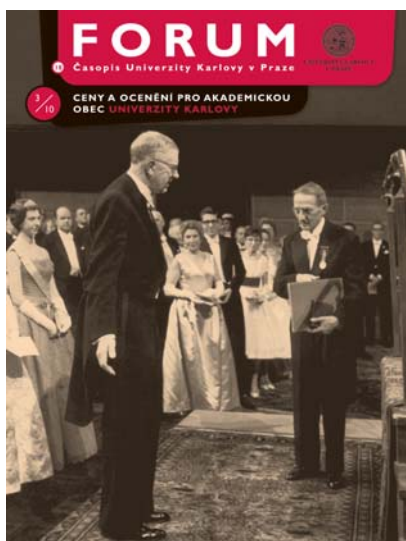
Adamovičová, Ana – Hrdlička, Milan:
Basic Czech III
Prague, Karolinum Press 2010,
304 pages, 1st edition, price 350 CZK

Basic Czech III is a sequel to Basic Czech I and Basic Czech II. It consists of six units (approx. 2000 words and phrases) and it is based on communicative and comparative approach. The textbook can be used in intensive as well as two-semester and other types of classes. It is also suitable for self-study. It provides the key to all exercises. All words and phrases are included in the Czech-English word list at the end of each unit. The grammatical and lexical topics covered in this volume exceed the level we commonly call basic. Nevertheless to preserve the formal continuity of all three volumes, we have kept the title „Basic Czech“. Grammar and vocabulary covered corresponds with level B1-B2 of the Common European Framework of Reference for Languages.

Kaftan, Miroslav:
New English in Economics 2
Prague, Karolinum Press 2010,
276 pages, 1st edition, price 270 CZK

This new, updated version of the successful textbook of English in Economics requires intermediate knowledge of English and is intended primarily for the students of economics at universities and colleges. The textbook consists of two volumes, divided into nine thematic chapters, each containing specialized texts, vocabulary and a number of grammatical and lexical exercises, or offering themes for discussion. It will help students in their subsequent study of texts in English, when participating in technical discussions, and the thematic Czech-English glossaries will also aid also translators or those writing specialized papers. The texts cover the most up-to-date vocabulary covering the economic crisis or the development in Greece and the Euro area. The new graphic layout emphasizes learning and clarity of the explanations of terms: volume II contains dozens of definitions and phrases, 50 diagrams, 17 charts and tables allowing for easier memorization of terms in English and the acquisition of knowledge in economics in general.

The previous issue of FORUM was dedicated to the awards and prizes at Charles University.

It can be downloaded as a PDF file from <http://forum.cuni.cz>

FORUM, issue 19 (April 2011)
The Magazine of Charles University in Prague

Published by Charles University, Press Department,
Ovocný trh 3, Praha 1, 116 36

Executive editor:
doc. Michal Šobr, prorector for external relations

Associate editors:
V. Hájek, K. Hamanová, I. Dostál, K. Kadlecová,
Jan Švelch, Jaroslav Švelch, V. Veselá

Translators:
Anna Bryson, Jaroslav Švelch

Phone: 224 491 248, fax: 224 491 309,
e-mail: forum@cuni.cz

Designer:
Lukáš Doležel

Manuscripts will not be returned unless requested.
The editor may alter and edit contributions received.
Forum is distributed for free at universities
and colleges. Published quarterly.

The sole responsibility for the content
of the articles lie with the authors.
The articles do not necessarily reflect
the opinion of the editorial board.

Your comments and suggestions are always welcome.
Email us at redakce.forum@cuni.cz.

This issue was published in April 2011.
Ministry of Culture of the Czech Republic
registration no. 72 79.
Print version: ISSN 1211-1724.

**Dear colleagues, students,
friends of Charles University,**

for many years, each issue of this magazine has tended to focus on a single topic, although approached from different points of view and written in different genres. Lately, we have had issues devoted to major groups of fields studied and taught at the university, and to awards and anniversaries.

The current issue continues this tradition. What is different is the number and the variety of the articles. This time, there are few articles and less variety of them than you have become accustomed to. The reason is that the main topic of this issue, and indeed its main actual content, is the fundamental strategic document drawn up and adopted last year: the university's Long-Term Development Plan for the 2011–2015 period.

The Long-Term Development Plan is a demanding read and I offer some information and a few thoughts about it as an introduction elsewhere in this issue. Here I will just briefly mention how it relates to the development of the university. In the previous period, the key idea was to bring research back to the university (after it was pretty much driven out by the Communist regime) and to make it interconnected with teaching. The key idea of the new plan is then the development of Charles University as a research university that takes its place in the intellectual and scholarly elite of the planet.

This will require us not to just carry on wholeheartedly in what we have been doing until now, but also to purposefully support areas of demonstrable excellence on a strictly international level. We will have to get used to our research teams being much more international in character. We must also keep in mind that the immense added value of the university stems from the synergy between the older and more experienced faculty and the students – whose brains are full of neurons and

synapses that can generate original and inspiring ideas.

The Long-Term Development Plan was published on our website as soon as it had been passed by the Charles University Academic Senate, but given its central role in the development of the university in the near future, an old-fashioned print version will also come in handy. One can flip through its pages or – speaking as a sarcastic optimist – even make it bedtime reading and food for thought. I want this document to become a stimulating and thought-provoking read. Most of all, I hope it will spark your enthusiasm about your own work, spread the enjoyment of a shared goal and inspire an optimistic outlook for the future.

prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.
Rector of Charles University in Prague

ON THE COVER

Photo: Archive UK

EDITORIAL

I

INTERVIEW

On the Future of Higher Education
with Prime Minister Nečas

4

TOPIC OF THE ISSUE

Václav Hampl:
Where Are We Headed?
Rector's Introductory
Remarks on Charles
University's Long-term
Development Plan

6

Long-Term Development Plan
Charles University in Prague 2011–2015

8

UK POINT

A: Celetná 14, Prague I

T: +420 224 491 842

E: point@ruk.cuni.cz | W: <http://point.cuni.cz>

Monday – Thursday: 10,00–17,30

Friday – Sunday: 10,00–16,00

I-Forum

It's not just science...

English Digest

iforum.cuni.cz

If you have articles or announcements you would like to see published, email us at iforum@cuni.cz

ON THE FUTURE OF HIGHER EDUCATION WITH PRIME MINISTER NEČAS

Charles University's Long-term Development Plan for the years 2011–2015 states that one of its objectives is to become a prestigious research university respected in the international context. Because top research requires top quality education for talented young scholars, the university aims to improve its graduate and postgraduate programmes. In its efforts, it will seek the support of the Czech government. We asked the Prime Minister of the Czech Republic, Mr. Petr Nečas, about the government's priorities in higher education.

RNDr. Petr Nečas

Born November 19, 1964 in Uherské Hradiště, he graduated in Physics from the Faculty of Science of J. E. Purkyně University in Brno with a Master's thesis on plasma physics. He worked as a technologist and researcher at the Tesla Rožnov pod Radhoštěm electronics factory. He was first elected member of the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic in 1992, later serving as a Minister of Social Affairs and Deputy Prime Minister. Since 2010, he has been the Prime Minister of the Czech Republic.

Why is it necessary to reform our higher education and what do you consider the most important part of the reform?

In higher education, we have to shift the emphasis from quantity to quality. During the past two decades, the number of institutions of higher education has risen significantly, as well as the percentage of people with higher education, but not all of their degrees represent quality higher education and not all graduates find jobs. On the other hand, we lack specialists in many fields.

These days, most graduates of Bachelor's programmes continue in Master's programmes. With better professional focus in place and better connections with the industry, this would not be necessary. Our Committee for the Reform of Higher Education is also looking at issues such as tuition fees, financial support for students etc.

What do you expect of diversification of higher education? Do you believe it is essential to define the status, governance, funding and responsibilities of research universities?

PHOTOS: LUDEK KRUSINSKY

The Prime Minister meets the students of the Gymnázium Uherské Hradiště secondary school.

Diversification of higher education is the main outcome of the higher education reform. As regards the design of the so-called research universities – their definition, governance and funding – that is a task for experts. What is clear is that institutions of higher education should play clearly specified roles and should be evaluated on the basis of their fulfilment. Some will focus on research, others will be practically oriented. We don't have a tradition of research universities, so it will be difficult to design the new system. Still, we need to take steps to improve the quality of our higher education. Our goal is to make research funding more efficient and more targeted, respectful of the specifics of particular fields and light on bureaucracy. Our aim is to have institutions of higher education that are financially stable, but also more responsible for their performance.

We want to support diversification of institutions of higher education and compliance with the accreditation requirements. At the same time, I would like to note that non-research institutions should not be considered less attractive. On the contrary, they will be more connected to practice, they will respond to the demands

of the labour market and the competitiveness of our economy. It is one of our priorities to make cooperation between educational and research institutions and the private sector easier.

In terms of public spending on higher education, the Czech Republic is still lagging behind more developed countries. Can we expect a change in this adverse trend? What should the role of private funding be?

I honestly hope that this will change, one of the reasons being that institutions of higher education will stop relying on government funding alone. As they take on more responsibility for their performance, they will also be motivated to look for funding from other sources, such as the private sector. We also want to encourage cooperation between public and private research institutions.

Prague's universities suffer from their ineligibility for support from most European Structural Funds. Should the state compensate for this comparative disadvantage, at least partially?

Our government's policy statement says that we will strive to make the realisation

of projects funded from EU sources possible without geographical limitations.

What is your perception of Charles University and what role do you think it has in the national and international context?

Charles University is a prestigious institution in the European context. It plays a key role in discussion about the future of higher education.

According to renowned worldwide rankings, Charles University is placed around 250th, and is therefore among the 1.5% best universities in the world. Charles University aims to enter the top 200. Do you think this goal is also a strategic goal of the Czech Republic?

Although this will be greatly benefited by Czech scholarship, the strategic goal of the Czech Republic according to the government is to improve higher education, science and research as such. The ambitions of Charles University will set the bar even higher, which is nothing but good news for Czech science and research.

Author: FORUM

WHERE ARE WE HEADED?

RECTOR'S INTRODUCTORY REMARKS ON CHARLES UNIVERSITY'S LONG-TERM DEVELOPMENT PLAN

Václav Hampl

In the last seven years, Charles University has followed the strategic goals set by its Long-term Development Plan in 2004. The previous plan, conceived in the context of the 1998 higher education legislation and informed by the principles of the so-called Bologna Process, aimed at taking responsibility for the newly gained relative independence from the state and at reflecting the needs of society.

The period of the 2004 plan saw gradual de-etatization of the university, both in terms of its management and in terms of the standards that were being set for the evaluation of its performance. It was also a period in which we were seeking to create university-wide strategies and looking for ways to increase the cohesion

of the institution. The most difficult change in the system of academic programmes in recent history took place – the implementation of programmes structured according to the Bologna model. To achieve the objective of becoming a top research institution, Charles University dramatically increased its research performance and its international impact. At the same time, doctoral programmes were strengthened and improved. There was an unprecedented (at least in modern history) rise in student and scholar mobility and international collaboration among universities in general.

In 2009, Charles University performed a complex and thorough evaluation of the main aspects of its fulfilment of the

2004 Long-term Development Plan. The evaluation report showed many positive results and also revealed some problems. In general, it proved that we have to provide better and faster feedback about our own activities. Existing internal evaluation processes are often unsystematic. Many activities, such as the implementation of the Bologna structure of academic programmes, have not been evaluated in a desirable level of detail. Some of them have to be approached in a new, different way.

Quality must be rewarded

Since 2004, the environment in which the university lives has significantly changed. The popular demand for rapid expansion of the previously limited accessibility of

higher education, prompting the expansion of student population, has been replaced by rising concerns about the negative effects of mass education. Charles University is one of the institutions of higher education to be disadvantaged by the system of state funding based on numbers of students. Today, some of the trends that Charles University has already been following, such as orientation towards quality, research-based training using individual forms of teaching and preparations for the upcoming demographic drop in numbers of young people of student age are also causing changes in the educational policies of the Czech Republic.

The development of the university has been seriously and negatively affected by the fall in state funding of higher education. Numbers of students were rising, funding criteria were the same for all types of schools regardless of their quality and the contribution of the state was dwindling. It is obvious that in such situation, the university must take strategic steps to promptly ensure that quality becomes a criterion in the system of state funding. The university environment has been significantly changed by the reform of research, development and the funding system. On the one hand, funding of research in the Research Plan framework is coming to an end (Charles University has taken part in 37 of them), on the other hand, performance-based funding is being introduced. Unfortunately, the methodology of performance evaluation is still far from perfect and its bureaucratic procedures disadvantage universities as a category. One of the most important objectives of Charles University is therefore to take advantage of the significant changes in the institutional funding of research and to do so as effectively as possible.

Charles University as a research institution

Already at the beginning of the previous Long-term Development Plan period, potential reforms of the higher education system were being discussed. In the past few years, the topic has entered public discourse and has recently become one of the policy priorities of the current gov-

ernment. Although the term “reform” of higher education can be interpreted in many ways (including, rather unfortunately, substantial interference in academic self-governance), there is virtually unanimous consensus that a differentiation of institutions of higher education has to be a part of it. Only some of the present universities will be able to qualify for the so-called research university category – a category of institutions, at which teaching is inseparably connected to top quality on-site research on an international level.

The recent history of Charles University, its previous Long-term Development Plan and its position in research and education both in the national and international context all point to the conclusion that Charles University must not only, quite naturally, aim for the research university status, but also push for this status to be defined in terms of high standards on the national level. We must achieve a definition of this status that on the one hand requires internationally competitive research performance and quality, and on the other hand guarantees sufficient public support for the development of such an institution. It is certainly in the strategic interests of the country to have several research universities that are well-respected in the international arena.

To achieve this, Charles University has to comply with such high standards in a vast majority of its programmes. The university has quite a few research teams that meet them. We must make a purposeful and coherent effort to elevate as many programmes as possible to this level. Each discipline at the university should strive to meet these high requirements, while respecting its own specific features.

The emphasis on the research status of the university also has to be reflected in its educational activities. The university will take as much advantage as possible of the potential continuation of the recent shifts in the redistribution of state funding among public institutions of higher education. These shifts should result in less stress on high numbers of students and more focus on individual forms of teaching, including participation of students in research. Differentiation of higher edu-

cation should naturally involve migration of Master’s and, most importantly, doctoral programmes to research universities. There is no doubt Charles University will be a part of this process.

The importance of the Long-term Development Plan

The law obliges institutions of higher education to base their strategies on a single fundamental document – the Long-term Development Plan. This is not just a document that is being updated every year and continuously referred to, nor is it just the basis of the structure for the evaluation of the state of the university, as reflected in annual and other reports. The Long-term Development Plan is more than a bureaucratic operation and its quality does not rest on the structure alone. The university considers this document a means of promoting its identity, of reinforcing its own internal cohesion, declaring clear and convincing goals and establishing its profile in the international academic community.

Charles University respects and honours tradition and at the same time creates a space for innovative ideas. I believe it has to be a dynamic institution, while holding continuity in high regard. It is my wish on behalf of all of us that it remain an exemplary academic community – rightfully and realistically self-confident, united by a spirit of cooperation, cultured and of service to the society.

prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.

prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.

The author has been the rector of CU since February 2006. As a scientist, he is a physiologist focusing on circulation regulation in lungs and placenta, especially on the effect of hypoxia. He has worked at the CU 2nd Faculty of Medicine.

LONG-TERM DEVELOPMENT PLAN CHARLES UNIVERSITY IN PRAGUE 2011–2015

Discussed at the Charles University Research Board on 13 Jan 2011
Discussed at the Charles University Board of Trustees on 27 Jan 2011
Approved by the Charles University Academic Senate on 21 Jan 2011

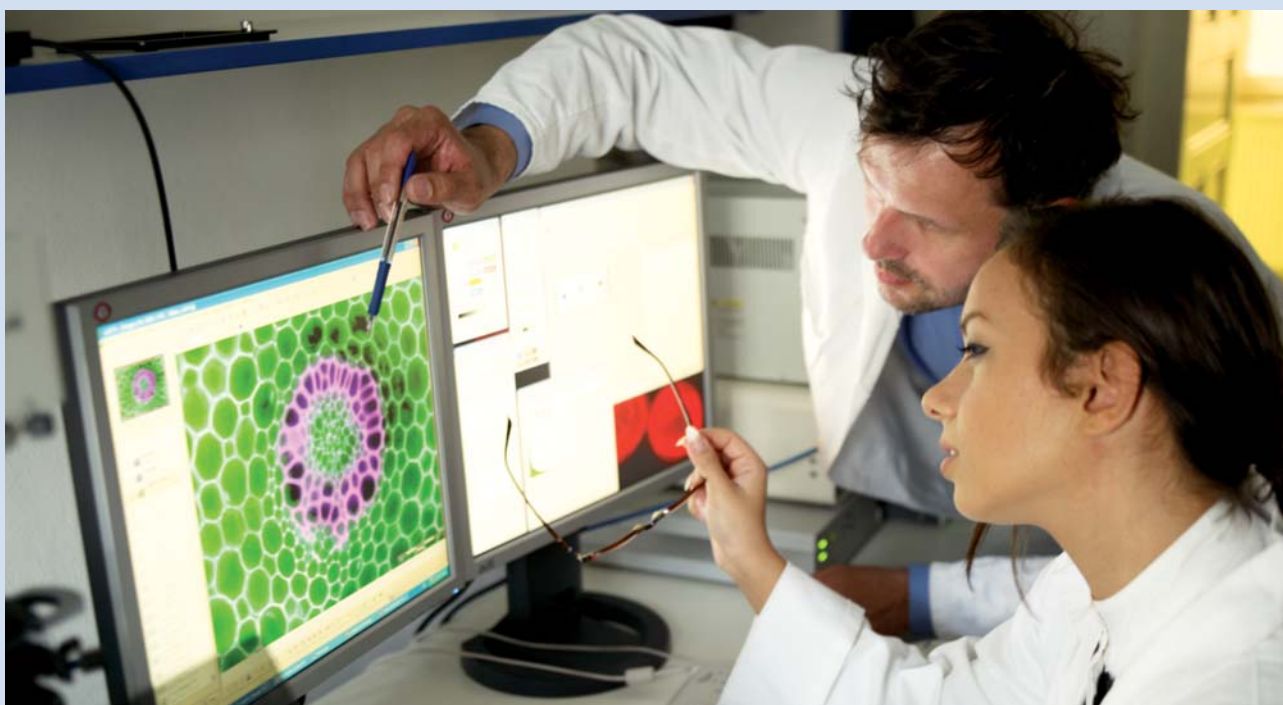

PHOTO: ARCHIVE.UK

VISION

For Charles University to be an internationally established institution of cutting-edge research and education, for it to be appealing and welcoming for its students, post-graduates and staff members, offer modern facilities and equipment and present itself as a self-confident and cohesive cultural community.

PREAMBLE

Charles University adopted its current long-term plan in 2004. A thorough and complex evaluation of the state of fulfillment¹ of this plan, and changes in external conditions have led the University to decide to adopt a new long-term plan, which will better reflect the present situation. It will stipulate shorter-term goals and formulate the mission of Charles University.

Charles University embraces its historic mission, endorsing the words of the founding charter promulgated by Charles IV – i.e. to elevate education in the country and offer its citizens the best possible education, so that they do not need to seek it in foreign lands, because this University will be in demand from foreigners themselves. In the context of this historic mission, the University also identifies with the *Humboldt Doctrine* of unity of research and education, autonomy and freedom of research and teaching. In a similar fashion it

wishes to be open not only to gifted students, quality teachers and scientists from home or abroad, but to society as a whole. These principles still ring true today and do not conflict with the needs of present-day society, as is sometimes contended. The University's main contribution is through cultivating understanding, i.e. in the preservation, expansion and the inter-generational transmission of knowledge. Charles University, with regard to the inherent commitment given by its strong historical image, and also with respect to its current standing in science and research in the Czech Republic and the world, must set itself the highest of goals, i.e. to achieve the top European and global reputations enjoyed by some of its competitors in a higher number of fields than hitherto.

Charles University must face up to current contradictory pressures: *the growing need to succeed in global competition*, but also the need to withstand the erosion of its humanistic foundations and prevent itself becoming transformed into a mere business selling knowledge and education; *massification*, which threatens the quality of degrees and also causes a shortage of time for research; *decreasing willingness to provide public funding for university education*, with the heightened risk of universities becoming increasingly dependent upon private interests, political pressures, etc.

Another significant change in our internal environment, this time in our educational activities, is presented by the *concept of lifelong learning*, which will be an opportunity and a challenge for creation of new study offers and forms. This sort of development is associated with ensuring greater flexibility and mutual permeability of study programmes on the one hand, and to greater diversification of study programmes offered on the other hand. In the future, the importance of this entire process will be further emphasized by demographic decline. and there will be a need for more intensive initiation of lifelong learning programmes orientated to continuing professional development.

For work of excellence to be performed, Charles University requires a stable and predictable environment which recognizes that various types of universities possess various missions and take on different roles. They must therefore be provided with varied conditions for their activity. The University rejects "simplistic", purely economically motivated solutions to the above-mentioned issues, dilemmas and related procedures. In its long-term plan, it wishes to support the original values of the *Humboldt University model* and employ them in such a way that they become an inseparable component of dynamic development, in which of course a number of market influences have to be taken into account.

As a result, and on the basis of recent experience, Charles University feels a responsibility to be more involved in the the preparation of tertiary education reform in the Czech Republic, especially in the university sector. It supports changes that enable higher education institutions, including universities, to raise quality in the activities they perform. As is already its established policy, it desires to actively support academic freedom and university self-government, and to increase university accountability to society. Along with objective evaluation of quality, Charles University plans to promote reforms promoting the principle that financial resources will be applied in a continual predictable manner, thereby facilitating the development of superior research universities in the Czech Republic.

The University will take an active part in the creation of a legitimate long-term strategy that supports science and research, on which the key institutions that participate in education and science will agree. The University is aware of its responsibility in the professional fields connected to clinical research. It therefore intends to further actively endorse legislative changes that will facilitate the preservation of high-quality education to the fullest extent and maintain favourable conditions for the development of research in medical-related occupations.

The University intends to continue offering its expertise and professional background in the preparation of political and legislative norms not limited to the fields already mentioned.

Pressures on institutional diversification together with new methods of financing education, and the search for a favourable management model and funding for science and research, as well as the University's responsibility to maintain quality in specific and unique disciplines could all consequentially lead to unacceptable differences in the conditions for the development of different departments and disciplines. An important task in overcoming the challenges presented is therefore that of strengthening internal cooperation and cohesion. Charles University, which educates more than fifty-thousand students at seventeen faculties, wishes to make a a conscious effort to attain synergy while respecting the uniqueness of individual disciplines, to exploit the opportunities for inter-departmental cooperation in research and in facing issues which are of concern for society at large and, at the same time, to support unique disciplines.

THE MISSION OF CHARLES UNIVERSITY

Charles University wishes to be an epicentre of education, independent knowledge and creative activities that are key in the scientific, cultural, social and economic development of society, and simultaneously be a place where lasting values, knowledge and skills are cultivated and transmitted to the following generations. The next generation of academics must prepare for this and focus their efforts on forming the country's future elite, who will hold the leading roles in economy, the health sector, social care, culture and public services.

The primary goal of Charles University is the systematic development of science and scholarship, based on research of the highest quality. The first mission of the University therefore remains to scientific and research activity, as well as artistic or other creative activities with which educational activity is closely tied. One of the indicators of Charles University's quality is the improvement in its standing among the world's leading universities. The quality of teaching is to a certain extent reliant on the quality of scientific and scholarly research performed in each university unit. For that reason, the University sets as the goal for all of its study programmes, especially those on the Doctoral and Master's levels, that they be based to the maximum extent possible on scientific work and individual student research activity. Excellent scientific and research work, which is the foundation of education, should be the standard in every field of research and branch of study.

Another priority of the University is its openness, further qualitative progress in international cooperation with other universities

and its internationalisation in general. The aim is to reach a high standard in joint international research projects and mobility, especially among doctoral students and young academic and research staff members. Openness and quality must also be evident where the University actively enters into social practice. The University wishes through its mission to have an effect on the crossroads of research (generating knowledge in basic research and creating unobstructed space for its application), education and innovation (active application of new findings). It will strive towards further development of mutually favorable and socially beneficial relationships with public research institutions in the Czech Republic.

The University's ambition is to be a prestigious research University in an international context. A stable position of Charles University among the top 200 world-renowned universities will serve as proof of this goal having been fulfilled. Present-day science is in many fields a team effort, and quality research is closely connected to the quality preparation of talented young scientists, and with quality Doctoral, in some cases Master's studies and with the quality of its post-doctoral staff members. To a large extent this is dependent upon selective student admission. In the future, the University must focus in particular on raising the quality of its Doctoral and Master's studies, and so attracting the top graduates of other universities both at home and abroad and creating a dignified environment fit for scientific work. The University will strive to secure state support for these efforts, for it believes it is acting in the best interest of the entire Czech Republic.

I. SCHOLARLY AND RESEARCH ACTIVITIES

Goal: to strengthen the position of Charles University as a leading, internationally recognised research University

Present State:

In its previous long-term plan of 2004, Charles University set out the goal of ensuring that educational activities should be based on research results, especially in doctoral study programmes. At the same time, it undertook to extend its engagement in international cooperation in science and education and open its doors to society to a greater extent. This additionally required modernisation of its infrastructure.

Charles University has become the most productive research institution in the Czech Republic. According to various reports, its contributions totalled from one-third to one-half of the research output of all Czech higher education institutions in 2009. In comparison to 2004, its research performance has doubled. Slightly less satisfying, however, is the citation index of the output of Charles University authors compared to that of the world's top universities.

Thanks to its research contributions, the quality of its graduates and the international extent of its activities, according to internationally recognized rankings Charles University ranks among the top 300, placing it in the 1,5–2 percentile of the world's leading universities (as the only Czech university). In addition to the al-

ready-mentioned research performance, prestigious awards and grants also contribute to this type of ranking. For example, in 2010, two Charles University researchers received a grant from the European Research Commission - "Starting Grant" in the framework of the "Ideas" programme, against formidable competition. This was the first time Charles University received this honour since 2007 when the ERC began awarding these grants. The success of Charles University in implementing what are known as research plans (5 to 7-year institutional grants) and in the activities of its research centres is very considerable, according to external assessment. These large projects facilitated the formation of new teams, often made up of quality young researchers. Research plans have become opportunities for cooperation between departments, institutions and faculties. They play a vital role in institutional financing of research, because they cover a majority of the research fields at Charles University. Charles University operates 37 research plans. The financial contributions that they receive total approximately 1.1 billion Czech crowns yearly. Charles University takes part in activities at 30 fundamental research centres (10 of which it coordinates) and at 11 centres of applied research (3 of which it coordinates), all of which involve and develop cooperation with other research institutions in the Czech Republic.

Furthermore, the University was equally successful (above the Czech average) in its participation in international projects of the EU 6th and 7th Framework program-FP (Charles University is now involved in 56 projects of the 7th FP, engaging in programmes such as "Public Health", KONTAKT, COST, INGO and others). Its above average success in the Czech Republic, however, cannot conceal the fact that in international projects, Charles University still has a long way to go (that is to say that in comparison with the volume of financial assets for science and research acquired from these programmes in other countries, the Czech Republic has stagnated substantially below the EU average).

Strategic objectives:

- To strive to achieve the largest possible international impact of Charles University research results, including an increase in their citation index.
- To orientate the priorities to those fields where the University currently achieves excellent results in the international context; with the emphasis on quality, to further develop primarily those fields where the University is unique or where it helps to tackle important social issues.
- To establish an acceptable and effective model for the distribution of institutional funding resources for scholarly and research activities within the University; part of the institutional funding will be used for long-term systematic development of the main research fields, also including appropriate internal University cooperation; and another part will be used for special-purpose support of the main priorities of the University, those being first and foremost excellence, support of young Czech scientists and researchers and of high quality researchers from abroad (and others if need be).
- Systematically to sustain effective international cooperation;

1

2

3

4

5

6

7

dramatically increase University activity and success in international grant competitions, especially in the ERC programme “Advanced Grants” and other areas within the 7th and 8th EU Framework Programme and support other notable contractual forms of cooperation.

- Actively to engage in the preparation of various projects of large European research infrastructures within the ESFR program (European Strategy Forum on Research Infrastructures) and effectively benefit from their existence and the existence of related national initiatives.
- To exploit the formation of large research centres, as in the case of BIOCEV and other projects supported by the Operation Programme Science and Research for Innovation (OP VaVpl) or from other sources, for example the Biocentrum and Globcentrum project in Prague, to enhance the quality of future research and of doctoral studies.
- To strengthen cooperation between University departments and quality public research institutions and higher education institutions.
- To support to a greater degree – where it is favourable and desired – cooperation with commercial and non-profit spheres, public service, legislative and legal practice, cultural institutions and other suitable entities, especially in the form of applied research and expert activities projects; to strive for the kind of cooperation, which promises to be durable and mutually beneficial (especially in financial terms and in terms of know-how enrichment)

Instruments for achieving the objectives:

- To draw up and begin fulfilling a long-term plan for the main research fields and areas at the University, based on a thorough evaluation of past research plans and research centres’ activities, with greater involvement of the Research Board as the strategic advisory authority.
- In accordance with University priorities, to draw up and implement measures to compensate for the negative consequences of the expiration of research plans and research centres, which both constitute public forms of funding research. This will facilitate inter-disciplinary cooperation and the hiring of young and promising researchers.
- To make the maximum use of the opportunities offered by national programmes supporting highly rated, but unsuccessful candidates for ERC grants.
- Resolutely to focus on obtaining grants in upcoming Centres of Excellence and Centres of Competence competitions organised by the Grant Agency of the Czech Republic (GA ČR – dedicated to basic research) and the Technological Agency of the Czech Republic (TA ČR – intended for applied research and innovation) respectively.
- To take systematic advantage of the funding opportunities within the TA ČR Program and of contractual research schemes to foster applied research at Charles University.
- To make use of the results of international comparative ratings in individual fields (CHE, SciMago, THES and others) to increase the quality of scientific and research work.

PHOTO: ARCHIVE UK

- Proactively to seek opportunities for Charles University to participate in foreign-funded scholarly work.
- To use the university policy of setting up special funds to support the preparation of international projects, especially where this will help to provide competent consultation and reduce administrative burden, in order to contribute to a higher success rate for university grant applicants and to retain elite young (post-doc) researchers; ultimately also to attract excellent researchers or teachers from abroad.
- To further develop international exchanges for doctoral study programme students, with an emphasis on quality research cooperation as their basis.
- To create suitable conditions for hiring foreign experts and young post-docs as regular staff (faculty) members.
- To contribute to the revision of the nation-wide assessment scheme for research, development and innovation results, so as to support quality research in all fields; the fundamental principle must be the identification of long-term quality using a combination of indicators.
- To draw up and implement a new Charles University publishing policy, including electronic publication.
- To provide the university with modern library services and related activities while exploiting technological advances in this area.

2. STUDY

Goal: to be the first choice for quality candidates, especially in Doctoral and Master’s study programmes

Present state:

In the previous period, implementation of the main components of the study reform set out in the Bologna Process was completed. In the last ten years, the number of students at Charles University has risen from 37,600 to nearly 53,000, in other words – by more than 40%. If the study programmes’ quality is to be preserved and further developed, the quantitative rise in student numbers is now at its maximum possible level. Since 2004, the most dynamic rise was recorded in the Bachelor and post-Bachelor Master’s study programmes into which the earlier five-year Master’s study programmes were restructured. The restructuring of studies was essentially completed in 2008. In 2009, more than 60% of the university’s students were enlisted in the restructured studies programme.

A credit system was applied in all Bachelor and Master’s study programmes. Adoption of the credit system at Charles University has been motivated partly by the requirements of internationalisation of study and support for student mobility, and partly by Charles

University's desire to remove barriers that restrict students' mobility between university branches. The implementation of a unified credit system took place between 2006 and 2008.

The implementation of a unified credit system, making it possible for the student to choose optional subjects from the offer of all faculties of the university, greatly improved the permeability of study programmes and student choice of curriculum. The necessary formal conditions were simultaneously created for greater openness of individual fields and disciplines to interested students. The Diploma Supplement is an aid to greater permeability and easier recognition of attained education, especially abroad. In 2009, Charles University received a certificate – "Diploma Supplement Label" – from the European Commission, confirming the compatibility of the supplement to the diploma awarded by Charles University with European standards.

In a number of areas the University successfully established (or stabilised) an element of international cooperation – from direct student mobility at all levels of study (LLP/Erasmus) to the accreditation of joint study programmes with foreign partners in Master's study programmes (Joint Degree Projects) to the agreements on dual supervision of doctoral study dissertation projects (co-tutelle) that involve universities abroad.

The overall development in the area of lifelong learning (LLL) is not yet completely satisfactory at the University. Currently conducted in this area are professional training courses (as part of continuing professional development) and special-interest courses, for which the individual faculties share coverage to various degrees. The total number of professionally oriented courses, however, is actually declining, in contrast to the special-interest courses, which are multiplying. A large number of the special-interest courses are part of the "Third Age University", in other words, courses intended for the senior adult population. The number of these courses and participants comprises one fifth to one quarter of all courses under the lifelong learning programme (LLL). Courses for teachers and other categories of educationists predominate among professionally oriented courses.

A new scholarship policy was put into effect: this provides support and motivation for students who achieve excellent results in their studies, and rewards exceptional scientific, research, athletic, artistic or other creative achievements and any further activity of a unique nature. Merit scholarships are received by students in the top 10 percentile. Students may be awarded a scholarship even if they are studying abroad or on internship, and in some cases if they live in financial hardship. Scholarships are paid from the scholarship fund and from Charles University's own resources.

A housing scholarship represents another type of scholarship, for which the University, from its own funds, contributes an additional 20% above the state grant amount (the university contribution totals roughly 20 million Czech crowns annually). The amount of the scholarship depends on the student's social situation.

The wide range of information-counselling services was systematically enhanced.

Support for students with special needs at Charles University has gradually increased in momentum and quality. From 2008, the care provided for such students throughout the University has been

regulated by the measure "Minimal standards of support for students and study applicants with special needs"², and is provided by all faculties.

In the areas of housing and catering services, detailed conditions for their operation were drawn up, including a change in their management, thereby strengthening the authority of the relevant component of management ("Charles University Dormitories and Refectories") and involving provision for a larger number of students.

In 2008, conditions were created for supporting University students' social activities, including those of the extra-curricular type, such as the Students' Club at Celetná 20.

Strategic objectives:

- To focus mainly on Doctoral and Master's study programmes (post-Bachelor and five- or six-years); there is no plan to increase the number of students in the Bachelor's study programmes, and in some cases its gradual reduction will be considered.
- Thoroughly to evaluate the restructuring of study programmes, keeping in mind the long-term goal of the university to be a recognized research university with quality Doctoral and Master's study programmes.
- To continue to support professional Bachelor's study programmes only where there is a strong demand in society and where the conditions and quality of those programs are demonstrated to be excellent.
- To strengthen selectivity at all Charles University study programme levels.
- To attract talented graduates from lower levels of education (Bachelor's study programmes) coming from other higher education institutions to go on to study in the Master's study programme at Charles University.
- To extend and improve the quality of international cooperation in study programmes (student mobility, joint degree programs, co-tutelle, etc.).
- In parallel to entire study programmes accredited in a foreign language, to support the development of individual subjects that are taught in a foreign language; to push through the requirement that at least one subject taught in a foreign language is included in every study programme.
- Systematically to improve study programmes at Charles University in a way that makes them attractive, open and accommodating.
- To preserve prestigious and traditional "small branches of study" (as they tend to be called)
- To remove obstacles in studies so as to enable the transition from the Bachelor's to the Master's programme level between disciplines.

PHOTO: ARCHIVE UK

- To further optimise the conditions and pre-requisites for obtaining credits in subjects at faculties other than the one at which the student is registered.
- To keep a close eye on the level of scientific and research activities that must be a component of all Master's study programmes at Charles University in order to ensure that it is appropriate; additionally, to make sure that their specific features be respected and the conditions that they require secured and improved.
- To benefit from the expected demographic decline and strengthen lifelong learning (LLL) programmes at faculties and in study branches which provide a substantial contribution to professional development.
- Using appropriate forms of communication, to coordinate activities in the area of lifelong learning and provide relevant information regarding market analysis (course demand); in the fields concerned, and to prepare a range of quality training courses for the public service sector.
- To continue to improve the quality of social conditions for study.
- To further develop quality information and counseling services for a variety of students in need throughout the entire duration of their studies.
- To continue creating conditions under which talented Charles University students with special educational needs are provided with obstruction-free study.
- To maintain suitable conditions for extracurricular activities for all students.

Instruments for achieving the objectives:

- Careful evaluation of the benefits of the upcoming state high-school leaving examination (baccalaureate), and in some cases appropriate modification of the form of the admissions process.
- In line with the strategic focus on developing a research university profile, lobbying for a relative increase in the number of state-funded Master's and postgraduate students at Charles University.
- To promote the quality of studies, optimisation of the student – teacher ratio, which should facilitate efficient teaching and an individual approach to the teaching/learning process.
- Strengthening the role of study programme guarantors, increasing their responsibility for the quality of accredited study programmes, individual student's study plans and the quality of the education provided, with proper remuneration for their engagement.
- Evaluation and where necessary modification of the way the implemented unified credit system operates, so that credits better express the actual study load of Charles University students.
- Where these are implemented by the state, application of the qualification framework and so-called learning outcomes only where this will serve to promote greater transparency of the study programmes provided by the university, and enrich and specify the graduate profile. They should not be allowed to result in an irrational bureaucratic burden consisting in itemising study programmes, and their link to the accreditation process must remain loose; where problems arise, search for a better foundation of a credit system based on learning outcomes (graduate profile).
- Active use of a potential institutional accreditation (i.e. that of higher education institutions as a whole) for improving the quality of study programmes within the framework of larger educational areas, as well as exploitation of the strong assets of related disciplines within the areas, or removing redundant and non-functional doubling in study programs.
- Supporting quality and effective study programmes by introduction of a new publishing policy at Charles University, including modern forms of electronic publications of books and academic texts.
- Improving the quality of periodic evaluations of the quality of teaching by undergraduate students and by graduates in all levels of study.
- In order to raise quality in professionally oriented lifelong learning courses, regular analyses of market needs must be conducted; increase in the number of these courses (including distance learning courses) and optimisation of the number of their participants.
- Advocacy for the acceptance of national rules for continuing professional development of teachers and educationalists such that these will include substantial university involvement.
- Encouragement for the creation of multi-disciplinary course "packages" for professional training in various sectors: in the public services, businesses or other.
- Making LLL courses more accessible to a greater number of disabled applicants.
- Making counselling services more attractive and accessible, i.e. support students in the initial phase of their study, prepare appropriate forms of information and counselling activities, which will address job-seeking graduates after their university studies and at least preserve the current extent of counseling services for crisis intervention needs.
- Analysis of the possibilities for harmonizing the balance between professional and personal life and of making conditions for study equal for both male and female students.
- Further improvement of the quality of care for students with special needs, especially arrangement for access to provided services for individual groups of these students, ensuring more effective individual communication with them, support for their social integration and an increase in awareness of this problem among staff at Charles University.
- Interconnecting services provided to students with special needs, including the establishment of a central database with digital texts and sound recordings and the provisions to increase international mobility for these students, with the already existing tools of support such as assistance, technical aides or social and sports events organised within the framework of Charles University.
- As far as financial means allow, improvement of standards in student dormitories.

PHOTO: ARCHIVE.UK

3. POSTGRADUATE STUDY AND FURTHER ACADEMIC QUALIFICATIONS

Goal: To be an internationally renowned university in postgraduate studies and a university with attractive academic career prospects

Present state:

The 2004 long-term plan chose to prioritize an increase in the number of postgraduate students and of graduates with a higher emphasis on quality control of their studies and on international mobility. The number of students in doctoral study programs rose roughly by 30% between 2004 and 2009, and their numbers at the University now represent 30% of all postgraduate students in the Czech Republic. In fact, among all higher education institutions in the Czech Republic, Charles University has the second-highest ratio of postgraduate students in comparison to the entire student body (15.1% in 2009). Nevertheless, standard ratios for international research universities are even higher.

From 2006 to 2008, the average time spent in postgraduate studies (doctoral study programs) was 5.5 years. The number of unsuccessful students is relatively high. Nevertheless, this data is quite comparable to the situation in developed countries.

The University reformed scholarships for postgraduates, and implemented a system of financial incentives for their directors of studies and of faculty bonuses as a reward for producing doctoral study programme graduates. Despite the scholarship adjustment, however, the problem of low funding remains, especially compared to international standards.

Significant support for research activities as a constituent part of doctoral study programmes is provided by the Charles University Grant Agency (GA UK), which is primarily intended for postgraduates and distributes more than 140 million Czech crowns annually. Research projects undergo rigorous evaluations and no more than 30% are accepted for funding. In 2009, roughly 300 projects were approved.

To assess the level of postgraduate studies, Charles University has at its disposal a series of detailed and standardised, fully professional tools of study evaluations, which reflect the graduate's perspective. On the one hand, this assessment shows a consistent high level of satisfaction with the study programme (more than 85% of respondents rate the study programme positively), but on the other, it reflects significant differences in the quality of the programme's provision between disciplines.

In recent years the University has been increasingly interested in young post-docs. The development of research plans and research

centres' proved an important institutional instrument for funding the further development of young researchers. They facilitated the forming of new research teams comprised mainly of fresh graduates and postgraduate students.

In addition, a system of incentives was created at certain faculties for young researchers (post-docs) in order to retain excellent young Charles University graduates, as well as to attract promising young researchers from other Czech higher education institutions and from abroad.

In the two most closely monitored qualification structure categories (associate professors and professors (Am.)), progress is very slow. Between 2004–2008, the average number of newly appointed professors and associate professors decreased slightly, as did the average age in both categories. However, a marked imbalance remains between the number of new associate professors and professors in the medical, natural and exact sciences on the one hand, and of those in humanities and social sciences on the other, to the advantage of the first group.

In 2007, new recommended field-specific criteria were adopted for appointment procedures in both categories, which place a larger emphasis on specific indicators of quality (distinct for humanities and social sciences, for natural and exact sciences and for medical sciences). The university wage regulation was adapted to separate the categorisation of academic staff members in a hierarchical scheme of positions (defined primarily by work activities and responsibilities), from the attainment of academic ranks (docent, professor), which are now no more than one (albeit important) of the pre-requisites for obtaining a position.

Strategic objectives:

- To focus on doctoral study programmes as a priority among University's study programmes and other educational activities; to exploit the potential of a research university in realising these programmes.
- To attract a larger number of talented international students into doctoral study programmes.
- To ensure that the level of doctoral study programme graduates is comparably high in related fields.
- To continue with the present trend of increasing the quality of postgraduate study (including the improvement of its administrative conditions); a direct connection of postgraduate study to research activities conducted at the university training units must become commonplace.
- To optimise ways of engaging postgraduate students in teaching activities.
- To raise the success rate of doctoral study completion while preserving demanding standards.
- Constantly to strive to reduce the problems resulting from concurrent doctoral study and professional pre-attestation training in medical fields.
- To continue to see that the best researchers (not only from the Czech Republic) take part in doctoral study at Charles University on a long-term basis.
- To secure stable, promising and qualified staff in all branches cultivated at Charles University if possible.

- To consider longer-term work experience outside of Charles University (typically abroad) as a factor significantly facilitating growth in qualification.
- In the procedure to attain the academic rank of associate professor (habilitation) and full professor, to raise the percentage of young and middle generation candidates, provided that these candidates are subject to high level demands.
- To promote high ethical standards in academic professions.

Instruments for achieving the objectives:

- Creation of a new assessment methodology for the quality of doctoral study graduates; An analysis to be conducted of students' failure rate and the rather long duration of study. Subsequently, measures to be suggested to improve quality and efficiency.
- Appropriate facilities and conditions of study for postgraduates must be secured in all fields, using feedback evaluations by doctoral study graduates.
- Ensuring that all doctoral study plans include a research project linked to research projects conducted at his/her university training unit; requiring high (by international comparison) standards of quantity and quality of research work produced by postgraduate students.
- Ensuring that active participation in international research co-operation is a regular component of doctoral study; a research stay abroad with the international partner institution should be required particularly in the case of full-time doctoral students.
- Balancing responsibility and motivational incentives for the members of subject-area boards, especially for their chairs.
- Consistently ensuring that supervision of doctoral students is considered a fundamental obligation on the part of associate professors (docents) appointed.
- As far as financially feasible, extension of funding for doctoral students via the Charles University Grant Agency and attention to the quality of its review process.
- Creation of favourable conditions for young researchers, especially for doctoral study graduates, including those returning from residencies or internships abroad, to continue in their research (by means of an appropriate university funding policy, support for participation in significant international research projects, etc.)
- An analysis should be conducted to throw light on the uneven number of procedures leading to award of associate professorship and full professorship status in certain disciplines, to be followed up by appropriate measures for rectification.
- In connection with the upcoming wave of accrediting procedures for award of associate professorship and full professorship status in different disciplines, to strive to uphold the University's own demanding criteria for quality in the largest number of disciplines possible.
- Support for the preparation of young scholars for the procedures for award of associate professorship, including provision of a sabbatical.
- Expanding provision and reinforcing the role of continuing professional development of academic staff members.

- Based on the examples of good university practice outline a career path model with clearly defined routes, which will motivate young candidates to take an interest in the procedures to attain associate professorship and full professorship status and to complete them with success in proper time-limits.
- Modification of work conditions at Charles University to make sure that except in justified cases no additional employment contracts are signed elsewhere.
- Ensure a greater flexibility of labour-law provisions at higher education institutions.
- Stabilisation of the system for the allocation of "first flats" to young academic staff members.

4. INTERNATIONAL CO-OPERATION

Goal: to accelerate the university's implementation of the highest international standards

Present state:

The development of international relations and activities (internationalisation) at Charles University can be generally divided into two interrelated consecutive stages. The first took place from 1989–2003 and can be described as "quantitative", characterised by an increase in Charles University's bilateral agreements on inter-university co-operation. Roughly from about 2004, greater emphasis began to be placed on the qualitative aspect of foreign relations, while simultaneously mobility also continued to increase quantitatively. The university evaluated inter-university agreements and cancelled those that did not lead to de facto co-operation between faculty workplaces. It assessed and selected partners for further co-operation on the basis of the world rankings of foreign universities: there are ten partner universities ranked in the top fifty universities in the world with which Charles University is developing active co-operation in research and the mobility of students and staff. Charles University is one of the world's leading universities with regard to the number, breadth and quality of partnership agreements.

The mobility of students at the university is realised primarily in international co-operation programmes, the most important of which is the Erasmus/LLP programme, and also in the framework of direct inter-university co-operation promoted mainly by the Mobility Fund of Charles University. Mobility of students, implemented in the framework of the Erasmus/LLP programme, is continuously growing, in terms of both the students leaving the university and those coming to it. The annual increase in the latter has been greater and this has been reducing the disparity between the number of incoming and outgoing students (the number of outgoing students had greatly exceeded the number of incoming students in the Czech Republic). Assessment of the Erasmus/LLP programme by the European Commission showed that Charles University ranked first in Europe in mobility, in general, and particularly in the number of incoming academic staff. Each year approximately 130 academic workers come to the university and around 160 academic workers leave within the scope of the Erasmus/LLP programme. The number of foreign experts who stay

PHOTO: ARCHIVE.UK

1

at the university for a long period of time averages around 30 a year. Charles University has concluded a number of agreements on dual supervision of doctoral programmes with 13 universities and is participating in nine co-operation projects with foreign universities in the framework of the Erasmus Mundus programme.

The Mobility Fund, founded in 2001, plays an important role. Its subsidies amount to more than CZK 9 million and the success of applications is around 60%. For a long time it has supported, in particular, the specialist and research work by its students at foreign universities. Emphasis is also placed on the long-term stays of foreign experts and *postdoc* researchers at Charles University.

Foreign students, numbering over 7,000, comprise almost 13.5% of all students at Charles University. Roughly half of them are from Slovakia and another more than 30% study in programmes that are completely taught in English. Overall, during the period of 2004–2008 the number of foreign students increased by 30% and those that study in English doubled (primarily at faculties of medicine).

A significant number of study programmes, particularly at the master's and doctoral levels, are also accredited in a foreign language, primarily English. Overall 220 study programmes in English have been accredited at Charles University, of which 35 are currently running, and eight study programmes in German, of which 1 is currently running.

In the previous period, Charles University significantly participated in the activities of a number of prestigious international associations (the European University Association – EUA, the International Association of Universities – IAU), networks (the Network of Universities from the Capitals of Europe – UNICA, the Coimbra Group, the International Forum of Public Universities – IFPU, which Charles University co-founded in 2007), and organisations (OECD's programme the Institutional Management of Higher Education – IMHE), in which the university's activities enter the awareness of the international academic public. This was confirmed by the successful meeting of universities in the UNICA network at Charles University, participation in the Steering Committee of the OECD - IMHE, and last but not least, the 5th Convention of the European University Association (EUA) which took place at Charles University in March 2009 and had an extensive and significant impact, the course and results of which were widely followed and covered in the media.

3

4

5

6

7

Strategic objectives:

- Exploit Charles University's international reputation for the further expansion of international exchanges with attractive partners

- Place increased emphasis on the quality of foreign relations, especially encouraging those that have outputs in the form of establishing co-operation in education, joint research projects and publication of their high-quality results; focus particularly on co-operation with a larger number of excellent universities
- Improve the quality of research and teaching at the university by looking for and creating ways to acquire noteworthy foreign experts for teaching and research co-operation, have longer stays of *postdoc* researchers, etc.
- More intensely involve Charles University workplaces in dual supervision of theses and dissertations, in the utilisation of the Erasmus Mundus programme, and in joint-degree study programmes
- Continue to support student mobility while putting emphasis on its actual qualitative benefits (particularly in doctoral and master's study programmes), integrate foreign students into study programmes, and pursuant to financial options, enable everyone who is interested and demonstrates the relevant quality to spend part of their studies at a foreign university
- Constantly develop and expand the quality of education in a foreign language for foreign students, aim to have a higher number of active study programmes in foreign languages where it makes sense, and implement a proactive policy of attracting foreign students
- Continue to develop co-operation with prestigious international organisations, associations and networks, and endeavour to optimise Charles University's benefits of membership
- Actively take part in the shaping of international policies on higher education with the objective of contributing to positive changes also in domestic higher education

Instruments for achieving the objectives:

- Carry out a thorough analysis of activities abroad and international co-operation with the objective of increasing their impact on the quality of education and research and development at Charles University; on the basis of this analysis, specify priority activities and set qualitative indicators in the sphere of internationalisation
- Use the results of international projects and assessments in which the university actively took part (these are instruments elaborated e.g. in the U-Multi Rank project, the Coimbra Group's IMPI – *Indicators for Mapping and Profiling Internationalisation* or the world university rankings), for setting valid indicators
- Critically verify and expertly assess the utility of the indicators with regard to the purpose of the activities they are supposed to describe, and with regard to the specific conditions of the university
- Create a register – a unifying system that will improve the quality of the collection of data on quantitative indicators regarding the effectiveness of international co-operation on the one hand, and on the other hand, provide a basis for the derivation of important qualitative data.
- Prepare re-accreditation study programmes so that they facilitate mobility (mobility windows, pre-negotiated recognition with specific partners, etc.)

- Make more use of the concept of “Visiting Professor”
- Have the appropriate funding policies and the priorities of the Mobility Fund reflected in other categories of international co-operation in accordance with the priorities of Charles University (e.g. strengthening the Erasmus/LLP programme)
- Support and promote the international visibility of Charles University in appropriate ways

5. DEVELOPMENT AND INFRASTRUCTURE

Goal: Develop the infrastructure of Charles University in order to meet the growing needs of scientific/scholarly research and educational activities

Present state:

Charles University in Prague has 17 faculties (fourteen in Prague, two in Hradec Králové and one in Plzeň), three higher education institutes, six other workplaces for educational, scientific research and development or other creative activities or for providing information, five university-wide special purpose facilities, and the rector’s office as the executive workplace for the administration of Charles University. Altogether the university manages 160 properties.

Over the past more than ten years Charles University has invested a total of CZK 7 billion, including more than CZK 2 billion of its own funds (FRM [Property Development Fund]): 60% of the funds were spent on the reconstruction and renovation of the building infrastructure; and 12% of the funds were earmarked for the acquisition of machinery, instruments and equipment. The reconstruction, modernisation and renovation of existing buildings in many cases also contributed to the protection of the historic cultural heritage of the Czech Republic.

Major reconstruction that cost hundreds of millions of Czech crowns primarily included the premises at Malostranské nám. No. 25 in Prague 1 (the so-called Profesní dům [House of Professionals]), the total reconstruction of the premises at Hlavova No. 8 in Prague 2 – Albertov, and the buildings at Kateřinská Street No. 32 and U Nemocnice No. 4 in Prague 2.

In recent years the University has also acquired several new premises (e.g. the Vltava hall of residence complex in Prague-Hostivař, the building in Jinonice, the Krystal premises in Prague 6, and the buildings at Opletalova Street No. 47 and 49 in Prague 1). In several cases this was the construction of completely new premises (the Educational Centre at the Faculty of Medicine in Hradec Králové, the medicinal plants garden at the Faculty of Pharmacy, the Cryogenic Techniques Pavilion in Prague-Trója, and the 1st phase of the completion of the educational pavilion in the Plzeňská complex in Prague 5 – Motol).

However, the university currently has to solve two major problems. First, it urgently needs new modern infrastructure in which leading science and research could take place and in which conditions for learning, particularly in doctoral study programmes, would be created.

Second, the humanities and some social sciences studies (faculties) take place in undignified and cramped conditions and with a lack of equipment and facilities, as was demonstrated by analytical studies of the university’s building infrastructure that took place in 2006–2008. In the years 2008–2010 preliminary studies were carried out regarding larger investment projects (namely the so-called mini-campuses).

The university, together with the Academy of Sciences, has drawn up a major infrastructure project, the BIOCEV Biotechnology and Biomedicine Centre in the town of Vestec. This is a European centre of excellence of basic and applied research with utilisation in practice, focusing on the latest imaging techniques and Phenogenomics, including the education of doctoral students in scientific and medical disciplines.

The biomedical centre and UniMeC (theoretical institutes) are the heart of the mini-campus project in the town of Plzeň. They will help build a major and important regional centre in biomedicine with the support of theoretical, preclinical and clinical research; the centre will have great potential for innovation.

MEPHARED is a joint educational and scientific complex of the Faculty of Medicine and Faculty of Pharmacy in Hradec Králové. It promotes the integration of research and teaching in medicine and pharmacy and the further development of doctoral study programmes.

The Biocentre and Globcentre are two components of the Albertov campus in Prague 2. They are a comprehensive centre of excellent research and education in science disciplines, with a focus on biomedicine and interdisciplinary environmental research.

PHOTO: BIOCEV

These investments will create conditions for leading biomedical and biotechnological research and related teaching, particularly in doctoral study programmes. They are also a prerequisite for the development of regional co-operation with companies and for the development of the transfer of new knowledge and a prerequisite for further international co-operation.

Reconstruction of the former 17th November refectory in Prague-Trója aims to satisfy the needs of the Faculty of Humanities for space. The premises that the Faculty will vacate in its current seat in Jinonice, by moving into the new premises in Trója, will significantly help improve the situation in the Faculty of Social Sciences.

The complete reconstruction and extension of the premises at Opletalova Street No. 47 and No. 49 will resolve the problem of oppressively cramped conditions in much of the Faculty of Arts main building.

Project studies have also been carried out for the reconstruction of the former Na Větrníku refectory in Prague 6. It should serve as a library and teaching premises for the Faculty of Law.

Strategic objectives:

In accordance with its historical character as a university scattered in its location through and beyond the city, Charles University is committed to ensuring its further development primarily via the construction of what are known as mini-campuses. A key plan is to concentrate capacity, ensure that there is modern equipment at university workplaces, and to better exploit the synergy of disciplines cultivated at the university. The university will strive to the utmost to ensure that new investment activities do not increase the tendency for its premises to become fragmented and that the sustainability of operating costs of future investments is respected. It particularly plans to:

- Endeavour to seek compensation for the disadvantages arising from Prague schools being excluded from ESF and ERDF programmes
- Implement projects utilising funds from the OPVaVpl (Research and Development for Innovation Operational Programme): BIOCEV projects in the town of Vestec (Faculty of Science and 1st Faculty of Medicine), the UniMeC and the Biomedical Centre in Plzeň (Faculty of Medicine), MEPHARED in Hradec Králové (Faculty of Medicine and Faculty of Pharmacy); and place emphasis on the clearly defined integration of their activities into the profile activities of Charles University
- As a priority, to implement the Biocentre and Globcentre project in Albertov (Faculty of Science, 1st Faculty of Medicine and Faculty of Mathematics and Physics) and the reconstruction of the 17th November refectory in Prague-Trója for the needs of the Faculty of Humanities, and subsequently the project to effectively utilise the buildings in Jinonice for the needs of the Faculty of Social Sciences; modernise the premises at Opletalova Street No. 47 and No. 49 for the needs of the Faculty of Arts, and reconstruct the building at Na Větrníku for the Faculty of Law
- Provide support for the new construction plans concerning primarily the 2nd Faculty of Medicine, the 3rd Faculty of Medicine, the Faculty of Education, and the Faculty of Physical Education and Sport

- Continue to systematically care for Charles University's real estate property
- Strive for the more effective acquisition and utilisation of Charles University's infrastructure and facilities entrusted to faculties and other parts of the university

Instruments for achieving the objectives:

- Set the order of priority of large investment projects, carry out a risk analysis, and set a time schedule
- Provide maximum support for projects of the OPVaVpl (Research and Development for Innovation Operational Programme); thoroughly utilise the institution of an authorised representative with broad powers
- Gradually make detailed balance sheet budgets for the priority projects of Charles University 2011–2015 Investment Programme and negotiate the form of their funding with the Ministry of Education, Youth and Sports, particularly with regard to the need for modernisation of Prague's higher education institutions
- Continue with the good co-operation established with some local authorities; make another attempt to establish a more effective form of co-operation with the Prague City Authority
- Develop a comprehensive methodology for preparing investment plans, for their implementation and for the subsequent management of the investments
- Carry out an analysis of the efficiency of use of property entrusted to Halls of Residence and Refectories and on this basis find adequate use for any underused premises by other parts of the university that engage in activities from which the university profits as a whole
- Formulate measures that would enable the joint effective utilisation of premises (in regard to the electronic ID access to buildings) and equipment between Charles University faculties; ensure the effective utilisation of the remaining part of the Krystal premises in Prague 6

6. EXTERNAL RELATIONS AND COMMUNICATION

Goal: actively co-operate with the non-academic sector and via good communication strengthen the university's position as one of the leading institutions in the public sector

Present state:

In the previous period, Charles University made progress in the creation of system elements in the presentation of its own activities: it regularly publishes the printed quarterly titled Forum, the quality and visit rate of the Internet magazine i-Forum is increasing, the UK-Point information-promotion centre was opened, the prestigious European Discussion Forum has been taking place for several years, a unified visual style was introduced for the Corporate Identity manual, unifying elements of the graphic presentation of the university, etc.

The long-term co-operation projects with Czech Radio (on the basis of a Declaration of co-operation) and with Czech Television are working. A database of roughly 500 university experts from

various disciplines has been created and is regularly updated. The experts contribute to the popularisation of science and the cultivation of thinking in the public sector.

In the past, Charles University played an important role in the revision of the unilateral concepts of the reform of tertiary education in the Czech Republic (it prepared its own document *Perspektivy dalšího vývoje českých vysokých škol [Prospects for the Further Development of Czech Schools of Higher Education]*³; it was a resolute critic of the unsuitable proposals regarding a change in the standing of university hospitals (and it prepared its own návrh zákona o univerzitních nemocnicích [bill on university hospitals])⁴; and it defended the principles of rational reform of science, research and development.

The university has played an active role in securing amendments to legislative standards concerning higher education and science and research.

In 2007, it concluded a new general contract with the Academy of Sciences of the Czech Republic on co-operation, particularly in the implementation of doctoral study programmes.

The university created an institutional base for the transfer of new knowledge (Knowledge and Technology Transfer Centre – CPPT, [also known internationally as a TTO (Technology Transfer Office) or KTO (Knowledge Transfer Office)], a network of co-operation and contractual relations with external entities, particularly with businesses, and a system of quality education in the sphere of “knowledge management” praised by the European Union via ProTon Europe).

The fragmented media image of the university, the absence of audiovisual promotional materials, the appearance of our website, and the lack of a representative publication about Charles University can all be considered weaknesses.

In contrast to Charles University’s reputation abroad, in the previous period, its attitude and opinions were interpreted at home as symptomatic of the rigid stance of an institution closed in on itself and allegedly resistant to any changes. Communication has not been sufficiently active in order to correct this misleading image of the university.

Strategic objectives:

- Design the university’s communication to represent not only co-operation with the media but more broadly the development of relations with individual segments of the public, such as state and local authorities, other schools of higher education, the institutes of the Academy of Sciences of the Czech Republic and other scientific workplaces, civic organisations, professional associations, and the commercial sector
- Active involvement in the preparation of key documents and any legal provisions concerning tertiary education and science and research, promotion of the criteria of quality, sustainability and social sensitivity so that the future diversification of the system is beneficial to society
- At a national level, advocate strict criteria for the classification of tertiary education institutions into the category of “research university”, and also the definition of the specific arrangements regarding the administration and funding of such a university

- Continue to actively influence the form of evaluation of scientific research results and the funding of institutional research in order to achieve balance, quality and efficiency
- Advocate the creation of university hospitals based on standard European models
- As a dominant institution of Czech science and research, develop co-operation with the institutes of the Academy of Sciences and other research workplaces and operationally expand it; intensify all forms of co-operation that contribute to the improvement and streamlining of Czech science and research as a whole
- Devise a so-called third role as a part of the strategy of open relations with the non-academic community, continue to develop conditions for the transfer of new knowledge and technology that are particularly important to pharmaceutical, biomedical and scientific branches and their co-operation with the commercial sector; place emphasis on more systematic co-operation with public administration and local authorities and with the civic sector; enabling, in particular, the humanities and the social sciences disciplines to identify social problems and to find effective ways of addressing them
- In co-operation with others in the field of science and higher education, act as a corrective agent for higher education institutions in key special-interest associations so that their opinions on higher education are supported by facts and not assumptions
- Change the image of Charles University so that it better corresponds to its characteristics – in most disciplines it has very good and even leading educational and research institutions with a dominant role in the Czech and international higher education sectors
- Make the university attractive to its prospective students in appropriate ways
- Devise new relations with alumni, including the use of certain elements known from the alumni association
- Strengthen and invigorate the identity of Charles University
- Seek a unified image, albeit for internally differentiated institutions

Instruments for achieving the objectives:

- Use the active involvement of the university in projects that create indicators of prestigious ranking or profiles of the university in order to get real feedback about the quality of the university and to communicate its image to the public
- Endeavour to have the university achieve a higher profile in the media, including the more thorough exploitation of modern electronic media

PHOTO: ARCHIVE UK

1

- Utse the active participation of Charles University representatives and members of its academic community in committees making decisions about tertiary education and science and research in the Czech Republic, increase mutual awareness and coordinate common university opinions and provide them to the public, and this not only regarding the issues of science and education, but also regarding current and weighty social issues at national and international levels
- Complete and implement Charles University's Corporate Identity manual (with relevant overlap onto faculties and other parts of the university)
- Modernise Charles University's website system
- Complete and validate the Methodological Procedures for the Commercialisation of Discoveries and Inventions, including forms of intellectual property rights (model contracts)
- Draw up marketing strategy options, on how to utilise university research for the needs of public administration, the public sector, and non-profit organisations (so-called packages)
- Draw up an attractively structured offer of activities and benefits for alumni and suitable ways of communicating it

2

3

4

7. ENSURING THE ACTIVITIES OF THE UNIVERSITY

Goal: Streamline the internal administration of the University

A. Economic Management, Governance and Internal Administration, Employee Care

5

Present state:

In the previous period, the university gradually decreased the share of regulatory allocations in its budget – with increase in funds for science and research raised in grant competitions and through its own revenues. However, it is clear that there is still great vulnerability to fluctuations in funding from the state budget, that buffering their impacts is difficult, and that diversification of the sources of funds is insufficient.

In the previous period, the system for the allocation of funds at Charles University was gradually completed. Quality indicators are more and more pronounced within it and Charles University plans to continue in this trend and also in targeted support of university priorities. The current economic management system is based entirely on the fact that the management of allocated funds takes place wholly in the component parts of Charles University.

6

The development of key university-wide economic management indicators was satisfactory in recent years, although some parts of the university did not avoid economic problems that in some cases needed to be solved centrally.

7

The university, in accordance with the Act on Higher Education Institutions, regularly updates its long-term plan, publishes its annual report on its activities, evaluates its activities (in 2009 it drew up and published a comprehensive Self-evaluation Report) and via the creation of a Analysis and Strategy Department it has created the prerequisites necessary for the internal assessment system and for ensuring the quality of its activities. Faculties drew up their long-term plans and regularly update them. However, these documents are not fully synchronised with university updates. Furthermore, checking to see whether or not they are fulfilled is not carried out systematically. The structure of the rector's office, as the executive workplace for the administration of Charles University, and its departments, has been stable for a long period of time. However, its layout is not completely optimal with regard to the current demands on administration; this situation requires a detailed audit. The conception, quality and dynamics of a change in internal administration are markedly different in individual parts of the university. The two above-mentioned reasons mean that it is necessary to improve the university's internal administration system and strengthen the elements of methodological management of administrative activities. Basic instruments and methodology for evaluating the quality of students' education were created in the previous period. This is one of the elements of the systematic assessment of the quality of the primary activities of Charles University.

The university is actively involved in international projects, such as the UNICA project, the project for creating indicators for mapping and profiling the internationalisation of groups of universities by the Coimbra Group (IMPI), and the U-Multirank project, which verifies the profiles of universities. Thus it created the prerequisites for the effective evaluation of its activities.

The quality of employee care has also improved: a social fund for Charles University employees was created that is used mainly for contributions to supplementary pension insurance and for capital life insurance; employees can take up the option of getting an education at faculties and at other parts of Charles University; since 2006 part of the university's accommodation capacity has been used for accommodating employees; based on an analysis of the housing needs of young employees, the operation of co-called starter flats has been implemented.

Strategic objectives:

- Increase the number of sources that fund the activities of the university and increase the university's own revenue (in the broad sense of the word) and reduce dependence on direct funding from the state budget
- Improve the system of allocating funds within the university in order to match the university's priorities in educational and scientific activities as much as possible
- Continue to increase the efficiency of Charles University's economic management; in justified cases make more thorough use of the advantages arising from the legal subjectivity of Charles University as a whole
- Promptly and effectively prevent the emergence of risks in the economic management of individual parts of the university
- Improve the efficiency of internal administration activities

at Charles University; on the one hand, reduce unnecessary bureaucratic burdens, and on the other hand, reinforce these activities where necessary

- Establish regular internal assessment of the quality of all primary activities of the university via professional and valid instruments and stabilise them, while utilising international quality standards and experts from abroad
- Commence use of external assessment based on active participation in the creation of international indicators and profiles
- Improve the standards of employee social care
- Create working conditions that will allow Charles University workers to balance their work and personal lives

Instruments for achieving the objectives:

- Improve the system of itemising institutional funds for educational and scientific activities so that actual performance and particularly the quality of the activities are taken into consideration while simultaneously supporting the development of these activities; to the extent needed, apply the principle of intra-university cohesion and in justified cases implement the procedures established in the Czech Republic within the system for allocating funds at Charles University
- Simplify conditions and apply appropriate motivational instruments for obtaining other sources of funding of the university and its parts
- Ensure that the spending of funds in the parts of Charles University is fully conditional on the results of economic management of the parts of the university and on other key economic indicators or specific indicators
- Evaluate the existing system of the economic management of funds at Charles University with the objective of achieving greater university-wide benefits
- Establish a centralised system of purchase of energy and other essential commodities at Charles University; optimise the spending of funds by streamlining public procurement
- Adapt the process of preparation and implementation of important investments so that their extent and size correspond to the part of the university that they directly concern
- Prepare new rules for the administration of Charles University's property; introduce electronic ID access to buildings and premises
- Implement an integrated system for the drawing up of property contracts
- On the basis of an audit, restructure the activities of the rector's office, including the greater use of project management elements; increase the accountability of directors and the heads of departments of the rector's office
- Thoroughly apply the methodical management of individual agendas and increase the elements of direct accountability for their quality and their efficient fulfilment; ; expand the offer of further training of administrative staff
- Revise Charles University's internal pay regulations and consider eliminating the current different pay scales for academic and scientific staff; upgrade the work classification for administrative and technical staff and prepare a career system for these workers

- Establish an integrated system for the official presentation of all current and valid internal regulations and other standards at Charles University; increase the elements that check to make sure that the internal regulations and other standards of the parts of Charles University are in accordance with the internal regulations of Charles University and the rector's measures
- Thoroughly align the long-term plans of the parts of Charles University with the long-term plan and other strategic documents of Charles University; systematically check to make sure they are being fulfilled
- Evaluate the activities and efficiency of other parts of the university and possibly make organisational changes
- Improve the social conditions of the employees of Charles University utilising the social fund, stabilisation system of starter flats and other instruments
- Facilitate employees' and students' balancing of their work and study obligations with their family life (for example create children's corners (playrooms) wherever it is possible and useful)
- Create an integrated system from the existing elements of internal quality assessment, identify appropriate indicators, fine-tune its methodology, and select the period in which this assessment will be carried out
- Supplement the internal assessment with an external assessment involving an international assessment team or instruments

B. Information Technology

Present state:

One of the basic prerequisites for the provision of information services at the university is a computer network with sufficient bandwidth and connection to the Internet. Right from the beginning the university has been a member of the Cesnet z.s.p.o association, which is the operator of the CESNET2 National Research and Education Network. Thanks to this, the university is provided with high quality international connectivity. The university is also the founder of the PASNET association, which is the administrator of the metropolitan academic computer network in Prague. The connections between university premises are usually via optical fibre, which enables the selection of the appropriate technology with corresponding bandwidth.

The university's computing and data capacity is currently administered largely at separate faculty workplaces. Faculties purchase computing power and data storage according to their needs. Many have already begun using virtualisation technology, thus increasing the efficiency of purchased hardware within the faculty.

The university's network is also utilised to optimise voice services. Currently, the telephone switchboards of seven faculties and other parts of the Charles University are connected to the IP Telephony network via PBX voice gateways. IP Telephony is installed only in some locations.

The university is also successfully participating in the academic roaming project (Eduroam), the objective of which is to provide a transparent environment for providing wireless Internet connectivity to members of the academic community and other institution employees involved in the project. More than ten

university faculties are involved in this project. Currently, most university premises are covered (at least selected busiest areas) and coverage is continually being expanded.

For several years the university has been developing a system for electronic security access to the buildings and premises of Charles University. Most faculties and parts of the university use the Aktion system. Faculties and other parts of the university have entry packs – university ID card readers, electronic locks, concentrators, and in 2009 new types of biometric readers were tested.

The Central Authentication Service (CAS) of the university is now being used for access to Charles University's Information System. CAS is also used for verifying access to electronic sources of information. In 2009, Shibboleth IdPUK (identity provider) became part of the newly introduced academic federation euid.cz, which replaced the pilot cztestfed.

The entire university uses the Moodle Open Source Learning Management System for the support of face-to-face learning, including basic technical support for users.

The CKIS Centralised Catalogue (Centralised Library-Information System) serves all parts of Charles University. The CKIS of the university works with other applications and systems operated at the university.

The computing capacity of the university's supercomputing centre has been continually increased in recent years. The centre is part of MetaCentrum (MetaCentre) and provides its services not only to users at the university but also enables all MetaCentrum users to solve complex computational problems. Similarly, computer clusters with narrow specialisations were also upgraded.

Charles University's Information System (hereinafter only "CU IS") currently primarily consists of a central educational information system (hereinafter only "IS Studium"), connected to the WholsNT central personnel application, which is then connected to the wage system from the Elanor company at faculties and other parts of Charles University. The CU IS also includes science and research applications (the OBD system and its publication activities register, the Granty application for the support of the grant agenda, an application for the operations of the Grant Agency of Charles University, and an application for the support of habilitation and appointment proceedings), international co-operation (an application for the support of the Erasmus and Mobility Fund agendas), social matters (an application for processing applications for housing bursaries, for social bursaries, and for accommodation at Charles University's halls of residence), a document management system, an application for the issue and registration of university IDs, and several other sub-applications.

The WholsNT central personnel application is now used mainly by the personnel departments of faculties and other parts of Charles University. Part of its functionality is utilised by other user groups, mainly by the heads of individual workplaces. This functionality is being developed and it is anticipated that it will be gradually expanded with other functions so that it can be utilised by all academic workers of Charles University and other groups of employees of Charles University. In 2010, a transition in the wage system occurred, a transition from the Elanor Global system to the newly designed Elanor Global Java Edition wage system operating in

Charles University's central database. Simultaneously, preparations were begun for the transition to this wage system at faculties and other parts of Charles University, which have been using a different wage system up to now.

The IS Studium system is undergoing continuous development of its individual sub-applications and modules. The most significant changes taking place in IS Studium during the previous period include the important reconfiguration of modules associated with the register agenda, the submission and publishing of students' theses, the creation of modules for the life-long education register agenda, the creation of modules for the support of individual curriculums in doctoral studies, the preparation of modules for the support of the administration associated with state examinations, and the creation of an accreditation application.

In the sphere of science and research, the OBD system and its register of the publication activities of the staff and students of Charles University is being gradually implemented in the operations of individual faculties and other parts of Charles University. Pilot operations of a system for the support of the grant agenda were commenced at several faculties. In the sphere of academic qualifications, pilot operations of an application for the support of habilitation and appointment proceedings were commenced at two faculties. In the sphere of the circulation of documents, a central electronic registration of documents system is in operation and it is linked to the national Data Box Information System. In the sphere of international co-operation, an application for the support of the Erasmus agenda was developed and put into operation.

The university's own Document Globe publication system is used for the administration of the websites of Charles University and of some faculties of Charles University.

Strategic objectives:

- Develop and improve Information Technology, including individual systems and applications that ensure the effective performance of the primary activities of the university and its administration

Instruments for achieving the objectives:

- Gradual transition to the Ethernet 10 Gb standard in local networks. In locations with lower bandwidth demands, continue to provide wireless connection with a capacity in the order of 100 Mb/s to Gb/s, increase backup connectivity in locations that are not yet connected in this manner; continue with preparations to put IPv6 protocols into operation, and the implementation of service directly above this protocol in the university-wide network
- Connect the not yet connected parts of Charles University to the Eduroam project and cover other university premises
- Optimise the computing and data infrastructure, add hardware at the university-wide computer centre so that, together with the implementation of virtualisation technology, it becomes possible efficiently to provide a number of services without direct financial requirements on the purchasing of additional hardware; create a university central data repository
- Gradually replace the existing classic telephone technology with Voice over IP in Charles University

- Support the development of Single-Sign-On access to all prepaid resources at Charles University, create conditions for the option of utilising electronic resources provided by other institutions by members of the academic community of the university
- Create an environment for secure electronic communication at Charles University, develop a security access system at all key premises and areas of the university, ensure the automatic control of authorised access and movements of persons in selected areas of buildings, and also the nature of items that are carried out or taken elsewhere
- Develop a content management system for the university's website focusing on its connection to the output of the applications of Charles University's Information System
- Continue the digitalisation of valuable historical material, establish rules for access to digitalised data with regard to e.g. copyrights or propriety rights and decide how to preserve digitalised documents in terms of their long-term protection
- Support video-conferencing and streaming technology
- Put the foundations of the CU IS into full operation – put the WholsNT central personnel application into full operation in all parts of Charles University, complete the full linkage of the central personnel department to IS Studium and to the unified wage system in all parts of Charles University
- Design the development of the components of the CU IS so that the CU IS can be operated in all parts of Charles University, particularly with regard to the nature of implemented study programmes and scientific activities, but simultaneously base it on a central university environment, which primarily means the central coordination of the development of parts of the IS and also a certain degree of standardisation.
- Expand the functionality of the central personnel application and its current range of users to all academic staff of Charles University, other groups of employees, and the students of Charles University, and possibly to other groups of people with ties to Charles University, so that it becomes the initial source of data on people with any kind of relation to Charles University, the interfaces of which will be connected to all Charles University systems and applications which contain data about people at Charles University
- Gradually develop IS Studium, including the development of entirely new modules and the replacement of existing modules with modules that meet the new needs and requirements of users, current IT standards, and that lead to better ergonomic design and greater comfort of use of the system, and all this based on the setting of priorities for this gradual upgrading of the system
- Standardise the system for the support of distance education at Charles University and fully connect it to IS Studium and the central personnel department; develop materials, technology and methodology for auxiliary electronic educational methods so that these methods meet the needs of all target groups, including specific ones
- Put the OBD system and its register of the publication activities of the staff and students of Charles University into full operation throughout Charles University as the primary source of data on Charles University publication activities; standardise systems

- for the support of the grant agenda and their operation on financial accounting systems
- Put the central application for the support of habilitation and appointment proceedings into operation throughout all of Charles University
- Establish a central electronic document register and the closely linked central electronic system of filing services, develop interfaces of this system to other agenda systems, particularly to IS Studium and financial accounting systems; after putting the electronic document register into operation, gradually put selected types of documents into electronic circulation inside Charles University and in communications with students and other people with ties to the Charles University outside of Charles University
- Resolve the issue of the destruction and archiving of documents and data kept in electronic form
- Standardise the financial accounting systems utilised at Charles University and create interfaces for the mutual exchange of data at Charles University
- Finish the complete coverage of international co-operation agendas by information systems and applications, including agendas associated with joint-degree and multiple-degree study programmes
- Put other agendas into electronic form, where appropriate
- Systematically identify and implement the options for other uses of Charles University identity cards, including in the sphere of identification and validation when making micro-payments
- Improve staffing and increase the methodological support of the conceptual development of IT at parts of the university

CONCLUSION

The long-term plan of Charles University in Prague is a basic strategic document for its future activities and the direction in which it will go. It is the result of reflection on current (not only domestic) developments in society, the tertiary education system and particularly the university itself. The current situation requires that the university become even more actively involved in the public sector when it comes to the shaping of national and international educational policies and science and research strategies. Focusing on the university's quality, openness and effectiveness of activities while preserving its irreplaceable mission in society is expressed in the strategic objectives set out above and the instruments with which we want to achieve the objectives. It presents the academic community with a vision of a research university with an important standing among global competition, which will be an institution in Czech public life that cannot be overlooked, an attractive working environment for its students and teachers, and a welcome partner for top domestic and foreign educational and research workplaces.

¹ Actual evaluation report from 2009, more at <http://www.cuni.cz/UK-3412.html>

² <http://www.cuni.cz/UK-3053.html>

³ <http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283.html>

⁴ <http://iforum.cuni.cz/IFORUM-6242.html>

POINT

A: Celetná 14, Prague | T: +420 224 491 842

E: point@ruk.cuni.cz | W: <http://point.cuni.cz>

Monday – Thursday: 10,00–17,30 | Friday – Sunday: 10,00–16,00

I-Forum

It's not just
science...

forum.cuni.cz